

POHJOIS-POHJANMAAN MAAKUNTAKAAVAN UUDISTAMINEN

2. VAIHEMAAKUNTAKAAVAN EHDOTUS

LAUSUNNOT

lausuntoaika 13.4.–13.5.2016

Yhteenveto ja vastineet 16.8.2016

Käsittely: Maakuntahallitus 22.8.2016

Sisällys

SAATE	4
KUNTIEN LAUSUNNOT	5
Alavieskan kunta	5
Haapajärven kaupunki.....	5
Haapaveden kaupunki	5
Hailuodon kunta.....	6
Iin kunta	6
Kalajoen kaupunki.....	6
Kempeleen kunta	8
Kuusamon kaupunki	9
Kärsämäen kunta.....	10
Limingan kunta	10
Lumijoen kunta.....	11
Merijärven kunta.....	11
Muhoksen kunta.....	11
Nivalan kaupunki	11
Oulaisten kaupunki	12
Oulun kaupunki	12
Pudasjärven kaupunki.....	14
Pyhäjoen kunta	14
Pyhäjärven kaupunki.....	14
Pyhännän kunta.....	14
Raahen kaupunki	15
Reisjärven kunta.....	15
Sievin kunta	16
Siikajoen kunta.....	17
Siikalatvan kunta.....	18
Taivalkosken kunta.....	18
Tyrnävän kunta.....	18
Utajärven kunta.....	19
Vaalan kunta.....	20
Ylivieskan kaupunki	20
SEUTUKUNTIEN LAUSUNNOT	21
Haapaveden- Siikalatvan seutukunta	21
Naturpolis	21
Nivala- Haapajärven stk.....	21

Oulunkaaren seutukunta	21
Oulun seudun kunnat, seuturakennetiimi	21
Raahen seutukunnan kehittämiskeskus	22
Ylivieskan seutukunta	22
MINISTERIÖIDEN LAUSUNNOT.....	23
Puolustusministeriö	23
Sisäministeriö	23
Ympäristöministeriö	23
MUUT PYYDETYT LAUSUNNOT	25
Geologian tutkimuskeskus	25
Kainuun liitto	26
Keski-Pohjanmaan liitto	27
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät	27
Keski-Suomen liitto	27
Lapin liitto	27
Liikennevirasto	28
Luonnonvarakeskus	29
Metsähallitus	30
MTK Pohjois-Suomi	32
Paliskuntain yhdistys	37
Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	39
Pohjois-Pohjanmaan museo	41
Pohjois-Savon liitto	43
Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto	44
Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry	46
Suomen Metsäkeskus Julkiset palvelut Pohjois-Suomen palvelualue	50
Suomen Metsästäjäliiton Oulun piiri ry	50
Pääsikunta, logistiikkaosasto	51
MUUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET	53
Ampumaharrastusfoorumi	53
Oulun Seudun Haulikkoampujat	55
Pentti Kesti, Muhos	55
Maanpuolustuskoulutusyhdistys, Pohjois-Suomen maanpuolustuspiiri	56

SAATE

Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta pyydettiin lausunnot maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 § mukaisesti Ely-keskukselta, liiton jäsenkunnilta, kaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntien liitoilta, muilta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä sekä niiltä ministeriöiltä, joita asia koskee. Lausuntoaika oli 13.4.–13.5.2016. Pyydettyjä lausuntoja saatiin kunnilta 24, viranomaisilta ja yhteisöiltä 22 sekä ministeriöiltä kolme lausuntoa. Lisäksi muita lausuntoja ja mielipiteitä tuli neljä kappaletta.

Saadut lausunnot on koottu tähän raporttiin kokonaisuudessaan, vain aikaisempien käsittelyvaiheiden selostustekstit ym. toistot on jätetty pois. Kuhunkin muutosesitykseen tai huomautukseen on laadittu vastine.

Lausuntojen, täydentävien selvitysten ja neuvottelujen perusteella vastineissa esitetään kaavaehdotukseen seuraavia tarkistuksia:

- puolustusvoimien alueille Oulussa ja Haapajärvellä (ja Pyhäjärvellä) osoitetaan laajemmat suojavyöhykkeet
- ampumaratojen melua koskevaa suunnittelumääräystä täsmennetään, Utajärven rata poistetaan, Limingan uuden radan merkintää muutetaan
- kolme maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön aluetta poistetaan kaavakartalta (Oulu), kaavaselostuksen kohdeluetteloon tehdään lisäyksiä ja poistoja, suunnittelumääräystä tarkistetaan
- moottorikelkkareitit tarkistetaan mm. vesistöjen kohdalta
- kaavamerkintöjen selityksiä ja määräyksiä tarkistetaan
- kaavaselostusta tarkistetaan ja täydennetään edellä mainittujen muutosten sekä kaavaratkaisujen perusteiden ja vaikutusten arvioinnin osalta

Tarkistettu kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville MRA 12 § mukaisesti.

KUNTIEN LAUSUNNOT

Lausunto

Vastine

<p>Alavieskan kunta Alavieskan kunnalla ei ole huomautettavaa 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta.</p>	<p>-</p>
<p>Haapajärven kaupunki Ei lausuntoa.</p>	<p>-</p>
<p>Haapaveden kaupunki Maaseudun asutusrakente: at-merkinnällä (kylän kohdemerkintä) on osoitettu maaseutu-asutuksen kannalta tärkeitä kyläkeskuksia, jotka ovat toimintapohjaltaan vahvoja, aluerakenteen tai ympäristötekijöiden kannalta tärkeitä tai sijaitsevat taajaman läheisyydessä. Maaseudun asutusrakenteen osalta haapaveden kyläalueet on esitetty at-merkinnöillä: Mieluskylä, Humaloja, Kytökylä, Vattukylä, Vatjusjärvi, Aittokylä ja Karsikas. Kaavaluonnoksessa ei ole erikseen esitetty maaseudun kehittämisen kohdealueita Haapaveden alueella. Haapaveden kaupunki: Haapaveden kaupungilla ei ole huomautettavaa kylämerkintöihin ja maaseudun asutusrakenteeseen liittyen.</p> <p>Kulttuuriympäristöt: Kaavaluonnoksessa ei ole Haapaveden osalle esitetty valtakunnallisesti arvokkaaksi merkittyä tai sellaiseksi esitettävää aluetta. Kaavaselostuksen luettelon mukaan maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä Haapavedellä ovat Mieluskylän kulttuurimaisema, Pyhäjokilaakson, Mustikkamäen ja Sulkakylän kulttuurimaisemat, Vaitiniemen kulttuurimaisema sekä Vatjusjärven kulttuurimaisema. Suunnittelumääräys näiden osalta on seuraava: Alueiden käytön suunnittelussa tulee varmistaa kulttuuriympäristön maakunnallisten arvojen säilyminen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomioita Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015- selvitykseen kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin. Kaavaselostuksen liiteosan liitteessä 4 on lueteltu mm. Haapaveden osalle listatut alueet ja kohteet. Haapaveden kaupunki: Arvokkaiden kohteiden luettelossa on esimerkiksi Vanhatien raitti-itäosa ja Vanhatien raitti länsiosa. Näiden osalta pidetään tärkeänä, että nämä eivät rajoita muun keskusta-alueen kehittämistä. Muutoin kaupungilla ei ole huomautettavaa kulttuuriympäristöt merkintöihin.</p> <p>Matkailu ja virkistys: Virkistys- ja matkailukohde -merkinnällä on esitetty Korkatti. Haapaveden pohjois-osan järvien ympäri on osoitettu luonnon monikäyttöalue, jolla merkinnällä osoitetaan virkistyskäytön kannalta arvokkaita luontokohteita sisältäviä aluekokonaisuuksia. Suunnittelumääräys tämän osalta on: Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota arvokkaiden luontoalueiden virkistyskäyttömahdollisuuksien edistämiseen, niiden välisten reittien muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen Moottorikelkkailureitit tai urat sekä moottorikelkkailun yhteystarpeet on Haapaveden osalle merkitty yhteystarve Vattukylä- Aittokylä väliseltä alueelta Pulkki- Karsämäki yhteystarvetta osoittavalle reitille. Olemassa olevaksi reitiksi on osoitettu Rytkynkylä-Keskusta-Vatjusjärvi-Vattukylä ja Aittokylä välinen alue. Haapaveden kaupunki: Haapaveden kaupunki pitää tärkeänä, että luonnon monikäyttöalue ei</p>	<p>Haapaveden alueella on voimassa olevan maakuntakaavan mukainen Pyhäjokivarren maaseudun kehittämisen kohdealue (mk-5).</p> <p>Haapavedelle on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaina kulttuuriympäristöinä RKY 2009-luettelon kohteet. Valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita Haapavedellä ei ole.</p> <p>Mainitut alueet ovat valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja ympäristöjä (RKY2009) ja niiden arvot tulee ottaa huomioon nimenomaan näitä alueita kehitettäessä.</p> <p>Luonnon monikäyttöalueen merkinnällä osoitetaan luonnon virkistyskäytön tai matkailun kannalta kehitettäviä aluekokonaisuuksia. Merkintä on yleispiirteinen ja osoituille alueille sijoittuu runsaasti myös muita toimintoja, esimerkiksi Haapavedellä taajama ympäristöineen. Merkinnällä ei ole välitöntä ohjausvaikutusta muihin olemassa oleviin tai uusiin toimintoihin. Merkinnän tavoitteena on korostaa vyöhykkeen sisälle sijoittuvien, virkistyskäytön ja/tai</p>

<p>rajaa alueella suoritettavia toimintoja. Muutoin kaupungilla ei ole huomautettavaa matkailu ja virkistyskohdemerkinnöistä.</p> <p>Ampumaradat: Korkatin alueella on merkintä seudullisesti merkittävästä ampumaradasta. Suunnittelumääräys tämän osalta on: Alueen toiminnot ja rakenteet tulee suunnitella siten, että otetaan huomioon ampumaratojen melutasosta annetut ohjearvot. Haapaveden kaupunki: Haapaveden kaupungilla ei ole huomautettavaa seudullisesta ampumaratamerkinnästä.</p>	<p>matkailun kannalta tärkeiden kohteiden vetovoiman säilyttämistä ja kehittämistä. Ei muutosta kaavaan.</p> <p>-</p>
<p>Hailuodon kunta Kaavaehdotuksessa maaseudun kehittämisen kohdealueella esitetään kehitettäväksi erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Maaseutumaisiin elinkeinoin tukeutuva alueen kehittäminen on tärkeää, jotta maaseutu säilyttää elinvoimansa ja maaseutumaiset ominaispiirteensä. Maaseudun kehittämisen kohdealueilla asutuksen sijoittaminen olemaan rakenteeseen tukeutuen lisää kylien elinvoimaa ja mahdollisuuksia kestävän liikkumiseen. Maakuntakaavaehdotuksessa esitetään matkailun ja virkistyskehittämisperiaatteet, aluevaraukset ja kohteet. Hailuodon Marjanien esittäminen matkailupalvelujen alueena (RM-1) on perusteltua.</p>	<p>Hailuotoon ei ole esitetty maaseudun kehittämisen kohdealueen merkintää (mk). Ojakylä on osoitettu kyläkeskukseksi (at), Hailuotoa koskevat myös maaseutualueiden yleiset suunnittelumääräykset.</p>
<p>lin kunta Ei lausuntoa.</p>	<p>-</p>
<p>Kalajoen kaupunki Arvokkaat maisema-alueet: Kalajoen kaupunki ja Pohjois-Pohjanmaan liitto ovat molemmat lausunnoissaan valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista esittäneet, että Rahjan saaristomaisemat ja Kalajoen hiekkasärkät -aluetta ei arvoteta valtakunnallisesti arvokkaaksi, perusteena rajoitukset matkailualueen kehittämiselle. Alue on kuitenkin edelleen esitetty vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi, jota on ehdotettu valtakunnallisesti arvokkaaksi. Alue tulee poistaa ehdotuksesta, koska sekä Kalajoen kaupunki että Pohjois-Pohjanmaan liitto ovat sen muuttamista valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi vastaan. Kalajoen kaupungin näkemyksen mukaan maakuntakaavamerkintöjä ei muutoinkaan voi hyväksyä pelkän esityksen mukaisesti, vaan maisema-aluemerkinnän tulee säilyttää nykyisellään, kunnes päätös valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista on lainvoimainen.</p>	<p>Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi etenee koko maan laajuudessa, Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavasta erillisenä kokonaisuutena. Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa esitetään maakunnallisesti arvokkaina, valtakunnallisesti arvokkaiksi ehdotettuina maisema-alueina ne alueet, jotka ovat mukana ympäristöministeriön asettamalle MAPIO-työryhmälle luovutetussa ehdotuksessa valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi Pohjois-Pohjanmaalla. MAPIO valmistelee alueellisten ehdotusten ja vuoden 2016 alussa toteutetun kuulemisen pohjalta lopullisen ehdotuksen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Uusi aluevalikoima ja alueiden rajaukset vahvistuvat valtioneuvoston periaatepäätöksellä. Valtakunnalliseksi arvokkaaksi ehdotetun ja maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen, jollainen Kalajoen Hiekkasärkät on voi-</p>

Rakennettu kulttuuriympäristö:

Kalajoen kaupunki on 2. maakuntakaavan valmistelun eri vaiheissa ottanut kantaa vaihekaavan selvityksiin kuuluvaan rakennetun kulttuuriympäristön päivitysinventointiin. Kalajoen kaupungin esitykset on osin otettu huomioon, mutta Kalajoen kaupunki toistaa muilta osin aikaisemmin esittämänsä koskien rakennetun kulttuuriympäristön päivitysinventoinnista poistettavista kohteista tarkentaen esitystään seuraavien inventointikohteiden osalta järjestys kaavaselostuksen liitteen 4 mukainen):

Alueet:

- Tuorila-Lahdensuu: Alueen asemakaavoittaminen on kaavoitusohjelmassa ja alueen kaavoittamisen myötä alueen luonne muuttuu. Tämän vuoksi aluetta ei tulisi sisällyttää rakennetun ympäristön päivitysinventointiin.
- Tahkokorvat: Alueen asemakaava sai lainvoiman v. 2013 Pohjois-Pohjanmaan hallinto-oikeuden hylättyä ELY-keskuksen valituksen, joka koski juuri alueen rakennushistoriallista arvoa. Asemakaava turvaa alueen ominaislaadun alueen arvon edellyttämällä tavalla (HO:n päätös), joten alueen mukaan ottaminen ei ole perusteltua.
- Pohjankylän raitti: Alueen voimassa oleva asemakaava on saanut lainvoiman v. 2014. Asemakaava mahdollistaa merkittävän uudisrakentamisen ja rakennetun ympäristön muutokset alueella. Asemakaavassa on merkitty suojeltavat rakennukset. Käynnissä on lisäksi Kalajoen keskustaajaman julkisen kaupunkitilan ideointi ja suunnittelu, jonka myötä raitti ympäristöineen tulee merkittävästi muuttumaan eikä alueen sisällyttäminen rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointiin ole perusteltua.

Kohteet:

- Hiekkasärkkien portti- ja inforakennus: Alueella on voimassa v. 2006 voimaantullut asemakaava, jossa alue on liikerakennusten korttelialuetta eikä rakennusta ole suojeltu. Alueella on vireillä asemakaava, jossa rakennus jää pääosin liikennealueelle. Liikennealueen rajausta on tiesuunnitelman mukainen. Tiesuunnitelmassa rakennus on esitetty purettavaksi, koska se jää kevyen liikenteen väylän alle.
- Vuorenkallion koulu: Koulun toiminta lakkaa Kalajoen yhtenäiskoulun valmistuttua, joten kohteen arvo koulurakennuksena poistuu.
- Omatupa (entinen suojeluskunnan yhdistystalo): Rakennuksessa sijaitsee Kalajoen kaupungin nuorisotalo Alex. Rakennus saneerataan nuorisotalo- ja toimistokäyttöön. Rakennusta ei ole suojeltu asemakaavalla eikä suojelua esitetä myöskään luonnoksena nähtävillä olleessa Kalajoen keskustan osayleiskaavassa. Rakennuksen sisällyttäminen inventointiluetteloon ei ole perusteltua.
- Sautinkarintie 30: Kohde sijaitsee katualueella, minkä vuoksi sen ottamista mukaan inventointiluetteloon ei voida pitää tarkoituksenmukaisena.
- Eteläkylän koulu: Koulun toiminta lakkaa Kalajoen yhtenäiskoulun valmistuttua, joten kohteen arvo koulurakennuksena poistuu.

massa olevassa maakuntakaavassa, suunnittelumääräys on yhtenevä vaihemaakuntakaavassa.

Kalajoen kaupungin mainitsemat kohteet on arvioitu kaupungin antamien tietojen pohjalta uudelleen Pohjois-Pohjanmaan kulttuuriympäristötoimikunnassa. Ei muutoksia alueiden ja kohteiden luetteloihin:

- Alueen arvo on todettu jo Keski-Pohjanmaan maakuntakaavoitukseen liittyvässä inventoinnissa vuodelta 2001. Arvot eivät estä asemakaavoittamista.
- Alueella on maakunnallista arvoa asemakaavan mahdollistamista muutoksista huolimatta.
- Alueella on maakunnallista arvoa asemakaavan mahdollistamista muutoksista huolimatta.
- Harvinainen osa Hiekkasärkkien vapaa-aikakeskuksen kehittämiskilpailun 1979 voittaneen ehdotuksen pohjalta toteutetusta ympäristöstä ja ilmentää korkeatasoisen matkailurakentamisen traditiota maakunnan eteläosissa.
- Puistomaiseen avoimeen maisemaan komeasti sijoittuvan 1920-luvun klassismin piirteitä omaavan kansakoulurakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo ei häviä, vaikka koulukäyttö loppuukin.
- Kyläkuvan kannalta tärkeä, Santaholman sahan ja suojeluskunnan toimintaan liittyvä kaksikerroksinen rakennus, jossa on 1920-luvun klassismin piirteitä.
- 1900-luvun alkupuolen erityisen hieno asuinrakennus jugendvaikutteisine yksityiskohtineen.
- 1923 rakennetun klassistisen ja mansardikattonaisen kansakoulun kulttuurihistoriallinen arvo ei häviä, vaikka

<ul style="list-style-type: none"> - Kalajoen 1950-luvun kunnansairaala: Alue on asemakaavassa osoitettu merkinnällä kulttuurihistoriallisesti arvokas alue. Rakennuksia ympäristöineen tulee hoitaa niiden kulttuurihistoriallisen arvon edellyttämällä tavalla. Rakennusta on kuitenkin laajennettu ja muutettu useaan otteeseen, joten rakennusta ei tulisi sisällyttää rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointiin. - Raution koulu: Koulutoiminta rakennuksessa on loppunut ja rakennus on käyttökiellossa eikä sen korjaaminen ole taloudellisesti järkevää. Kaupunki on laittanut rakennuksen kylmilleen. Kohde tulee poistaa inventointiluettelosta, koska sen saattaminen käyttökuntoon ei ole taloudellisesti mahdollista. <p>Lisäksi Kalajoen kaupunki ilmaisee huolensa siitä, että Kalajoen alueeltakin inventointiluetteloon on otettu mukaan kohteita, joilla ei ole säilymisen mahdollisuuksia, vaikka niille asetettaisiinkin suojeluvuoroja. Rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointiin sisällyttäminen asettaa paineita tällaistenkin rakennusten suojelemiselle, mikä voi viedä resursseja arvokohteiden suojelulta. Tämän vuoksi Kalajoen kaupunki on jo aikaisemmin esittänyt, että kaikki uudet kohteet poistetaan listalta, mikäli ei ole erityisen painavia perusteluja laajentaa listaa.</p> <p>Muut alueet ja merkinnät: Muilta osin Kalajoen kaupungilla ei ole lausuttavaa maakuntakaavan 2. vaihekaavan aluevarauksista ja merkinnöistä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - koulukäyttö loppuun. - 1950-luvun ilmeensä hyvin säilyttänyt kunnansairaala, joka Pohjankylän koulun parina sijoittuu näkyvästi Plasintien ja Kalajoen maisemaan. Laajennuksilla ei ole maakunnallista arvoa. - Jukka-tyyppiirustusten mukaan rakennettu ja 1955 valmistunut tiilikoulu, jolla on kyläkuvallista merkitystä ja identiteettiä entisessä kuntakeskuksessa. Maakunnallinen arvo on yksi tekijä koulun kohtaloa ratkaistaessa. Maakuntakaavassa ei ole suojelumääräyksiä. <p>Maakuntakaavassa ei ole suojelumääräystä, vaan suunnittelumääräys, joka edellyttää varmistamaan kulttuuriympäristön maakunnallisten arvojen säilyminen nimenomaan alueiden käytön suunnittelussa. Aina maakunnallisesti arvokkaita rakennuksia ei pystytä syystä tai toisesta säilyttämään. Maakuntakaavoituksen tarkoituksena onkin varmistaa se, että säilyttämisen mahdollisuutta punnitaan erityisen huolellisesti.</p>
<p>Kempeleen kunta</p> <p>Kempele esitti valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista antamassaan lausunnossa (kh 15.2.2016, § 55), että maisema-alueen laajennuksesta valtatie 4:n ja pääradan alueille luovuttaisiin, jotta ei vaikeuteta tulevaa Kempeleen ja Limingan kuntarajalle ulottuvaa yleiskaavoitusta.</p> <p>Kaavaehdotukseen onkin nyt lisätty tarkennuksia maisema-alueiden vaikutuksista sekä kaavamerkintöjen selityksiin että selostukseen. Suunnittelumääräyksissä todetaan, että "Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä turvattava maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen." Kaavaselostuksessa todetaan, että "Mikäli arvokkaalle maisema-alueelle laaditaan yleiskaava tai asemakaava, tulee viranomaisten kiinnittää erityistä huomiota lähtötietojen ja perusselvitysten riittävyteen sekä maiseman ominaispiirteisiin, kokonaiskuvaan ja identiteettiä. Suunniteltavien hankkeiden maisemavaikutukset tulee arvioida erikseen, jotta mahdollinen täydennysrakentaminen sopeutuu sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan maisemaan."</p> <p>Kaavaehdotuskartalla ja kaavan liitteessä 5 esitetty maisema-alue on edelleen VAT-inventoinnin mukainen, ts. arvokasta maisema-aluetta esitetään laajennettavaksi. Kaavaselostuksen maininta siitä, ettei maisema-alueen kehittäminen. Muutoin 2-vaihekaavassa ei ole muuttunut Kempeleen osalta. Linnakallion alue on mm. edelleen kaavaehdotuskartalla Virkistys- ja matkailukohde -merkinnällä.</p> <p>Ottaen huomioon Limingan Ankkurilahden nykyisen asemakaavoitetun rakennuskannan, alueen ominaispiirteet ovat</p>	<p>Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi etenee koko maan laajuisena, Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihekaavasta erillisenä kokonaisuutena. Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihekaavassa ehdotuksessa esitetään maakunnallisesti arvokkaina, valtakunnallisesti arvokkaiksi ehdotettuina maisema-alueina ne alueet, jotka ovat mukana ympäristöministeriön asettamalle MAPIO-työryhmälle luovutetussa ehdotuksessa valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi Pohjois-Pohjanmaalla. MAPIO valmistelee alueellisten ehdotusten ja vuoden 2016 alussa toteutetun kuulemisen pohjalta lopullisen ehdotuksen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Uusi aluevalikoima ja alueiden rajaukset vahvistuvat valtioneuvoston periaatepäätöksellä.</p>

<p>kehittyneet jo hyvin voimakkaasti matkailua ja logistiikkaa palvelevien toimintojen suuntaan. Kempeleen kunta ottaa lakeusalueen lisäksi nämä kerrostumat maisema- ja kulttuuriarvoissa huomioon omassa maankäytön suunnittelussaan. Varsinainen Limingan lakeusalueen maaseutumaisema sijoittuu Kempeleen kunnan eteläosissa Rajakorpi - Sipola osayleiskaavan alueelle.</p> <p>Kempeleen kunnalla ei ole muuta huomautettavaa maakuntakaavan 2-vaihekaavan ehdotuksesta.</p>	
<p>Kuusamon kaupunki</p> <p>Yhdyskuntatekniikan 29.4.2015 § 79 antamassa lausunnossa esitettyjä asioita on osittain huomioitu laadittaessa 2. vaihekaavan ehdotusta. Ruka-Oulanka-Kitka alueen mv-1 -aluerajaus pitää muuttaa Kuusamon yleiskaavaluonnoksen (nähtävillä luonnoksena 11.6.–28.8.2015) mukaisesti. Joulukuussa 2015 pidetyssä kaupunginvaltuuston kokouksessa linjattiin yleiskaavaehdotus laadittavaksi mm. ko. aluerajauksen osalta yleiskaavaluonnoksen mukaisesti. Samoin mv-7-aluerajaus Hossan kansallispuistohankkeen osalta tulee rajata tuleva kansallispuiston rajauksen mukaisesti. Luonnon monikäyttöalueet tulisi rajata jo olemassa olevien suojelualueiden mukaisesti ja alemman asteen maankäytön suunnittelun yhteydessä tulee selvittää suojelualueiden yhteystarve.</p> <p>Käsityksemme mukaan tuulivoiman aluevarauksia koskevat täydennykset tehdään maakuntakaavan 3. vaihekaavaan, jonka johdosta aiemmassa lausunnossa tuulivoimaa koskevia asioita ei tässä yhteydessä ole tarpeen huomioida.</p> <p>Uudet maakunnallisesti arvokkaiksi kohteiksi laaditut aluevaraukset ovat liian laajoja, rajauksia tulisi täsmentää ja pienentää. Kuusinkijokivarsi olisi liitettävä myös maakunnallisesti arvokkaisiin alueisiin. Rajauksen tulisi noudattaa rauhoituksen rajausta.</p>	<p>Maakuntakaava on yleispiirteinen ja strateginen kaava, joten rajauksia voidaan tarkentaa kaavahierakian mukaisesti koko Kuusamon kattavassa yleiskaavassa, kuten asiaa koskevassa neuvottelussa kaupungin kanssa sovittiin.</p> <p>Tuulivoima-alueita käsitellään vireillä olevassa Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksessa esitetyt maisema-alueiden rajaukset pohjautuvat maisema-alueiden päivitysinventoinnissa määriteltyihin rajauksiin. Rajaukset on määritelty Ympäristöministeriön laatiman inventointiohjeen mukaisesti. Rajauksissa tavoitteena on ollut yhtenäisten aluekokonaisuuksien hahmottaminen. Rajauksissa on noudatettu maisemarakenteen näkyvissä olevia luontevia rajoja, joita ovat mm. avointa viljelysmaata rajaavat yhtenäiset metsäiset reunavyöhykkeet ja selänteiden lakialueet. Avointa maisematilaa rajaavien reunavyöhykkeiden mukaanotto rajaukseen on oleellista, sillä juuri ne nousevat merkittävään rooliin alueen hoidon ja maankäytön suunnittelussa. Arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnissa on keskitytty maaseudun kulttuurimaisemiin, eli maatalouden tai muun alkutuotantoon liittyvän elinkeinon synnyttämiin maisemiin. Lisäksi on huomioitu kulttuurihistoriallisesti huomattavat maisemanähtävyydet.</p> <p>Päivitysinventointiin eivät kuulu alkuperäistä luontoa koskevat kohteet, metsätalouskohteet ja perinnemaisemat.</p>

	Kuusinkijokivarsi hahmottuu luonnonmaisemana, joten sitä ei ole huomioitu tässä inventoinnissa.
<p>Kärsämäen kunta Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan että 2.vaihemaakuntakaavaehdotukseen Kärsämäen kohdalle olisi Suomelankulman ja Junnon alueen kaavoitusten valmistumisen myötä tarkoituksen mukaista lisätä keskustatoimintojen alueen merkintä C.</p>	Keskusta- ja taajama-alueiden tarpeellisia tarkistuksia käsitellään 3. vaihemaakuntakaavassa.
<p>Limingan kunta Limingan kunnanhallitus on antanut Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta 27.4.2015 98 § lausunnon, jossa sivutaan vaihemaakuntakaavan selvityksiä ja tekeillä ollutta maisema-alueiden päivitysinventointia. Kunta teki muutosesityksiä maakuntakaavaluonnokseen.</p> <p>----</p> <p>Aiempien esitysten ja vastineiden osalta Limingan kunta toteaa seuraavaa: Limingan kunta vastustaa edelleen valtakunnallisesti maisema-alueiden laajentamista.</p> <p>Kunta uudistaa aikaisemman esityksen koskien Ruutikankaan ampumarataa ja pitää tärkeänä että ampumaurheilualueen kaavamerkintä korostaa alueen kansainvälistä ja kansallista merkittävyyttä poiketen alueen muista ampumaurheilukesuksista. Kaavamerkintä (EA) isoin kirjaimin tulee kuvata myös kaavakartassa.</p> <p>Kunta esittää, että maakuntakaavassa eritellään kaavamerkinnoin kansainvälisesti, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät matkailukohteet omaksi kategoriakseen poiketen seudullisista matkailukohteista ja virkitysalueista. Liminganlahden luontokeskus kuuluu selkeästi ensimmäiseen kategoriaan ja on matkailun kehittämisalue, joka tulee merkitä rm-merkinnöin. Liminganlahtea haetaan Unescon maailmanperintökohteeksi ja sekin puoltaa painavampaa kaavamerkintää. Viitaten myös Oulun kaupunkiseudun rakennemalliin 2040, jossa liminganlahti on esitetty maininnalla "Keskeisimmät tavoitteet: Kansainvälisesti tunnettavat matkailukohteet/kansainvälinen meripuisto, Liminganlahden ja kosteikkojen esittäminen Unescon maailmanperintökohteiden Suomen aieluetteloon, sekä Oulun seudun matkailupotentiaalin kehittäminen. Virkistysen ja vapaa-ajan laatuikäytävät, niiden saavutettavuus ja harrastusmahdollisuudet/viherkehä ja viherkiilat”.</p>	<p>Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi etenee koko maan laajuudessa, Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavasta erillisenä kokonaisuutena. Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa esitetään maakunnallisesti arvokkaina, valtakunnallisesti arvokkaiksi ehdotettuina maisema-alueina ne alueet, jotka ovat mukana ympäristöministeriön asettamalle MAPIO-työryhmälle luovutetussa ehdotuksessa valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi Pohjois-Pohjanmaalla. MAPIO valmistelee alueellisten ehdotusten ja vuoden 2016 alussa toteutetun kuulemisen pohjalta lopullisen ehdotuksen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Uusi aluevalikoima ja alueiden rajaukset vahvistuvat valtioneuvoston periaatepäätöksellä.</p> <p>Limingan kunnan esitys otetaan huomioon ja Ruutikankaan ampumaratapaikka osoitetaan kansainväliseksi ampumaurheilukeskukseksi asiaan soveltuvalle merkintäteknikalla.</p> <p>Liminganlahdella majoitus- ja matkailupalvelut ovat rajoitetut, joten sitä ei luokitella matkailukeskukseksi, vaan se on päiväkäynti- ja virkistyskohde. Maailmanperintökohdetta koskeva esiselvitys on päätetty laatia laajempaan kokonaisuutena kuin Liminganlahti. Ei muutosta kaavaan</p>

<p>Lumijoen kunta</p> <p>Kaavaehdotuksen kartan mukaan valtaosa Lumijoen kuntaa on maaseudun kehittämisaluetta (mk-7), Lapinkylä ja Hirvasniemi ovat tärkeitä kyläkeskuksia (at), valtaosa kunnasta on valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta ja Ylipää maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta, kirkonkylä, Hirvasniemi ja Pohjanmaan rantatie ovat valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä, Liminganlahden ranta-alue on matkailun vetovoima-aluetta (mv-4), Limingan Rantakylän virkistysalueesta on osa Lumijoen puolella, Ruutikankaalla on seudullinen ampumarata ja Varjakassa on venesatama ja veneväylä Oulusalon Riuttuun.</p> <p>Toteamme, että 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksen sisältö on pääosin Lumijoen kunnan tavoitteiden mukainen. Kunta esittää, että Varjakkaan lisättäisiin virkistys- ja matkailukohde merkintä.</p> <p>Lisäksi Lumijoen kunta esittää, että sille varataan mahdollisuus lausua kulttuuriympäristöön liittyvistä merkinnöistä, koska maaliskuussa 2016 pyydetyn kulttuuriympäristön päivitysinventointia koskeneeseen lausuntoon varattu lausuntoaika oli riittämätön.</p>	<p>-</p> <p>Varjakka on osoitettu seudullisesti merkittävänä venesatamana. Virkistys- ja matkailukohteena se on arvioitu paikallisesti merkittäväksi. Ei muutosta kaavaan.</p>
<p>Merijärven kunta</p> <p>Ei lausuntoa.</p>	<p>-</p>
<p>Muhoksen kunta</p> <p>Muhoksen kunnan alueelle yltänyt hieman kahtiajakoinen kaupunki-maaseutu -vuorovaikutusaluemerkintä on poistettu ja kaavamerkintöjen selitteitä on tarkennettu ja selkeytetty. Nämä tarkentuneet muutokset ovat linjassa Muhoksen kunnan tavoitteiden kanssa, eikä kunnalla ole ehdotuksesta huomautettavaa.</p> <p>Muhoksen kunta selvittää tuulivoimapuiston perustamismahdollisuutta Pyhäselän alueelle. Tämä vastaa 2. vaihemaakuntakaavan alueidenkäytön tavoitetta edistää uusiutuviin ja paikallisiin energiavaroihin perustuvaa energiataloutta. Kunta toivoo, että maakuntakaavassa mahdollistetaan alueen kehittäminen kyseiseen tarkoitukseen.</p>	<p>-</p> <p>Tuulivoima-alueita käsitellään kokonaisuutena Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa.</p>
<p>Nivalan kaupunki</p> <p>Nivalan osalta ei Maaseudun asutusrakenneselvityksessä esitetä muutoksia maaseudun kehittämisen kohdealueeseen eikä tiheään kyläverkkoon.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaa arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi on tehty kokonaisuutena, johon kuuluu sekä valtakunnallisesti että maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventoinnit. Maisemaintventointeja on tehty rinnakkain maakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointien kanssa. Nivalan kaupunginhallitus on lausunut ympäristöministeriölle 14.3.2015 § 46, että "valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnissa esitettyä alueen laajentamista ei pidetä tarpeellisena eikä hyväksyttyä.</p> <p>Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että aiempaa valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi inventoitua aluetta tulee rajata siten, että alue rajautuu Kalajokilaakson peltoviljelyalueisiin. Taajama-alueen kohdalla tulee ottaa huomioon voimassa olevat yleis- ja asemakaavat. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan maakuntakaava ja Nivalan kau-</p>	<p>-</p> <p>Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi etenee koko maan laajuisena, Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavasta erillisenä kokonaisuutena. Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa esitetään maakunnallisesti arvokkaina, valtakunnallisesti arvokkaiksi ehdotettuina maisema-alueina ne alueet, jotka ovat mukana ympäristöministeriön asettamalle MAPIO-työryhmälle luovutetussa ehdotuksessa valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi Pohjois-</p>

<p>pungin omat kaavat, rakennus- ja ympäristömääräykset riittävät takaamaan kulttuurimaiseman säilymisen."</p> <p>Alueen suunnittelumääräyksissä tulee ottaa lisäksi huomioon, että kulttuurimaisema-alue säilyy parhaiten avoimena, kun maatalouden toimintaedellytykset alueella turvataan. Lisäksi Nivalassa kulttuuri-maisema-alueelle tyyppillinen täydennysrakentaminen metsäsaarekkeisiin ja metsän reuna-alueelle tulee mahdollistaa. Asemakaava-alueen kehittämisen ja tarvittaessa laajentaminen voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukaisesti tulee tiedostaa ja korostaa maisema-alueen rajauksen olevan joustava, ei kiveen hakattu viiva.</p> <p>Arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen ja -kohteiden osalta on luonnosvaiheen jälkeen kohteita karsiutunut pois yli kaksikymmentä. Osa jäljellä olevista kohteista on yksityisten ja yhdistysten omistamia, käytöstä poistuneita huonokuntoisia rakennuksia, joiden kulttuuriarvojen säilymistä tulisi vielä miettiä uudestaan. Mukana on myös kaupungin omistamia haja-asutusalueen koulurakennuksia. Keskustatoimintojen (asemakaava-) alueella olevien alueiden ja kohteiden osalta voimassa olevien asemakaavojen toteutuessa suunnittelumääräys kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden huomioon ottamisesta on haastavaa.</p> <p>Nivalan kaupunki on tyytyväinen, että Pyssymäen alue virkistyskohteena ja seudullisesti merkittävänä ampumaratana on merkitty maakuntakaavaan.</p> <p>Kaupunginhallitus toteaa, että maakuntakaavassa määritettävät arvokkaat maisema-alueet, kulttuurimaisema-alueet sekä arvokkaat kulttuuriympäristömääritykset sekä -kohteet eivät saa rajoittaa kaupungin kehittämistä. Kaavan on edistettävä asumista sekä taajaman ja maaseudun elinkeinojen elinvoimaisuutta sekä kehittämistä.</p>	<p>Pohjanmaalla. MAPIO valmistelee alueellisten ehdotusten ja vuoden 2016 alussa toteutetun kuulemisen pohjalta lopullisen ehdotuksen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Uusi aluevalikoima ja alueiden rajaukset vahvistuvat valtioneuvoston periaatepäätöksellä. Täydennetään kaavaselostusta Nivalan kaupungin esittämällä näkökulmilla.</p> <p>Rakennettua kulttuuriympäristöä edustavia kohteita on arvioitu kaupunginjohtaja Päivi Karikummun 22.06.2016 lähettämän kirjeen johdosta. <i>Entinen työvoimatoimisto, Nivalan vanha urheiluseurantalo sekä Pappila ja kanttorila</i> on poistettu maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden luettelosta.</p> <p>-</p> <p>Asia on pyritty selkiyttämään kaavaselostuksessa ja erityisesti vaikutusten arvioinnissa.</p>
<p>Oulaisten kaupunki</p> <p>Kaavaehdotuksessa on huomioitu Oulaisten kaupungin kaavaluonnoksesta annettu lausunto lukuun ottamatta Lehtorilan kiinteistön merkintää kulttuuriympäristöselvityksen osalta. Lehtorilan kiinteistö on purkukuntoinen rakennus ja tulee poistaa paikallisesti arvokkaana kohteena. Kiinteistö haittaa Juho Oksan koulun toimintaa. Muuta huomautettavaa Oulaisten kaupungilla ei ole kaavaehdotukseen.</p>	<p><i>Lehtorila</i> on poistettu aluekohteesta Oulaisten koulualue.</p>
<p>Oulun kaupunki</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liitto on tehnyt hyvää yhteistyötä kaupungin kanssa vaihemaakuntakaavan laatimisessa. Suunnittelun taustatiedoiksi liitolla on ollut käytettävissään mm. Uuden Oulun yleiskaavan ehdotus sekä siihen liittyvät lukuisat selvitykset. Uuden Oulun yleiskaava on hyväksytty vähäisin tarkistuksin kaupunginvaltuustossa 18.4.2016.</p> <p>Maakuntakaavan selostus kuvaa työn lähtökohtia, tavoitteita, tarkentaa sisältöä ja arvioi vaikutuksia. Sen liiteraporttiin on tiivistetty hyvin selvitykset, joiden perusteella esitetyt kohteita on arvioitu ja luokiteltu. Seudulliset linjaukset nousevat kaavassa nyt paremmin esille kun kaavakarttaa ja sen esitystapaa on pelkistetty. Laajan Oulun kaupungin moni-ilmeisyys näkyy parhaiten maakuntakaavojen yhdistelmäkartalla, jolla on esitetty sormimaiset taajama-alueet keskuksineen, pääosin jokivarsille sijoittunut kyläasuminen, maaseutumaiset alueet sekä merkittävät viheralueet ja maisema-alueet.</p> <p>Maaseudun kehittämisen kohdealueiden kehittämisperiaatteet edistävät jokivarsien maankäytön kestävästä kehittämis-</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>

tä. Oulu toteuttaa näitä panostamalla etenkin Kiiminkijokivarren kylien suunnitteluun. Oulun kaupungin alueelle on esitetty 16 kehittyvää kylää liitteessä esitettyjen kriteerien perustalla. Nämä kaikki ovat merkittynä myös Uuden Oulun yleiskaavaan, jossa on lisäksi esitetty myös pienempiä kyliä.

Valtakunnalliset kulttuuriympäristöjen arvot ovat kattavasti ja oikein esitettyinä Oulun osalta. Uusia maakunnallisia maisema-alueita on esitetty kaksi, vt 4:n osuus Kontinkangas-Laanila sekä Iso Matinsuo (Oulu-Muhos). Vt 4 on hieman yllättävä nosto, joka ei ole noussut esille kaupungin omissa inventoinneissa tai kaavoissa. Tiesuuden kehittäminen arvokkaana maisemakokonaisuutena on varsin haastavaa, koska käynnistymässä olevaan tien parantamiseen liittyvät mm. kolmannet kaistat, melusuojausten rakentaminen sekä myöhemmin muut tulevaisuuden toimenpiteet. Maisema-alueenstatus ei saa vaikeuttaa Oulun seudun pääväylän käynnistymässä olevaa parantamista.

Maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointi valmistui Oulun osalta vasta nyt, eikä arvotuksista ole ehditty käydä riittävää vuoropuhelua. Kaupunki pitää maakuntakaavaehdotuksessa olevien kohteiden määrää, yli 600 kpl erittäin suurena, etenkin kun uusia näistä kohteista on yli puolet. Esitetyistä sadasta alueesta kaupungilla on erilainen näkemys noin kymmenestä. Yksittäisistä yli 600 kohteesta yli 40 on sellaista, joiden arvotusta tulisi kaupungin mielestä harkita vielä uudelleen. Esimerkiksi lähes 60 koulun merkitseminen maakunnallisesti arvokkaaksi rakennukseksi nähdään hieman kyseenalaisena linjauksena.

Lisäksi inventointitiedoissa on edelleen puutteita ja virheitä, jotka tulisi oikaista ennen kuin maakuntakaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville.

Oulun kaupunki esittääkin työneuvottelun järjestämistä maakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä ennen maakuntakaavan nähtäville asettamista.

Maisema-alueiden päivitysinventoinnissa Pohjantie on huomioitu maakunnallisesti arvokkaana tiemaisemakokonaisuutena. Täydennetään kaavaselostusta Oulun kaupungin esittämien näkökulmien pohjalta, tuodaan paremmin esille se, että maisema-alueenstatus ei ole este valtatie 4 hyväksytyin tiesuunnitelman mukaiselle kehittämiselle eikä muutenkaan maanteiden ja tieympäristöjen parantamiselle ja kehittämiselle.

Kohteiden määrä kuvastaa Oulun kaupungin merkitystä läänin ja maakunnan pääkaupunkina ja tärkeänä kauppa- ja yliopistokaupunkina, jolla on pitkä ja monivaiheinen historia. Osittain kohteiden suuri määrä johtuu myös inventoitavasta: aikaisemmassa, 1990-luvun vaihteessa laaditussa inventoinnissa kohteeseen saattoi kuulua useita rakennuksia ja pihapiirejä, joita on nyt päivitysinventoinnissa tarkasteltu erillisinä kohteina. Myös päivitysinventoinnin aikaraja on aikaisempaa laajempi, mukana ovat nyt 1940–1990-luvuilla rakennetut kohteet, mikä lisää kohteiden määrää huomattavasti. Inventointitiedoissa havaitut puutteet ja virheet on kaupungin antamien tietojen pohjalta korjattu. Työneuvottelu maakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä järjestettiin 16.6.2016. Työneuvottelussa niiden kohteiden merkitystä, joista kaupungilla on erilainen näkemys, arvioitiin uudelleen. Uudelleenarviointia on tehty myös yleiskaavapäällikkö Paula Paajasen 23.6.2016 lähettämän kirjeen pohjalta. Alueet *Oulun asema-alue*, *Heikkilänsaaren jälleenrakennuskauden loma-asunnot* ja *Kisakentän ympäristö* on poistettu sekä alueiden *Maikkulan raitti* ja *Kiviniemen kalasatama* rajausta on muutettu. Kohteet *Kiitotavaratoimisto*, *Oulun asema-alueen eteläinen asuinrakennus*, *Martinniemen koulu*, *Santaholman sahan piippu*, *Santaholman sahan työläisten asuintalot*, *Vanha-Metsäniemi (Metsäniemen kesäsiirtola)*, *Alalisakka*, *Ahjo-Kaleva*, *Entinen Postiautovarikko* ja *tallit*, *Maikkulan yläkoulu*, *Oulunsalon vanha kunnantalo*, *Salonpään kansakoulu* sekä *Merikosken koulu* on poistettu maa-

<p>Matkailu on Oulussa tärkeä ja kehitettävissä oleva elinkeino. Oulun kaupunki haluaa edelleen korostaa Hietasaaren matkailullista merkitystä. Hietasaari on jo nyt valtakunnallisesti merkittävä matkailukeskus ja siksi Hietasaaressa tulisi olla sama merkintä (RM) kuin valtakunnallisesti merkittäviksi matkailukeskuksiksi luokiteltujen Rukan, Syötteen, Rokuan ja Kalajoen matkailupalveluiden rakennetut/rakennettavat osat.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan ampumaradoista tehty selvitys ja seudullisten ratojen esittäminen maakuntakaavassa antavat hyvät mahdollisuudet kehittää Oulun seudun ampumaurheilua. OuluZonen esittäminen monitoimikeskuksena, johon sisältyy myös ampumaurheilu, on perusteltu ratkaisuihin ja kuvaa hyvin alueen monipuolisia käyttömahdollisuuksia.</p> <p>Puolustusvoimien alueelle Hiukkavaaraan esitetty lisämerkintä Murtoselän suojavyöhykkeistä on otettu Oulussa huomioon sekä Uuden Oulun yleiskaavassa että jo aiemmissakin yleiskaavoissa.</p>	<p>kunnallisesti arvokkaiden kohteiden listalta.</p> <p>Hietasaari on Pohjois-Pohjanmaan matkailuelinkeinon kehittämisstrategian mukaisesti kansainvälinen matkailukeskus. Maakuntakaavassa matkailupalvelujen alueiden merkintätapa ei kuitenkaan osoita luokitusta, vaan alueen laajuutta. Hietasaaren rakennettu matkailupalvelujen alue on maantieteellisesti pienialainen, joten aluevarausmerkintä ei ole maakuntakaavassa tarkoituksenmukainen esitystapa.</p> <p>-</p> <p>-</p>
<p>Pudasjärven kaupunki</p> <p>Esittää lausuntonaan Pohjois-Pohjanmaan liitolle, että Kurenalan koulu ja opettajien asuntola poistetaan maakunnallisesti arvokkaiden kulttuurihistoriallisten kohteiden luettelosta, koska kiinteistön koulukäyttö loppuu lähiaikoina sisäilmaongelmien takia eikä Pudasjärven kaupungilla ole mitään suunniteltua tai tulevaa käyttöä elinkaarensa päähän tulleille rakennuksille; Liittää lausuntoonsa ja toimittaa samalla Pohjois-Pohjanmaan museolle kaikki Kurenalan koulun kuntoon liittyvät selvitykset.</p> <p>Lisäksi esitetään, että Linattijärven kylä säilytetään ja Siuruan kylä lisätään vaihemaakuntakaavaesitykseen.</p>	<p>Kurenalan koulu on edustava esimerkki jälleenrakennuskauden kouluarkkitehtuurista, Pudasjärvellä tunnettu julkinen rakennus ja näkyvä maamerkkirakennus, ja sellaisenaan maakunnallisesti arvokas. Pudasjärven kaupunki on toimittanut kuntokartoitusaineiston ja kohteen säilyttäminen näyttää olevan haastavaa. Maakunnallinen arvo on kuitenkin vain yksi tekijä koulun kohtaloa ratkaistaessa.</p> <p>Linattijärven kylä ei täytä laaditun selvityksen mukaan maakuntakaavaan merkittävälle kylälle asetettuja kriteerejä mm. vähäisen väestönsä ja lapsimäärien vuoksi. Siuruan kylä yli 40 km matkalle Siuruanjokivarteen levittäytyvänä ja erittäin laajana alueena ei ollut kylätarkastelussa mukana, koska mm. puuttuu kyläkeskus, väestömäärä jää pinta-ala huomioiden alhaiseksi eikä alueella ole palveluja.</p>
<p>Pyhäjoen kunta</p> <p>Kunnanhallitus päättää, että Pyhäjoen kunnalla ei ole huomautettavaa 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta.</p>	<p>-</p>
<p>Pyhäjärven kaupunki</p> <p>Ei lausuntoa</p>	<p>-</p>
<p>Pyhännän kunta</p>	

Pyhännän kunnalla ei ole huomautettavaa ehdotuksesta.	-
Raahen kaupunki Ei lausuntoa.	-
Reisjärven kunta YM:n SOVA arvioinnissa todetaan valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden perusteluissa: "Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon maisema-alueiden kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Alueiden erityispiirteitä, kuten avoimien peltoalueiden säilymistä arvokkaalla maisema-alueella, tulee vaalia." Kunnan lausuma: Pohjois-pohjanmaan arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnin ehdotuksessa on Reisjärvelä lisätty huomattava määrä metsä- ja kyläalueita, joilla ei ole luetteloitu uusia arvokkaita alueita eikä kohteita. Näin ollen näillä lisäalueilla ei voida katsoa olevan "huomattavaa valtakunnallista merkitystä" kuten mukaan otettuja alueita perustellaan. Valtakunnallisen maisema-alue tuo mukanaan merkittäviä maa- ja metsätalouden sekä asutuksen kehittymistä heikentäviä tekijöitä. Merkintä lisää tarpeettomasti suunnittelua (maankäyttö ja rakentaminen), selvitysten tekemistä maankäyttösuunnittelussa, luparajoituksia tuotantorakennusten sijoittelussa, käyttörajoituksia metsien hoitoon (Metsälaki 5b) jne. Vuoden 1995 kulttuurimaisema-alueita markkinoitaessa luotiin mielikuvaa statuksen tuomista tulevista positiivisista mahdollisuuksista. Seuraukset ovat olleet päinvastaisia eli lisää rajoituksia, kustannuksia ja byrokraattisia selvityksiä. Maisema-alueita ollaan tämän suunnitelman mukaan laajentamassa 6 800 hehtaarista 8 470 hehtaariin. "Tämä päivän elinvoimainen maatalousmaisema ilmentää nykyiselle maataloudelle tyypillisiä piirteitä." Kunnan lausuma: Maa- ja metsätalouden elinvoimaisuutta rasittavat monet suojelu- ja rajoitusmerkinnät sekä suunnittelu- ja lupapakot, joita edistetään esim. maisemamerkinnoilla. Kunnan lausunto: Koska Reisjärven laaja valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi merkitty alue ei ole valtakunnan mitassa mitenkään harvinaisuus, tulee aluemarkinta ensisijaisesti poistaa tai toissijaisesti poistaa kaikki sellaiset alueet, joilla ei tosiasiallisesti ole merkitystä valtakunnallisesti arvokkaana maisemana, ja alueen status tulee laskea maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Reisjärven kunta pitää kohtuuttomana, että tällaisessa asiassa valtionhallinto käyttää sanelopoliittista valtaa vastoin kunnan ja maanomistajien tahtoa. Kohtuutonta on myös pyytää lausuntoa niin yleispiirteisellä kartta-aineistolla, että alueen maanomistajat eivät voi tietää maidensa kuulumisesta ehdotettuun valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Reisjärven kunta edellyttää, että tämän lausunnon lisäksi huomioidaan mitä SOVA arvioinnista on kunnan toimesta aiemmin lausuttu Ympäristöministeriön kuulemisessa. (LIITE) PERUSTELUT: Ilman elinvoimaista maa- ja metsätaloutta eivät arvokkaat maisemat säily, koska niiden merkitys nojaa vahvasti aktiiviseen viljelytoimintaan. Arvokkaiden maisema-alueiden johtavana perusteena olevat avoimet peltomaisemat säilyvät vain, jos maa- ja metsätalouselinkeinot pysyvät elinvoimaisina kovassa keskittävässä rakennemuutoskehityksessä. Huomattava määrä maatilojen tilakeskuksia on jo poistunut aktiivitoiminnan piiristä ja kehitys jatkuu edel-	Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi etenee koko maan laajuisena, Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavasta erillisenä kokonaisuutena. Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa esitetään maakunnallisesti arvokkaina, valtakunnallisesti arvokkaiksi ehdotettuina maisema-alueina ne alueet, jotka ovat mukana ympäristöministeriön asettamalle MAPIO-työryhmälle luovutetussa ehdotuksessa valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi Pohjois-Pohjanmaalla. MAPIO valmistelee alueellisten ehdotusten ja vuoden 2016 alussa toteutetun kuulemisen pohjalta lopullisen ehdotuksen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Uusi aluevalikoima ja alueiden rajaukset vahvistuvat valtioneuvoston periaatepäätöksellä. Täydennetään kaavaselostusta lausunnossa esitettyjen näkökulmien pohjalta. Tuodaan selkeästi esille arvokkaaksi määritellyn maaseudun kulttuurimaiseman elinvoimaisuuden merkitys, maaseutumaiseman kerroksellinen ja muut-

<p>leen samansuuntaisena. Tämä tulee poistamaan maaseutumaisemasta merkittävän osan perinteiselle maataloudelle tyypillistä rakennuskantaa (päärakennuksia, navetoita, piharakennuksia, kuivaajia, latoja) ja jättämään tehokkaaseen maataloustuotantoon soveltumattomat viljelyalueet pois aktiiviviljelystä. Aktiivi viljelystä poistuneet pellot alkavat metsittymään.</p> <p>Reisjärven kunta pitää kohtuuttomana, että maisema-alueen merkitsemistä ja laajentamista perustellaan niin, että se ei vaikeuta alueiden käyttöä. Kuitenkin valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi merkityt alueet on merkittävä maakuntakaavaan ja kaikkiin alemman tason maankäytön suunnitelmiin ja lupakäsittelyihin. Mikäli merkinnällä ei ole todellista vaikutusta maankäyttöön, tulee siitä voida myös irrottautua kunnan ja maanomistajien tahdon mukaan.</p> <p>Maisema-alueen rinnalla on maakuntaliitossa valmisteltu kulttuuriympäristöjen päivitys- inventoinnin tarkistus. Reisjärven kunnan osalta aineistoon sisältyy paljon virheitä ja vääriä tietoja. Reisjärven kunta pitää kohtuuttomana, että valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen päivityksen tukena käytetään puutteellisesti valmisteltua kulttuuriympäristöjen päivitysinventointia.</p> <p>Arvokkaat maisema-alueet ja rakennettu kulttuuriympäristö:</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan 2.vaihemaakuntakaavatyön aikan on kuntaa kuultu kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi kohteiksi ehdotetuista rakennuskohteista. Useissa kohdekuvauksissa oli vanhentunutta, puutteellista tai virheellistä tietoa. Reisjärven kunta on selvittänyt yhdessä kohteiden omistajien kanssa tietojen oikeellisuutta ja omistajien halukkuutta kohteensa merkitsemiseen. Reisjärven kunta edellyttää, että kohdemerkintöjä ei saa tehdä omistajien tahdon vastaisesti ja omistajia tulee valmisteluvaiheessa todisteellisesti kuulla. Selvittelyvaiheessa ilmeni, että maanomistajia ei ole informoitu eikä kuultu.</p> <p>Kunnan kokoama tietoaineisto on erillisenä liitteenä.</p>	<p>tuva luonne sekä nykyaikaisten maatalousrakennusten merkitys osana arvokkaaksi määriteltyä maatalousmaise- maa.</p> <p>Kohteita, joista kunta on antanut lisätietoa, on arvioitu uudelleen Pohjois-Pohjanmaan kulttuuriympäristötoimikunnassa. Lisäksi kohteita on tarkastettu vielä uudelleen maastossa 2.6.2016 ja paikalla olleiden omistajien kanssa on keskusteltu statuksen merkityksestä. Kohteet <i>Autio, Iisakkila, Kalajan kansakoulu, Kylätalo (Tarmola), Kokkonieniemi, Kinnulanrannan koulu</i> sekä <i>Koivuharju ja Kiljanharju</i> on poistettu maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden listalta maastotarkistuksiin liittyvän uudelleenarvioinnin perusteella.</p> <p>Inventoinnissa huomattavat puutteellisuudet ja virheet on kunnan antamien tietojen pohjalta korjattu. Maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen päivitysinventoinnit tukeutuvat arviointikriteereihin, jotka on esitetty kaavaselostuksessa luvussa 3.2. Kulttuuriympäristö.</p>
<p>Sievin kunta</p> <p>Virkistys- ja matkailualueet:</p> <p>Kaavaluonnoksessa Maasydämen matkailualue on osoitettu "Virkistys- ja matkailukohteeksi". Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisia virkistys- ja matkailukohteita sekä muita seudullisesti merkittäviä virkistys- ja matkailupalvelujen</p>	<p>Maasydänjärvi on maakuntakaavan virkistysalueesivityksessä luokiteltu maakunnalliseksi kohteeksi ja on merkitty</p>

<p>kehittämiskohteita. Maasydänjärven matkailualueella vieraillee vuosittain 25 000–28 000 päivävierasta. Yöpymisvuorokausia on vuosittain 8 200–10 200. Määrät ovat alueellisesti ja kunnan näkökulmasta merkittäviä. Alueella on hyvä vetovoima, niin päiväkävijöiden kuin yöpyjien ja alueelle rakennuttavien osalta. Alueelle on valmistumassa 2016 kesään mennessä kaksi uutta mökkiä. Alue on Metsähallituksen Laatumaan kärkikohteita valtakunnallisesti. Kaavaselostuksessa ei ole mainintaa Maasydänjärven matkailualueesta. Alueella on kehittämisen mahdollisuuksia, jotka on tuotu esille kunnanhallituksen antamassa luonnosvaiheen lausunnossa. Matkailualueen kehittämisedellytysten turvaamiseksi tulisi maakuntakaava selostukseen lisätä maininta alueesta ja alueen kehittämisen mahdollisuuksista matkailun vetovoima-alueeksi.</p> <p>Kulttuuriympäristö ja maatalous: Kaavamääräyksissä on maaseudun asutusrakenteen osalta suunnittelumääräyksissä todettu seuraavaa: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiin.</p> <p>Maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden kohdalla on taas suunnittelumääräys: Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematiilojen säilymistä. Tämä teksti edellä mainitun maaseudun asutusrakennetekstin kanssa on ristiriidassa ja aiheuttaa erilaisia tulkintoja.</p> <p>Maakuntakaavamerkinnöissä korostetaan maaseutuelinkeinojen, erityisesti maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytysten huomioon ottamista. Tämä periaate on hyvä. Tätä periaatetta korostetaan myös kaavaselostuksessa useammassa yhteydessä. Tämä periaate pitää myös saada suunnittelumääräys teksteihin niin, että eri viranomaiset voivat tulkita määräyksiä samansuuntaisesti.</p> <p>Maatalouden tulevaisuuden energiaratkaisut (tuulivoima, aurinkoenergia) tulevat muuttamaan maisema-alueita merkittävästi. Tämä olisi syytä myös mainita suunnittelumääräyksissä niin, että toteuttaminen on mahdollista.</p> <p>Jos kaavan rinnalle laaditaan erillisiä ohjeita kulttuurimaisema määräysten tulkintoja ohjaamaan niin, oikeuskäytännössä tulkittaneen ainoastaan kaavamääräyksiä. Kaavamääräystekstit tulisi saada yhdenmukaiseksi. Tämä mahdollistaa maaseutuelinkeinojen kehittämisen ja investointien toteuttamisen, jotka pitää pystyä toteuttamaan nopeallakin aikataululla.</p>	<p>kaavakartalle. Se on kaavaselostuksen liitteen 7 luettelossa, mutta on pudonnut pois selostustekstistä. Selostusta täydennetään. Perusteet matkailun vetovoima-alueen merkinnälle eivät ole riittävät.</p> <p>Arvokkaiksi määritellyt maaseudun kulttuurimaisemat ovat elinvoimaisia maatalousalueita. Yhtenä olennaisena arviointikriteerinä maisema-alueiden inventoinnissa on ollut alueen elinvoimaisuus ja nykyinen toimivuus. Tärkeä edellytys maisema-alueen säilymiselle elinvoimaisena on maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen. Kulttuurimaisema-alue säilyy parhaiten avoimena, kun maatalouden toimintaedellytykset alueella turvataan. Tarkennetaan kaavaselostustekstiä niin, että tämä asia tulee selkeästi esille.</p> <p>Laadittava maisema-alueiden käytön opas ottaa tarkemmin kantaa maatalouden toiminnan edellyttämään rakentamiseen ja uusiutuvaan energiaan maisema-alueilla. Opas voidaan hyväksyä maakuntavaltuustossa tausta-aineistona, jolloin se tarkentaa vaihemaakuntakaavan tulkintoja ja toimii kaavoitusta ohjaavana käytännön ”työkaluna”.</p>
<p>Siikajoen kunta Siikajoen kunta katsoo, että kunnan maakuntakaavan 2. vaihekaavaluonnoksesta antama lausuntoa on huomioitu hyvin tai lausunnossa esitettyihin asioihin on saatu riittävät vastineet. Kunta pitää hyvänä, että rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva materiaali on ajantasaistettu. Uusia moottorikeikkareittejä koskevat lisäykset ovat Siikajoen kunnan alueella hyviä. Ekologisen yhteystarpeen palauttaminen Siikajoen ja Limingan kuntien rajamailla on paikallaan mahdollistaen erilaisia kokeiluja ja selvityksiä ekologisen yhteyden toimivuudesta.</p> <p>Maakuntakaavoja on viime vuosina viety yleisempään ohjauksen suuntaan, jota voi pitää oikeana kehityssuuntana. Nykyisellään kuntien osayleiskaavoitus ja asemakaavoituskin perustuvat nekin hyvään maankäyttö- ja rakennuslain</p>	<p>-</p> <p>-</p>

<p>tulkintaan ja tuottaa hyviä maankäytönsuunnitelmia. Liian tiukat maakuntakaavat eivät mahdollista riittävän ketteriä ratkaisuja, kun niihin on tarvetta.</p>	
<p>Siikalatvan kunta Lausuntonaan Pohjois-Pohjanmaan 2.vaihemaakuntakaavaehdotukseen kunnanhallitus toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa kaavaehdotukseen.</p>	-
<p>Taivalkosken kunta Kunnanhallitus toteaa, että Taivalkosken kunnalla ei ole huomautettavaa maakuntakaavan 2. vaiheen ehdotuksesta. Kaavan jatkovalmistelussa tulee ottaa huomioon kunnanhallituksen luonnosvaiheesta antamassa lausunnossa esille tuodut asiat.</p>	<p>Luonnosvaiheen lausunnossa kunta huomautti ampumara-dasta, jätteenkäsittelyalueen käytöstä siirtokuormaukseen ja Loukusan kylän merkinnästä.</p> <p>Taivalkosken kunnan luonnosvaiheessa esittämä toive seudullisesta ampumaratapaikasta Taivalkoskelle on otettu huomioon siten, että asiasta on laadittu erillinen täydentävä tarkastelu maakunnalliseen ampumarataselvitykseen. Selvityksen päätuloksena on, ettei Taivalkoskella ole näköpiirissä tarvetta eikä toteutusresursseja uudelle ratapaikalle: ammutarve voidaan hoitaa Repovaaran radalla sen ympäristöllisistä rajoitteista huolimatta sekä osin naapurikuntien radoilla. Jos tarvetilanne muuttuisi tulevaisuudessa, radalle on löydettävissä sijoituspaikka jätteenkäsittelyalueen koillispuolelta.</p> <p>Loukusan kylä merkittiin luonnosvaiheen jälkeen vaihemaakuntakaavaan Mustavaaran kaivoshankkeen ja aluerakenteellisen merkityksen perusteella.</p>
<p>Tyrnävän kunta Maakuntakaavassa Tyrnävän alueella esitetään valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen merkittävää laajentamista Korvenkylän-Kurjensuon ja Kirstinänmetsä-Kolmikanta-Yiipään alueille. Aluerajauksen laajentaminen esitetyllä tavalla ei ole perusteltua. Rajauksen tulisi käsittää vain olevat, todelliset peltoalueet. Suuri osa kaavaluonnoksessa esitetystä laajennetusta alueesta on tavallista metsätalousvaltaista maata, jolla ei ole erityistä maisemallista arvoa. Kaavalla ei tule vaikeuttaa tai hidastaa metsätalouden toimenpiteitä perusteettomasti.</p>	<p>Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi etenee koko maan laajuudessa, Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavasta erillisenä kokonaisuutena. Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa esitetään maakunnallisesti arvokkaina, valtakunnallisesti arvokkaiksi ehdotettuina maisema-alueina ne alueet, jotka ovat mukana ympäristöministeriön asettamalle MAPIO-työryhmälle luovutetussa ehdotuksessa valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi Pohjois-Pohjanmaalla. MAPIO valmistelee alueellisten ehdotusten ja vuoden 2016 alussa toteutetun kuulemisen pohjalta lopullisen ehdotuksen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Uusi aluevalikoima ja alueiden rajaukset vahvistuvat valtioneuvoston periaatepäätöksellä.</p>

<p>Maakuntakaavamerkinnän mk-7 kohtaan on lisätty määräys: Limingan - Tyrnävän High Grade -alueella erityisviljelyn ja siihen liittyvien toimintojen kehittämisedellytykset on turvattava riittävän laajoilla suoja- ja viljelyaluevarauksilla. Tyrnävän kunta katsoo, että tämä lisäys on täysin turha, epämääräinen ja myös päällekkäinen maisema-alueen suunnittelumääräysten kanssa, joten siitä tulee luopua. Esitetyn kaavamääräyksen pohjaksi tulisi osoittaa perustelut siitä, mihin vaatimukset suoja- ja viljelyaluevarauksista perustuvat sekä myös täsmentää, mitä tarkoitetaan riittävän laajalla alueella. Valtakunnallisesti arvokkaan Limingan la- keuden maisema-alueen, johon Tyrnävän viljelyalueet- mukaan lukien perunanviljelmät - kuuluvat, suunnittelumääräykset sisältävät jo peltojen säilyttämisen turvaamisen. Tämä merkintä on riittävä myös High Grade -alueen kehittämisedellytysten turvaamiseksi.</p> <p>Lisäksi Tyrnävän kunta toteaa, että Lakeuden alue on elinvoimaista ja kerroksellista ihmisten omalla toiminnallaan synnyttämää kulttuuri- ja maatalousmaisemaa, joka elää olevan, syntyvän ja poistuvan toiminnan kautta. Alue ei näin ollen luonnollisestikaan pysy täysin staattisena, eikä sitä tule sellaiseksi ohjatakaan. Lakeuden elinvoimaisuuden raken- taminen ja kasvattaminen tulee mahdollistaa jatkossakin, joten kaavamääräyksiä sekä maisema-aluestatuksen muka- naan tuomia oikeusvaikutuksia pohdittaessa kuntien kasvu- ja kehittämismahdollisuudet tulee turvata kehitystä tuke- valla, ei sitovalla ja pysäyttävällä tavalla. Määräyksillä ei myöskään tulisi olla sellaisia yksittäisiin ihmisiin ja maanomis- tajiin kohdistuvia taloudellisia vaikutuksia, jotka hidastavat maiseman ja arvokkaan rakennuskannan hoitamista, ylläpi- toa ja kehittämistä.</p> <p>Tyrnävän kunta esittää Rauhiojan ampumaradan merkitsemistä maakuntakaavaan. Tyrnävän Riistansuojelijat ry tavoit- teena on kehittää ampumarataa ja heillä on ympäristölupahakemuskäsittely menneillään koskien ampumatoiminnan jatkamisesta haulikkoradan osalta.</p>	<p>High grade-alueen huomioon ottamista koskeva suunnitte- lumääräys on voimassa olevassa maakuntakaavassa (vah- vistettu 2005). Määräystä tarkistetaan yleispiirteisemmäksi kehittämisperiaatemerkin- nän luonteen mukaisesti. Sen perusteita ja vaikutuksia selvennetään kaavaselostuksessa.</p> <p>Täydennetään kaavaselostusta lausunnossa esitettyjen näkökulmien pohjalta. Tuodaan selkeästi esille arvokkaaksi määritellyn maaseudun kulttuurimaiseman elinvoimaisuuden merkitys, maaseutumaiseman kerroksellinen ja muut- tuva luonne sekä nykyaikaisten maatalousrakennusten merkitys osana arvokkaaksi määriteltyä maatalousmaise- maa.</p> <p>Rauhiojan ampumarata sijaitsee pohjavesialueella, mikä tulee joka tapauksessa aiheuttamaan käyttörajoitteita ra- dalle. Kaavavalmistelun linjauksena on pidetty, ettei pohja- vesialueelle sijaitsevia ratoja osoiteta seudullisina ratoina. Lisäksi kaavassa osoitettavat Ruutikankaan (Liminka, Lumi- joki) ja Teerikankaan (Utajärvi, Muhos) uudet ratapaikat sijaitsevat kohtuullisella etäisyydellä. – Rauhiojan osoit- tamatta jättäminen kehitettävänä seudullisena ratana ei kuitenkaan estä ratatoiminnan jatkamista lupaehtojen puitteissa.</p>
<p>Utajärven kunta</p> <p>Utajärven kunnan alueella oleva ampumarata on maakuntakaavaehdotuksessa merkitty seudullisesti kehitettäväksi ampumaradaksi. Utajärven kunta edellyttää, että kyseinen kaavamerkintä ei vaaranna Utajärven kirkonkylältä Vaalan kunnan rajalle ulottuvan rantaosayleiskaavan tavoitteita.</p> <p>Utajärven kunnan alueella oleva ampumarata on maakuntakaavaehdotuksessa merkitty seudullisesti kehitettäväksi ampumaradaksi. Utajärven kunta esittää, että ampumarataa ei merkittäisi maakuntakaavaan seudullisesti merkittäväk- si. Ampumarata on vähällä käytöllä, sen säilyttäminen on tärkeää, mutta sen kehittämiselle ei ole riittäviä edellytyksiä.</p> <p>Ampumaradan läheisyyteen sijoittuu varsinaista asumista sekä loma-asumista. Riittävä melun torjunta rakenteineen ja meluvälleineen aiheuttaisi kustannuksia, joihin kunnalla ei ole intressiä osallistua radan vähäisen käytön vuoksi.</p>	<p>Utajärven nykyinen rata jätetään osoittamatta seudullisesti kehitettävänä ratana, sillä jokivarren maankäyttötarpeet riittävästi huomioon ottava meluntorjunta tulisi aiheutta- maan merkittäviä kustannuksia. Teerikankaan uudella rata- paikalla varudutaan ampumaratatoiminnan kehittämistar- peisiin Oulujokivarren Muhos-Utajärvi-Vaala alueella.</p>

<p>Sen sijaan Muhoksen kunnan alueelle merkitty uusi ampumarata sopii sijaintinsa vuoksi paremmin seudullisesti kehitettäväksi kokonaisuudeksi.</p>	
<p>Vaalan kunta Ei lausuntoa</p>	-
<p>Ylivieskan kaupunki Maaseudun asutusrakenne: Maaseudun kehittämisen kohdealueen laajuus ja kaavamääräykset ovat riittävät.</p> <p>Arvokkaat maisema-alueet: Maakuntakaavan selostuksen kohdassa 6.4 käsitellyt maakuntakaavan oikeusvaikutusten selvennykset maisema-alueiden osalta ovat hyvä asia ja auttavat kaavamääräysten tulkinassa.</p> <p>Maakuntakaavan kulttuuriympäristöä koskevaa sisältöä on avattu yleisohjeistuksena, jossa uudis- ja täydennysrakentamisessa neuvotaan ottamaan huomioon ympäristön erityispiirteet. Tämä palvelee hyvin kuntien kaavoitusta sekä rakennusvalvontaa.</p> <p>Rakennettu kulttuuriympäristö: Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -päiväysinventointi on pääosin tehty ansiokkaasti. Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota erääseen päivitysinventoinnissa esiin nostettuun kohteeseen.</p> <p>Entinen E-huoltamo: Aivan Ylivieskan ydinkeskustassa sijaitseva vuonna 1960 valmistunut yksikerroksinen kellarillinen entinen huoltoasemarakennus on päivitysinventoinnissa arvotettu "paikallisesti arvokkaaksi" rakennukseksi. Rakennus on ulkoasultaan kiellettyä tyyppillinen 1960-luvun linjakkuutta tavoitteleva räystäätön tasakattorakennus. Rakennus on kuitenkin rakennettu kevytrakenteisesti – ilmeisesti jo alkujaankin lyhyttä käyttöikää ajatellen. Rakennukselle on jo aikanaan v. 1993 haettu ja myönnetty purkulupa. Rakennuksen säilyttäminen on sen teknisen toimivuuden sekä keskeisen sijainnin kannalta erittäin vaikeaa.</p> <p>Kannamme huolta siitä, että jos arvottamisen kautta asetetaan suojelutavoitteita rakennuksille, joilla ei todellisuudessa tule olemaan säilymisen mahdollisuuksia, vie tämä painoarvoa muiden arvokohteiden säilyttämispyrkimyksiltä. Esitämme, että entinen E-huoltamo poistettaisiin päivitysinventoinnin arvokkaiden rakennusten listauksista.</p> <p>Muut alueet ja merkinnät: Maakuntakaavan 2. vaihekaavan muut merkinnät ovat Ylivieskan kehittämistavoitteiden mukaisia ja tyydyttävät Ylivieskan kaupunkia. Lisäksi todettakoon, että kaupunginhallitus on 15.2.2016 § 28 lausunnossaan valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista todennut, että "rakentumisesta koskeva luvitus- ja muu päätöksenteko tulee aidosti säilyä jatkossa kunnalla ilman että valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden rajaukset rajoittavat sitä".</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>Entinen E-huoltamo on päivitysinventoinnissa määritelty paikallisesti arvokkaaksi. Kohdetta ei merkitä maakuntakaavaan. Määritelty status ei edellytä rakennuksen suoje- lua.</p> <p>Asia tuodaan esille kaavaselostuksessa vaikutusten arvioinnissa.</p>

SEUTUKUNTIEN LAUSUNNOT

Lausunto

Vastine

<p>Haapaveden- Siikalatvan seutukunta Ei lausuntoa</p>	<p>-</p>
<p>Naturpolis Ei lausuntoa</p>	<p>-</p>
<p>Nivala- Haapajärven stk Nivala-Haapajärven seutu NIHAK lausuntonaan esittää seuraavaa. Maakuntakaavan määrittelemät arvokkaat maisema- ja kulttuurimaisema-alueet ja kulttuuriympäristöt eivät saa estää tai haitata yritystoiminnan ja elinkeinojen kehittämistä taajamissa ja haja-asutusalueella eivätkä rajoittaa asumisen järjestämistä taajama-alueilla ja kylissä.</p>	<p>Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen status ei estä taajamien, kylien tai matkailukeskusten kehittämistä. Arvokkaiksi määritellyillä maisema-alueilla tavoitteena on, että taajamien ja kylien sekä matkailualueiden suunnittelu ja kehittäminen tapahtuu maisema-alueelle tyypilliset ominaispiirteet ja arvot huomioon ottavalla, niitä tukevalla ja vahvistavalla tavalla. Alueilla turvataan maisemalle tyypillisten erityispiirteiden ja arvojen säilyminen, eri elinkeinojen toimintaa ja alueiden kehittämismahdollisuuksia vaarantamatta. Asia on tuotu esille kaavaselostuksessa.</p>
<p>Oulunkaaren seutukunta Ei lausuntoa</p>	<p>-</p>
<p>Oulun seudun kunnat, seuturakennetiimi Kaavaehdotuksessa maaseudun kehittämisen kohdealueella esitetään kehitettäväksi erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Maaseutumaisiin elinkeinoihin tukeutuva alueen kehittäminen on tärkeää, jotta maaseutu säilyttää elinvoimansa ja maaseutumaiset ominaispiirteensä. Maaseudun kehittämisen kohdealueilla voisi nostaa esiin myös asutuksen sijoittamisen olevaan rakenteeseen tukeutuen niin, että olevan asutuksen täydentäminen lisää kylän elinvoimaa ja mahdollisuuksia kestävään liikkumiseen.</p> <p>Maakuntakaavaehdotuksessa esitetään matkailun ja virkistyskehitämisperiaatteet, aluevaraukset ja kohteet. On hyvä, että Oulun keskustatoimintojen alueen (C-1) merkintään on sisällytetty maininta, että alueelle sijoittuu muiden keskustahakuisten palvelujen ja asumisen lisäksi myös matkailupalveluja. Hailuodon Marjaniemen ja Rokuan esittämien matkailupalvelujen alueena (RM ja RM-1) on perusteltua. Matkailupalvelujen keskuksena (rm ja rm-1) on kartalla esitetty Hietasaari, Virpiniemi ja Kierikki. Kierikillä on paljon matkailupotentiaalia esihistorian esiin tuojana, mistä johtuen sen osoittaminen matkailupalvelujen keskuksena (rm) on paikallaan. Kartasta poiketen Kierikki on kaavaselostuksessa esitetty virheellisesti myös virkistys-/matkailukohteena. Limingan luontokeskuksella on paljon matkailupotentiaalia arvokkaana lintuvetenä ja kosteikkoalueena, joka houkuttelee matkailijoita Suomen ulkopuoleltakin. Tästä johtuen olisi jatkotyössä harkittava myös sen esittämistä matkailupalvelujen keskuksena (rm-1) kohdemerkinnän sijaan.</p>	<p>Rakentamisen sijoittuminen olevaa asutusta täydentäen on kylämerkinnän suunnittelumääräyksissä. Tavoite lisätään maaseudun kehittämisvyöhykkeiden selostukseen.</p> <p>Liminganlahdella majoitus- ja matkailupalvelut ovat rajoitetut, joten sitä ei luokitella matkailukeskukseksi, vaan se päiväkäynti- ja virkistyskohde. Ks. vastine Limingan kunnan lausuntoon.</p>

<p>Oulun Zonen ja Ruutikankaan esittäminen seudullisesti merkittävänä ampumaratana (ea) antaa hyvät mahdollisuudet kehittää ampumaratatoimintaa pitkällä tähtäimellä. Puolustusvoimien Hiukkavaaran ampumarata on haaste yhdyskuntarakenteen kehittämiseksi. Maakuntakaavan ampumarataverkosto osoittaa vaihtoehtoisia paikkoja Hiukkavaaran ampumaradalle.</p> <p>Jätteen käsittelyn ollessa voimakkaassa muutoksessa on hyvä, että maakuntakaavaehdotuksessa on varauduttu Ruskon lisäksi myös toisen materiaalikeskuksen tai jätteenkäsittelyalueen sijoittamiseen Oulun seudun alueelle. Oulun seudun materiaalikeskuksen sijoittaminen- selvityksen perusteella valittua paikkaa voi pitää hyvänä.</p> <p>Kaavaselostuksen maininta siitä, ettei maisema-aluestatus ole este taajamien ja kylien kehittämiseksi poistaa epä tietoisuuden maisema-alueen vaikutuksesta kunnan kehittämiseen.</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>
<p>Raahen seutukunnan kehittämiskeskus Raahen seutukunnan kehittämiskeskus tukee Raahen kaupungin, sekä Pyhäjoen ja Siikajoen kuntien lausuntoja.</p>	<p>Ks.vastineet ao. kuntien lausuntoihin.</p>
<p>Ylivieskan seutukunta Seutuhallitus viittaa seutukunnan kunnissa tehtyihin lausuntoihin. Seutukunnan kunnista on erityisesti huomautettu arvokkaista maisema-alueiden merkinnöistä ja rakennetusta kulttuurimaisemasta myös matkailu ja vapaa-ajan palveluiden merkinnöistä kaavassa. Seutuhallituksen lausunnossa ei ole syytä eritellä ja luetella erikseen seutukuntayhdistyksen jäsenkuntien lausuntojen yksityiskohtia.</p> <p>Pyydämme 2. vaihemaakuntakaavan valmistelijoita perehtymään tarkasti kuntien lausuntoihin. Kiinnitämme huomiota siihen, että suojelukohteita on kaavaan merkitty perehtymättä niiden tilanteeseen, ajankohtaisuuteen, onko niillä edellytyksiä enää suojelukohteiksi tai onko tilanne niiden kohdalta muuttunut selvästi. Sievin kunta on erityisesti tuonut esille maasydänjärven matkailualueen, jota ei ole otettu huomioon riittävästi maakuntakaavassa.</p>	<p>Ks. vastineet ao. kuntien lausuntoihin.</p> <p>Maakunnallisesti arvokkaita kohteita on tarkastettu uudelleen maastossa ja arvioitu uudelleen Pohjois-Pohjanmaan kulttuuriympäristötoimikunnassa kunnista saatujen tietojen pohjalta. Maakuntakaava ei edellytä maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden suojelua. Ks. vastine Sievin kunnan lausuntoon.</p>

MINISTERIÖIDEN LAUSUNNOT

Lausunto

Vastine

<p>Puolustusministeriö</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa sijaitsee useita valtakunnan turvallisuuden ja maanpuolustuksen kannalta merkittäviä sotilaskohteita esimerkiksi Hiukkavarassa ja Haapajärvellä. Puolustusministeriö pitää välttämättömänä, että maanpuolustuksen toimintaedellytykset Pohjois-Pohjanmaan liiton alueella turvataan. Samalla puolustusministeriö viittaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden maanpuolustusta koskevaan erityistavoitteeseen.</p> <p>Puolustusministeriö katsoo, että kaavaehdotus ei tällä hetkellä turvaa riittäväällä tavalla maanpuolustuksen toimintaedellytyksiä. Yksityiskohtaisten muutosten osalta puolustusministeriö yhtyy liitteenä olevan pääesikunnan lausunnossa esitettyihin kannanottoihin ja esittää, että kaavaehdotusta tarkistetaan niiltä osin.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liiton alueella Pudasjärvellä, Nivalassa ja Siikalatvassa sijaitsevien varalaskupaikkojen osalta, puolustusministeriö esittää, että ne merkitään kaavaan liitteessä 2 esitetyllä tavalla. Niiden tarkempi kohdentaminen tulee varmistaa puolustusvoimilta. Jos varalaskupaikkoja ei käsitellä tässä kaavaehdotuksessa, tulee edellä mainittu huomioida tulevassa kaavavalmistelussa.</p>	<p>Ks. vastine pääesikunnan lausuntoon.</p> <p>Varalaskupaikkoja tutkitaan 3. vaihemaakuntakaavassa.</p>
<p>Sisäministeriö</p> <p>Sisäministeriö on kiinnittänyt erityistä huomiota seuraaviin tavoitteisiin, jotka ovat erityisen tärkeitä turvallisuuden ja varautumisen kannalta:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kuntien rakentamisessa tulee huomioida tulvariski-alueet ja tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle.- Maakuntakaavoituksessa on huomioitu tuulivoiman rakentamisen vaikutukset. <p>Sisäministeriön näkemyksen mukaan turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvät asiat on otettu kattavasti huomioon maakuntakaavan 2040 kaavaluonnosaineistossa.</p>	<p>-</p>
<p>Ympäristöministeriö</p> <p>Lausunnossa kaavaehdotusta on tarkasteltu valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja muiden ympäristöministeriön toimialaa koskevien merkitykseltään valtakunnallisten asioiden näkökulmasta.</p> <p>Alue- ja yhdyskuntarakenne:</p> <p>Kaavaehdotuksessa on osoitettu maaseudun asutusrakenteen kehittämisperiaatteet ja kyläverkosto. Kaavaehdotukseen sisältyy maaseudun kehittämisen kohdealueen merkintä, jolla osoitetaan ylikunnallisia maaseutualueita, jotka tukeutuvat maatalouteen ja muihin maaseutualueisiin, luonnon- ja kulttuuriympäristöihin sekä maisemaan. Maaseudun kehittämisen kohdealueen merkintä on osoitettu seitsemään jokilaaksoon ja lakeuden alueelle. Merkintään liittyvien kehittämisperiaatteiden ja suunnittelumääräyksen lisäksi jokaiselle kahdeksalle alueelle on kohdennettu erillinen suunnittelu määräys, jolla on kiinnitetty huomiota jokilaaksojen erilaisiin ominaispiirteisiin ja niiden huomioon ottamisen tarpeeseen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Tämä lähestymistapa on perusteltu yhtäältä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden asianmukaisen huomioon ottamisen varmistamiseksi ja toisaalta maa-</p>	<p>-</p>

kunnan eri osa-alueiden ominaispiirteiden ja arvojen tunnistamiseksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa.

Maaseudun kehittämisen kohdealueen merkinnällä kaavaehdotuksessa osoitetut alueet ovat eräiltä osin varsin laajoja vyöhykkeitä, minkä vuoksi kohdealueiden laajuuteen on vielä tarpeen kiinnittää eräiltä osin huomiota kaavaehdotuksen viimeistelyssä.

Kaavaehdotuksessa on osoitettu merkinnällä at maaseutuasuituksen kannalta tärkeät kyläkeskukset. Merkitään liittyvä suunnittelumääräyksen mukaan kyläkeskuksen asemaa on pyrittävä vahvistamaan yksityiskohtaisessa suunnittelussa muun muassa sijoittamalla uudisrakentaminen olemassa olevan kyläasuituksen sekä palvelujen ja liikenneyhteyksien läheisyyteen. Suunnittelumääräyksellä edistään valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista linjausta maaseudun asutusrakenteen kehittämisestä. Kaavaehdotuksessa on osoitettu maaseutuasuituksen kannalta tärkeitä kyläkeskuksia erittäin suuri määrä. Kaavaehdotuksen viimeistelyssä olisikin hyvä varmistaa, että kaikki kaavassa osoitetut tärkeät kyläkeskukset ovat merkitykseltään seudullisia.

Elinympäristön laatu:

Kaavaehdotuksessa on osoitettu seudullisesti merkittävät ampumaradat merkinnällä ea. Ampumaratatoiminnan keskeyttäminen seudullisiin yksiköihin luo edellytykset haitallisten ympäristövaikutusten, erityisesti meluntorjunnan ja maaperän pilaantumisen, hallitsemiseksi. Seudullisten ampumaratojen osalta kaavaehdotuksessa on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden edellyttämällä tavalla otettu huomioon haitallisten ympäristövaikutusten hallinnan tarpeet.

Kaavassa on osoitettu puolustusvoimien harjoitus-, ampumarata-, varikko- ja varastoalueita merkinnöillä EP ja ep. Raskaiden aseiden ja räjäytysten aiheuttaman melun haitallisten vaikutusten hallinta perustuu ensisijaisesti siihen, että ampuma- ja harjoitusalueiden etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on riittävän suuri. Ampuma- ja harjoitusalueista aiheutuvan melun vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön sekä haittavaikutusten hallintaa ei ole kaavaasiakirjojen perusteella arvioitu kaavaehdotuksen valmistelun yhteydessä. Ampuma- ja harjoitusalueiden melun vaikutuksia elinympäristöön ja haittojen hallintaa tulisi tarkastella kaavaehdotuksessa osoitettuja seudullisia ampumaratoja vastaavasti.

Kulttuuriperintö:

Maisema-arvot on otettu kaavaehdotuksessa erittäin hyvin huomioon. Kaavaehdotuksessa on osoitettu valtioneuvoston vuoden 1995 periaatepäätöksen mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. Näiden lisäksi kaavaehdotuksessa on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventoinnissa valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi ehdotetut alueet. Vuoden 1995 mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja päivitysinventoinnin mukaiset alueet eivät erotu kaavakartalla riittävällä tavalla, vaikka näillä kummallakin on asianmukaisella tavalla oma erillinen merkintänsä. Kaavan ohjausvaikutuksen selkeyden vuoksi merkintöjen erottuvuuteen on syytä kiinnittää huomiota kaavaehdotuksen viimeistelyssä, koska vain vuoden 1995 periaatepäätöksen mukai-

Maaseudun kehittämisen kohdealueet ovat yleispiirteisiä ja kattavat maakunnan kannalta merkittävät jokilaaksot ja lakeuden alueen. Vyöhykkeitä on tarkasteltu monipuolisesti erilaisten paikkatietoaineistojen pohjalta ja rajaukset sisältävät keskeisimmät maaseutuasuituksen ja -elinkeinotoiminnan sekä kulttuuri- ja luonnonympäristöt sekä maisema-alueet. Alueiden rajaaminen on reunoiltaan jouduttu tekemään hivenen laajemmaksi, että on voitu parantaa kaavakartan luettavuutta.

Kaavaehdotukseen on otettu mukaan maakunnan aluerakenteen ja kuntarakenteen kannalta merkittävät kyläalueet. Vaikka väestömäärät ja työpaikat vähenevät sekä ikärakenteet voivat kääntyä epäedullisiksi, niin niillä tulee olemaan merkitystä jatkossakin biotalouden ja luonnonvarojen kestävä käytön merkityksen kasvaessa.

Puolustusvoimien hallinnassa olevien ampumarata- ja harjoitusalueiden meluhaitan arvioinnissa on käytetty puolustusvoimien teettämiä selvityksiä. Niissä PV:n ampumaratojen melualueet on laskettu vastaavalla tavalla kuin liiton siviiliratapaikoista teettämässä selvityksissä. Harjoitustoiminta Oulun Hiukkavaarassa on varsin rajoittunutta, sillä läheisyydessä ei ole varuskuntaa.

Valtakunnallisesti arvokkaiden ja valtakunnallisiksi ehdotettujen maisema-alueiden merkintäperiaate säilytetään, esitystekniikkaa pyritään selkiyttämään.

set alueet ovat valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamia maisema-alueita, joiden arvojen säilyminen on varmistettava.

Lopuksi ympäristöministeriö katsoo, että Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavaa koskeva ehdotuksessa on otettu asianmukaisella tavalla huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja muut ympäristöministeriön toimialaan liittyvät merkitykseltään valtakunnalliset asiat. Edellä lausunnossa esitetyt näkökohdat on kuitenkin syytä ottaa huomioon kaavaehdotuksen viimeistelyssä, jotta kaavaratkaisu täyttäisi kaikilta osin maakuntakaavalle maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyt sisältövaatimukset.

MUUT PYYDETYT LAUSUNNOT

Lausunto

Vastine

Geologian tutkimuskeskus

Kokonaisuutena ehdotus on kattava ja laadittu riittävään taustamateriaaliin perustuen. GTK:lla ei ole esittää ehdotukseen varsinaisia muutosesityksiä. Lausuntonaan GTK esittää seuraavia kommentteja oman toimialansa näkökulmasta.

Maaseudun asutusrakenne:

GTK:lla ei ole huomautettavaa maaseudun asutusrakenteen osalta laadittuun kaavaehdotukseen. Pintavesien laadun turvaamiseksi ja parantamiseksi kaava-alueella esiintyvät happamat sulfaattimaat tulee huomioida maanrakentamisen ja ojitusten suunnittelussa.

Kulttuuriympäristö:

GTK:lla ei ole huomautettavaa kulttuuriympäristön osalta. GTK toteaa, että geologisten luonnonvarojen monipuolisen käytön kehittäminen olisi sovitettava yhteen kulttuuriympäristöjen kanssa.

Matkailu- ja virkistys:

GTK:lla ei ole muutosehdotuksia matkailun ja virkistyksen osalta. Suoluontoa, suomatkailuaja turvetuotantoa koskevat selvitykset ja julkaisut on kattavasti huomioitu vahvistetussa 1. vaiheen maakuntakaavassa. GTK huomauttaa, että matkailun vetovoima-alueiden sekä matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueiden osalta tulee huomioida myös geologisten luonnonvarojen kestävät käyttötarpeet nyt ja tulevaisuudessa. Tässä on huomioitava matkailu- ja virkistystoimien yhteensovittaminen muun maankäytön kanssa mm. yhteiskunnalle välttämättömän kiviaineshuollon sekä Pohjois-Pohjanmaan malmi- ja mineraalipotentialisten alueiden osalta (esim. <http://gtkdata.gtk.fi/mdae/index.html>). Geologisten luonnonvarojen kaavoitusta käsitellään kattavammin valmisteilla olevassa Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa.

Seudulliset ampumaradat:

GTK toteaa, että ampuratojen osalta kaavaehdotuksessa on huomioitu toiminnan sijoittuminen pohjavesialueiden

Happamat sulfaattimaat otetaan maakuntakaavassa huomioon vaihekaavojen teemojen sekä käytettävissä olevan selvitystiedon mukaisesti. 1. vaihekaavassa sulfaattimaita käsiteltiin turvetuotantoon liittyen. 2. vaihemaakuntakaava ei sisällä merkittäviä riskitoimintoja sulfaattimaiden näkökulmasta.

Geologisten luonnonvarojen kestävää käyttötarvetta tarkastellaan ja yhteensovitetään muihin maankäyttömuotoihin ja -tarpeisiin nähden 3. vaihemaakuntakaavassa.

-

<p>ulkopuolelle.</p> <p>Puolustusvoimien alueet ja rajavyöhykkeet, Materiaalikeskus- ja jätteenkäsittelyalueet: GTK:lla ei ole huomautettavaa laadittuun kaavaehdotukseen.</p>	-
<p>Kainuun liitto Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan kaavaehdotus on selkeä ja asiantuntevasti laadittu kokonaisuus.</p> <p>Kainuun voimassa oleva kokonaismaakuntakaava 2020 on vahvistettu valtioneuvostossa 29.4.2009. Kainuun maakuntakaava 2020:n tarkistus on käynnistetty Kainuun maakuntavaltuuston päätöksellä 1.6.2015. Maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 3.2.–4.3.2016. Kainuun kokonaismaakuntakaavan tarkistuksen yhteydessä on tarkoitus käsitellä myös samoja teemoja kuin Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavassa.</p> <p>Vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien rajalle osoitetut arvokkaat maisema-alueet, viheryhteystarpeet ja luonnon monikäyttöalueet aiheuttavat jossain määrin yhteensovittamistarpeita maakuntien rajalla. Kainuun osalta arvokkaat maisema-alueet, virkistys- ja matkailualueet, reitistöt sekä niiden kehittämistarpeet tulevat yksityiskohtaisesti arvioitaviksi Kainuun maakuntakaavan tarkistuksen.</p> <p>Vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa maakuntien raja-alueelle (Utajärvi/Puolanka) ulottuvana on osoitettu maaseudun kehittämisen kohdealue mk 2 Kiiminkijokilaakso ja viheryhteystarve. Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa em. teemat sisältöineen sisältyvät pääosin maaseutumaisen kehittämisen yhteistyöalue - kehittämisperiaattemerkintään ja suunnittelumääräyksen. Erilaisiin reitistöihin ja yleiseen virkistyskäyttöön liittyvien viheryhteystarpeiden osoittamisen sijaan Kainuun maakuntakaavoituksessa on tavoitteena ottaa huomioon näihin liittyvät kehittämis- ym. tarpeet kaavassa osoitettavien teemojen kaavamerkintöjen sisällössä ja kaavamääräyksissä.</p> <p>Vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa osoitettu matkailun vetovoima-alue mv-8 Olvassuo on osoitettu maakuntien raja-alueelle ulottuvaksi. Osa Olvassuon alueesta sijaitsee Kainuun maakunnan alueella. Olvassuon Kainuun puoleinen alue on osoitettu Kainuun maakuntakaava 2020:ssa luonnonsuojelu- ja Natura -aluemerkinnän lisäksi luontomatkailun kehittämiskohteeksi. Vaihemaakuntakaavan ehdotuksen kehittämisperiaatteena pyritään Olvassuon alue toteuttamaan kansallispuistona. Tämän tavoite on mahdollista ottaa huomioon Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä.</p> <p>Vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa maakuntien raja-alueelle ulottuvaksi osoitetulle Taivalkosken vanhat metsät luonnon monikäyttöalueelle ei tämän hetkisen näkemyksen mukaan ole Kainuun puolelta olemassa tarpeita ja osoitettavissa virkistyskäytön kannalta kehitettäviä arvokkaita luontokohteita sisältäviä alueita.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettu kansainvälinen Oulu-Kajaani-Arkangel - kehittämiskäytävä on vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa korvattu maaseudun kehittämisen kohdealueella mk 3 Oulujokilaakso. Aluekohtaisessa täydentävässä suunnittelumääräyksessä on kiinnitetty huomiota Oulu-Kajaani-Vartius -käytävän liikenneyhteyksien sujuvuuden ja turvallisuuden parantamiseen kansainvälisen kehittämiskäytävän palvelutason mukaiseksi. Tämä tukee osaltaan Kainuun maakuntakaavoituksen tavoitetta em. yhteyden kehittämiseksi osana</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>Kehittämiskäytävän merkintätapaa ei ole muutettu, vain merkinnän otsikko on lyhennetty. Kansainvälinen kehittämiskäytävä esitetään vastaavalla tavalla kuin voimassa olevassa maakuntakaavassa mk-3 merkinnän yhteydessä. Ks. myös Liikenneviraston lausunto ja vastine.</p>

<p>kansainvälistä kehittämiskäytävää.</p> <p>Maakuntakaavojen yhteensovittaminen vuoden 2016 alussa muodostuneella uudella maakuntien raja-alueella on ajankohtaista Vaalan kunnan alueen käsittävän Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan laatimisen yhteydessä.</p>	<p>Vaalan kuntaa koskevat päivitykset tehdään kokonaisuutena vireillä olevassa Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa.</p>
<p>Keski-Pohjanmaan liitto Ei lausuntoa.</p>	<p>-</p>
<p>Keski-Pohjanmaan Yrittäjät Tällä kertaa meillä ei ole vaihemaakuntakaavaan lisättävää, mutta ohessa K-P:n Yrittäjien esitys koskeiden kaavoituspäätösten nopeuteen, ao. asia lienee vielä ajankohtainen.</p> <p>Keski-Pohjanmaan Yrittäjien hallitus sekä liikenteen-, kaupan- ja palveluiden valiokunta haluavat kiinnittää huomiota kuntien kaavoituksen nopeuttamiseksi. Tällä hetkellä kaavoituksiin liittyvien päätösten saaminen kestää kokonaisuudessaan jopa 6 vuotta. Kaavoituksiin liittyviin toimintatapoihin haluamme myös kiinnittää huomiota, jotta ne saadaan jouhevimmiksi julkisia varoja tuhlaamatta.</p>	<p>-</p>
<p>Keski-Suomen liitto Kaavaehdotuksessa on osoitettu moottorikelkkailun yhteystarpeet Reisjärveltä Pihtiputaan Muurasjärvelle sekä Pyhäjärven Hiidenkylältä Pihtiputaan puolelle. Lainvoimaisessa Keski-Suomen maakuntakaavassa ei ole vastaavuutta moottorikelkkailun yhteystarpeelle Reisjärvi- Pihtipudas. Sen sijaan Pihtiputaalta Pyhäjärven Hiidenkylän suuntaan on osoitettu ohjeellinen moottorikelkkailureitti lainvoimaisessa Keski-Suomen maakuntakaavassa. Keski-Suomen liitto huomioi meneillään olevassa Keski-Suomen maakuntakaavan tarkistuksessa Reisjärvi- Pihtipudas moottorikelkkailun yhteystarpeen.</p> <p>Keski-Suomen liitto katsoo, että kaavaehdotukseen sisältyvissä teemaissa ei ole yhteensovi tusongelmia Keski-Suomen maakuntakaavoihin. Keski-Suomen liitto pitää kaavaehdotusta asiantuntevasti laadittuna.</p>	<p>Reisjärveltä Pihtiputaan Muurasjärvelle on selkeä tarve moottorikelkkayhteydelle. Pyhäjärven Hiidenkylän suunnalta maakunnan rajalle sijaitsevalle Rautiojärvelle on olemassa oleva ja hoidettu moottorikelkkaura, joten siltä osin moottorikelkkailun yhteystarvemerkinä muutetaan moottorikelkkailureitti tai -ura -merkinnäksi.</p> <p>-</p>
<p>Lapin liitto Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan teemoista maakunnan rajalle sijoittuvat eri vyöhykkeet sekä reitit. Matkailun vetovoima-alueen osalta rajaukset yhtyvät maakunnanrajalla, lukuunottamatta Syötteen ja Ranuan välistä yhteyttä. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa on osoitettu matkailun vetovoima-alueen rajaus Ranualta Syötteelle. Yhteys kytkee yhteen Ranuan eläinpuiston, Simojärven ja Rovaniemen suunnan Syötteen matkailualueelle.</p> <p>Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa on osoitettu maaseudun kehittämisvyöhykkeitä, jotka päättyvät maakunnan rajalla. Tällaisia vyöhykkeitä ovat Ranualla Asmuntissa sekä Posiolla Kynsiperä-Kynsivaara ja Lohiranta-Tolva.</p> <p>Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa ei ole osoitettu luonnon monikäyttöalueita vaan käytetty merkintää ekolo-</p>	<p>Kaavehdotuksessa on Syötteen kansallispuistoon perustuva mv-vyöhyke, joka jatkuu Lapin puolella. Esitetty yhteys Ranualla on Itä-Lapin maakuntakaavassa osoitettu maantien varressa olevana kapeana käytävänä. Olevan tieyhteyden osoittamista lisämerkinnällä ei pidetä tarpeellisenä.</p> <p>Maaseutuasutuksen merkintä ei jatku Pohjois-Pohjanmaan puolella, koska merkinnän sisältö ja perusteet poikkeavat Lapin maakuntakaavoista.</p> <p>-</p>

<p>ginen yhteystarve. Merkintä vastaa sisällöltään osittain luonnon monikäyttöalueita. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa on osoitettu yhteyksiä luonnonsuojelualueiden välille ja niiden kautta yhteys naapurimaakuntaan.</p> <p>Moottorikeikkailureittien sekä ulkoilu- ja retkeilyreittien osalta linjaukset ovat yhteneväiset, lukuunottamatta moottorikeikkailureittejä Yli-Kitkan Vasaraperässä (Lapin puolella jatkuu vain eteläinen yhteys) Posion Kynsiperällä (Pohjois-Pohjanmaan puolella esitetty reitti ei jatku Lapin puolella) sekä Simon ja Kuivaniemen välillä (Lapin puolella oleva reitti ei jatku Pohjois-Pohjanmaan puolella). Lapin maakuntakaavoissa ei ole osoitettu melonta- ja vesiretkeilyreittejä kaavakartalla vaan kaavaselostuksen liitekartassa. Vaihemaakuntakaavassa osoitetut melonta- ja vesiretkeilyreitit tullaan huomioimaan Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan liitekartassa.</p> <p>Pohjanlahden rantatien valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö on osoitettu molempien maakuntien maakuntakaavoissa. Lapin maakuntakaavoissa ei ole esitetty rajavyöhykkeitä. Muilta osin Lapin liiton virastolla ei ole huomautettavaa Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksesta.</p>	<p>Yli-Kitkan Vasaraperän suunnalle on tavoitteena moottorikelkkareitti, joka yhtyisi reittitoimituksella lähelle perustettuun Rönnyranta-Naatikkalahti kelkkareittiin. Posion Kynsiperän suunnalle tulee Taivalkosken Kostonjärven länsipuolitse Metsähallituksen maksullinen kelkkaura ja alueella on valmiita taukopaikkarakenteita. Simo-Kuivaniemi yhteysväli lisätään.</p> <p>-</p>
<p>Liikennevirasto</p> <p>Maakuntakaavan aihepiirin rajauksen mukaisesti kaavalla ei juuri ole muutosvaikutusta aluerakenteeseen eikä kaavassa sen vuoksi esitetä toimenpiteitä, jotka edellyttäisivät merkittäviä ja laajoja muutoksia väyläverkkoon. Liikennevirasto osallistuu monella tasolla Pohjois-Pohjanmaan liikenteen kehittämistyöhön, aina kuntatason liikennejärjestelmätyöstä Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian valmisteluun. Vaikka kaavassa ei suoraan kohdisteta vaatimuksia väyläverkkoon, on liikennejärjestelmän toimivuus keskeinen tekijä kaavassa esitettyjen toimintojen saavutettavuudelle.</p> <p>Maaseudun asutusrakenne:</p> <p>Osoittamalla erityisesti jokilaaksot maaseudun kehittämisen kohdealueiksi pyritään kaavassa ohjaamaan mahdollista kasvua ja etenkin supistuvien resurssien kohdentumista jo perinteisille maaseutumaisen asumisen alueille. Periaate on oikea, kun tavoitteeksi on asetettu maaseutuelinkeinojen ja maaseudun pysyvän asutuksen säilyttäminen. Alueellinen keskittäminen, lieväkin, edistää myös vapaa-ajan asumisen saavutettavuuden ja matkailun palvelujen kehittämistä maaseudulla.</p> <p>Maakuntakaavasta on esitetty poistettavaksi Kaupunki-Maaseutu -vuorovaikutusalue. Liikenneviraston mielestä aluemerkinnän poisto ja elinvoimaisten kylien kohdemerkintöjen käyttöönotto selkeyttää maankäyttöä ohjaavan asiakirjan sisältöä ja vaikuttavuutta. Kehittämisen painottuminen kyläkeskusten läheisyyteen parantaa myös julkisen liikenteen järjestämisen mahdollisuutta.</p> <p>Oulujokilaakson kehityskäytävä:</p> <p>Maaseudun kehittämisen kohdealueissa on mk-3 merkinnällä osoitettu Oulujokilaakson alue. Alueen kuvauksessa esitetään varautumista liikenneyhteyksien sujuvuuden ja turvallisuuden parantamiseen kansainvälisen kehittämiskäytävän palvelutason mukaiseksi. Oulu-Kajaani välillä yhteyksien parantaminen on ristiriidatonta, mutta Kajaanista itään päin kehityskäytävää suunnatessa tulee maakuntien yhdessä arvioida toisaalta Vartiuksen suunnan, toisaalta Joensuu-Niirala-Petroskoi suunnan kehityspotentiaaleja.</p> <p>Liikennevirastolla ei ole huomautettavaa Pohjois-Pohjanmaan 2. maakuntakaavan ehdotukseen.</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>mk-3 merkinnällä osoitetaan suunnittelumääräyksen mukaisesti kansainvälisen Oulu-Kajaani-Vartius-kehittämiskäytävän osa, joka toimii merkittävänä transito- ja muun kansainvälisen liikenteen yhteytenä. Kaavaselostuksessa on kuvattu tarkemmin tavoitteelliset kansainväliset liikennekäytävät ja aluerakenne.</p>

Luonnonvarakeskus

Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavaehdotus on laadukas kokonaisuus. Se perustuu laajoihin aineistoihin, jotka on tiivistetty hyvin laadituiksi kartoiksi ja tekstiosiksi. Paikkatietoa on hyödynnetty runsaasti. Kaavoituksessa tuleekin tukeutua tarkkoihin paikkatietoaineistoihin, jotka tuottavat parhaan kuvan paikallisesta kehityksestä ja sen mahdollisuuksista. Lisäksi paikkatiedon käytön vahvistaminen auttaa välttämään tilanteita, joissa suunnittelua ja kehittämistä tehdään paikkasokeasti ilman ymmärrystä paikallisesta kontekstista tai sen asettamista reunaehdoista.

Osallistuminen ja kuuleminen on järjestetty hyvin ja palautteen antamiseen tarjotaan mahdollisuuksia maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) vähimmäisvaatimusta laajemmin. Laajan ja alueellisen kuulemisen merkitys korostuu uuden lain myötä, koska maakuntakaavoja ja yhteisiä yleiskaavoja ei enää saateta ympäristöministeriön vahvistettavaksi. Luke pitää tärkeänä, että alueilla toimivilla tutkimus- ja asiantuntijaorganisaatioilla on jatkossa entistä vahvempi rooli kaavoituksessa, tausta-aineistojen kokoamisessa ja selvitysten laatimisessa.

Alue- ja maaseudun kehittäminen:

Pohjois-Pohjanmaan maakuntasuunnitelman 2040 mukaan maakunnan tavoitteena on tasapainoinen aluerakenne, johon liittyy mm. monikeskuksisuus, kehittämisvyöhykkeet ja kyläverkoston kehittäminen. Pohjois-Pohjanmaa on laaja maakunta, jossa sisäiset kehityserot valtakunnallisena kasvukeskuksena tunnetun Oulun ja maakunnan reuna-alueiden taantuvan maaseudun välillä ovat huomattavan suuria. Etäällä kasvukeskusten vaikutusalueilta sijaitsevilla alueilla kaavoituksen tulee yhtäältä tukea paikkaperustaisia aluekehittämistä ja- suunnittelua ja toisaalta pyrkiä vähentämään syrjäisten alueiden ns. sijaintihaittaan liittyviä kustannuksia edistämällä niiden kytkeytymistä kasvualueisiin. Kaava ei saa olla esteenä esimerkiksi syrjäisempien kylien kehittämisessä ja eikä se saa rajoittaa niihin mahdollisesti syntyvää taloudellista toimintaa.

Alueilla ja paikoilla on erilaisia taloudellisia ja sosiaalisia pääomia ja niiden yhdistelmiä, joka johtaa "globaalien" suunnittelutoimien tehottomuuteen paikallisia ongelmia ratkottaessa ja paikallisiin resursseihin perustuvan toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Luke ehdottaa näiden asioiden huomioimista ja jalostamista seuraavissa kaavoituksissa. Paikkaperustainen aluesuunnittelu- ja kehittäminen tarkoittavat toimintaa, joka tunnistaa paikkojen monimuotoisuuden ja ottaa huomioon paikan lähtökohdat ja tarpeet. Maakuntakaavan tulee tukea ja mahdollistaa alueilta lähtevää kehitystä, kun se ohjaa alemman tason kaavoitusta. Tämä lähtökohta on tärkeä huomioida mm. maankäyttöä koskevissa määräyksissä, jotka koskevat maaseutualueita.

Luke esittää, että tulevaisuuden kaavoitusprosesseissa pohdittaisiin sitä, miten maakuntakaavassa voitaisiin huomioida entistä paremmin kunnan/alueen sijainti, kuntien/alueiden monimuotoisuus ja niiden vaihtelevat paikalliset resurssit. Erityistä huomiota suunnittelussa vaatii aluekehityksen dynamiikka, koska mm. työpaikkakehitys rakentuu ja määräytyy eri alueilla eri tekijöistä.

Sekä valtakunnallisissa (VAT) että Pohjois-Pohjanmaan maakunnallisissa (MAT) alueidenkäyttötavoitteissa pidetään kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutuksen edistämistä tärkeänä toimivan aluerakenteen tavoitteena. Voimassa olevassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa on käytetty Oulun ja Raahen kaupunkiseutu-vyöhykkeiden ulkopuolelle ja Oulun Eteläisen aluekeskukseen erityistä kaupunki-maaseutu - vuorovaikutusalueen kehittämisperiaattemerkintää

-

-

Vaihemaakuntakaavan lähtökohtana on nimenomaan paikkaperustainen ja alueellisesti kehittämisen, jonka mukaisesti erilaisilla alueilla tarvitaan omaehtoisia sekä alue- ja kontekstisidonnaisia kehittämistoimenpiteitä. Paikkaperustainen aluekehittäminen -termi voidaan tarkentaa kaavoituksen lähtökohdissa koskien kaupunkiseutuja ja monimuotoista maaseutua sekä huomioiden kaupunki-maaseutu-vuorovaikutus.

(kmk), jolla on tavoiteltu vuorovaikutukseen perustuvan elinkeinotoiminnan ja asumisen edistämistä maaseudulla. Merkinnän ohjausvaikutus alueidenkäytön suunnitteluun on kuitenkin kaavaselostuksen mukaan (s. 17) osoittautunut epäselväksi, jonka vuoksi se on päätetty poistaa uudesta maakuntakaavasta. Kaavaehdotuksesta tulisi käydä selkeästi ilmi, miten poistuvan merkinnän tavoitetta on tarkoitus edistää jatkossa, sillä kaupunki-maaseutu-vuorovaikutuksen merkitys alueellisessa kehittämisessä ei ole ainakaan vähentymässä.

Luonnonvarojen käyttö:

Luonnonvarojen kestävä käyttö on keskeinen alueiden käyttöön vaikuttava tekijä Pohjois-Pohjanmaalla, jossa on runsaasti uusiutuvia luonnonvaroja ja siihen perustuvia elinkeinoja. Luonnonvarojen merkitys maankäytön suunnittelussa tuodaan vahvasti esille myös MRL:n parin vuoden takaisessa toimivuusarvioinnissa mm. toteamalla, että "Maaseutuvaltaisten alueiden suunnitteluvälineistöä tuleekin kehittää, jotta alueidenkäyttötarpeiden yhteensovittaminen luonnon, luonnonvaroihin sitoutuvien elinkeinojen, niiden kestävä käyttö ja muiden maaseudun kehittämistoimien ja maankäyttömuotojen sekä asumisen välillä onnistuu." (Suomen ympäristö 1/2014, s. 59).

Samassa yhteydessä todetaan, että suuri osa luonnonvarojen hyödyntämisestä toteutuu muun kuin MRL:n mukaisen lupamenettelyn välityksellä. Kaavoituksen vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen toteutuvatkin usein välillisesti esimerkiksi muun lainsäädännön kautta. Lisäksi arvioinnissa huomautetaan, että vaikka kaavalla ei olisi suoranaista välittömiä tai välillisiä vaikutuksia luonnonvarojen hyödyntämiseen ja sitä koskevaan lupamenettelyyn, saattaa kaavalla ja sen tausta-aineistolla olla asian kannalta huomattavaa tosiasiallista merkitystä.

Luonnonvarojen kestävä käyttö ohjaaminen ja sen maankäyttövaikutukset liittyvät kiinteästi biotalouden edistämiseen. Pohjois-Pohjanmaalla on laadittu biotalouden kehittämisstrategia vuosille 2015–2020. Sitä ei kuitenkaan mainita 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksen kaavaselostuksessa maakuntakaavaan vaikuttavien strategioiden, ohjelmasiirtojen ja muiden linjausten joukossa (s. 8). Biotaloutta ei mainita edes käsitteenä kaavaselostuksessa ja sen liiteaineistoissa, vaan sen osa-alueita käsitellään perinteiseen tapaan erillisinä kokonaisuuksina.

Luke korostaa, että biotalousalan voimakkaat kasvuodotukset tulee jatkossa huomioida valtakunnallisten ja maakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistuksessa ja sitä toteuttavassa kaavoituksessa tekijänä, jolla on pitkälle tulevaisuuteen ulottuvia vaikutuksia Suomen aluerakenteeseen. Tämä edellyttää biotalouden eri osa-alueita integroivia näkökulmia kaavoitukseen. Maakunta-, kunta- ja kylätasolla erityisesti biotalouden hajautetut ratkaisut ja niihin liittyvät paikallisen kestävyysvaatimukset aiheuttavat maankäytön suunnittelulle paineita ja samalla eri intressiryhmien välisiä ristiriitatilanteita.

Luke haluaa myös tuoda esille, että sen osaamista, tietovarantoja ja luonnonvarojen kestävä käyttö tulevaan kehitykseen liittyvää asiantuntemusta on käytetty mm. valmisteltaessa Suomen biotalousstrategiaa (2014), Kansallista metsästrategiaa 2025 (2015) ja Maaseutupoliittista kokonaisohjelmaa 2014–20 (2014), joissa maankäytön ja kaavoituksen roolia on pidetty tärkeänä erityisesti bio- ja metsätalouden toimintaedellytysten turvaamisessa.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistuksen läpileikkaavat teemat ovat ilmasto ja energia. Biotalous on laajempi käsite ja sitä on pyritty konkretisoimaan mm. Pohjois-Pohjanmaan biotalousstrategiassa. Strategiaa toteuttamaan on käynnistetty hanke Kohti kestävä taloutta. Viitauksia maakunnalliseen biotalousstrategiaan voidaan tuoda korostuneemmin esiin kaavaselostuksen Lähtökohdat ja nykytila -kappaleessa.

Metsähallitus

Matkailu ja virkistys:

Metsähallitus on osallistunut asiantuntijana kaavan laadintaa varten tehtyyn selvitykseen koskien maakunnan virkistysverkon nykytilaa ja kehittämistarpeita. Vaihemaakuntakaavan luonnosvaiheessa Metsähallitus on myös antanut kaavan luonnoksesta lausunnon (28.4.2015), jossa avattiin Metsähallituksen näkemyksiä virkistyspalvelujen kehittämisestä maakunnan alueella.

Vaihemaakuntakaavaehdotuksen virkistys- ja matkailualueita koskevat ratkaisut perustuvat virkistysverkkoselvityksessä esitettyjen kehittämismahdollisuuksien 2 ja 3 yhdistelmään. Tämä lähestymistapa maakunnan virkistysverkon kehittämisessä on toimiva myös Metsähallituksen näkökulmasta ja pääpainotuksiltaan yhtenäinen Metsähallituksen tavoitteiden kanssa.

Kaavaselostuksessa voisi näkyä vahvemmin Hossaan vuonna 2017 perustettava uusi kansallispuisto. Osa tulevasta kansallispuistosta on Pohjois-Pohjanmaan alueella, ja puiston matkailulliset vaikutukset ulottuvat myös Pohjois-Pohjanmaan maakunnan puolelle. Tulevaan Hassan kansallispuistoon kuuluva alue on merkitty kaavaehdotukseen osana matkailun vetovoima-alueita (Kylmäluoma-Jokijärvi-Hossa). Hossan kansallispuisto ei kuitenkaan näy matkailun vetovoima-alueiden aluekohtaisissa kehittämissuunnitelmissa matkailun ja virkistyskäytön kehittämisen perusteena.

Kaavaehdotuksessa on esitetty moottorikelkkailun tavoitteellinen runkoreitistö olemassa olevien reittien ja uusien yhteysväliarpeiden perusteella. Maakunnan länsiosiin on mm. esitetty useita uusia moottorikelkkailun yhteystarpeita. Kaavoittajan on hyvä olla tietoinen siitä, että Metsähallituksessa on suunnitteilla hanke, jossa tehdään yhdessä sidosryhmien kanssa selvitys valtion maiden moottorikelkkailuväylästä kehittämissuunnitelmista ja -mahdollisuuksista. Selvitykseen tullaan osallistamaan ainakin pohjoisen Suomen maakuntaliitot, ELY-keskukset, kuntia sekä maastoliikenneasioista vastaava ympäristöministeriö. Selvityksen lopputuloksena moottorikelkkailuväylästä pyritään kehittämään siten, että löydetään toimivat ratkaisut väylästä kokonaisuuden pitämiseksi kohtuullisessa kunnossa. Tavoitteena on myös kehittää käyttäjien näkökulmasta turvallinen ja toimiva kokonaisuus, jossa huomioidaan niin ympäristö kuin keskeisimmät maastoliikenteeseen liittyvät elinkeinotkin.

Kaavaselostuksen taulukkoon 11 (s. 61) on listattu kaavassa osoitetut venesatamat. Iin Röytän venesataman ylläpitäjäksi on virheellisesti merkitty Iin Röytän toimijat ry. Kyseistä venesatamaa ylläpitää Metsähallitus.

Kulttuuriympäristöt:

Metsähallitus on osallistunut asiantuntijana kaavoituksen pohjatyönä tehtyihin päivitysinventointeihin koskien Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita sekä rakennettuja kulttuuriympäristöjä.

Arvokkaiden maisema-alueiden osalta Metsähallituksella ei ole huomauttamista kaavaehdotuksessa esitettyihin kohteisiin. Rakennettujen kulttuuriympäristöjen osalta tulisi vielä harkita kaavaratkaisua seuraavien valtion maalla sijaitsevien kohteiden osalta:

- Honkamutkan poroaita, Kuusamo: Kohdetta ei ole tallennettu Metsähallituksen paikatietojärjestelmiin, eikä sen kunto ole Metsähallituksella tiedossa. Mikä on kohteen arvottamis/suojeluperuste? Metsähallituksen inventoinneissa on sen sijaan tullut esiin kolme vanhaa poroaitaa itärajan tuntumassa Paljakan alueella (Kovaslammen itäpuoli, Pirttivaara, Juumajärven länsipuoli). Metsähallitus antaa näistä tarkempia tietoja tarvittaessa.

-

Täydennetään matkailun vetovoima-alueen Kylmäluoma-Jokijärvi-Hossa aluekohtaista kehittämissuunnitelmaa maininnalla kansallispuistosta.

Metsähallituksessa vireillä olevasta moottorikelkkailuväylästä koskevasta kehittämishankkeesta ollaan tietoisia ja myös Pohjois-Pohjanmaan liitto tulee resurssiensa puitteissa osallistumaan hankkeeseen. Mahdollisesti käynnistettävä hanke palvelee tulevaa maankäytön suunnittelua.

Iin Röytän venesataman ylläpitäjäksi korjataan Metsähallitus.

Koska Honkamutkan poroaitaa ei ole tarkistettu maastossa, kohde poistetaan maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden luettelosta. Kovaslammen itäpuolen, Pirttivaaran ja Juumajärven länsipuolen poroaidat ovat pääosin kaatuneita ja

<ul style="list-style-type: none"> - Närängän erämaatila, Kuusamo: Närängän erämaatilan pihapiiriä on viime vuosikymmenien aikana kunnostettu, ei niinkään rakennusperinnettä vaan matkailua ja tilapäisyöpymistä silmällä pitäen. Rakennushistoriallisesti Näränkä ei enää edusta tyyppillistä oman aikansa rakennusperintöä. Nykyään Näränkä on Metsähallituksen käyttökohde (vuokrataan lomakohteena), ja rakennusta huolletaan säännöllisesti. Metsähallituksen näkemyksen mukaan se ei kuitenkaan ole maa- kunnallisesti arvokas rakennusperintökohde. - Lossitupa, Kuusamo: Nykyään kohde on Metsähallituksen käyttörakennus. Ainakin ulkoisesti rakennuksessa on säilynyt rakentamisaikaisia piirteitä hyvin. Mikä on kohteen arvottamis-/suojeluperuste? Kohde voidaan kirjata kaavaan, mikäli kohteen käyttöhistoria tukee sen kirjaamista maakunnallisesti arvokkaana rakennuksena. - Oulangan kansallispuiston luontokeskus, Kuusamo: Metsähallituksen luontokeskuksista monet ovat arkkitehtonisesti mielen- kiintoisia ja edustavat usein oman aikansa suunnittelun huippua. Luontokeskuksista ei ole vielä tehty valtakunnallista inventointia, jossa kohteet olisi kattavasti tutkittu ja arvotettu. Oulangan kansallispuiston luontokeskuksen osalta harkinnan suojelutarpeesta tulisi perustua valtakunnalliseen inventointiin, jonka pohjalta kohteen arvo voidaan määritellä yhdessä muiden vastaavien rakennusten kanssa. Tästä syystä Metsähallitus esittää, että Oulangan luontokeskusta ei tässä vaiheessa merkitä kaavaan maakunnallisesti arvokkaana kohteena. 	<p>osittain lahonneita. Niitä ei ole tarkoituksenmukaista merkitä maakunnallisesti arvokkaiksi kulttuuriympäristöiksi. Närängän rakennukset ovat esimerkki sodanjälkeisestä jälleenrakennuskauden rakennustavasta maakunnan koillisosan erämaassa.</p> <p>Lossitupa on maakunnan ainoa tiedossa oleva lossitupa. Se liittyy maakunnan liikenneverkon historiaan.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan kulttuuriympäristötoimikunta on arvioinut Oulangan kansallispuiston luontokeskuksen olevan laadukas esimerkki maakunnan 1980-luvun arkkitehtuurista. Luontokeskuksen laajennus on myös korkeatasoinen. Maakuntakaava ei edellytä kohteen suojelua.</p>
<p>MTK Pohjois-Suomi</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa lähtökohdaksi on otettu valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi, jonka perusteella Pohjois-Pohjanmaalla on yhteensä 16 valtakunnallisesti arvokasta maisema- aluetta. Päivitysinventoinnissa vanhastaan arvokkaiksi maisema-alueiksi määriteltujen alueiden rajauksia on tarkastettu. Rajauksia on monin paikoin laajennettu ottaen mukaan taustamaisemina merkittävät selännealueet. Maataloustuotannon kannalta keskeisiä ovat linjaukset esim. Limingan lakeuden, Kalajokilaakson viljelymaiseman ja Oulujokilaakson kulttuurimaiseman osalta.</p> <p>Päivitysinventoinnin pääpaino oli ollut elinvoimaisissa, luonnoilta ja kulttuuriarvoiltaan monipuolisissa maatalousmaisemissa, jotka ilmentävät poikkeuksellisen edustavasti maisemamaakunnalleen ja -seudulle ominaisia perinteisiä maisemapiirteitä. Inventoinnin tulokset ovat MTK Pohjois-Suomen jäsenistön kannalta merkittäviä. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet voivat olla alueellinen vahvuus ja voimavara, jopa ylpeyden aihe.</p> <p>Maakuntakaavassa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden suunnittelumääräyksissä todetaan, että ”maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä”. MTK Pohjois-Suomi painottaa, että maatalouselinkeinon elinvoimaisuus on maatalousmaiseman edellytys. Siksi maakunta- tai muulla kaavoituksella ei arvokkaillakaan maisema-alueilla saa tiukasti rajoittaa mm. maatalousrakennusten ja maatiloihin kuuluvien muiden rakennusten rakentamista. Nykyaikainen elinvoimainen maatalous edellyttää usein uusien kookkaiden maatalousrakennusten rakentamista, taajamat laajentuvat paikoin niitä ympäröiville viljelyalueille, ja maisemanähtävyyksinä arvokkaita matkailualueita kehitetään vetovoimaisiksi matkailukohteiksi. Tämä näkökulma tulee olla selvästi hyväksytty. Maisemaa ja maaseutua ei saa museoida.</p> <p>MTK Pohjois-Suomi lausuu kantanaan, että maisema ja eritoten kulttuurimaisema tulee ymmärtää ihmisten harjoitta-</p>	<p>Täydennetään kaavaselostusta lausunnossa esitettyjen näkökulmien pohjalta. Tuodaan selkeästi esille arvokkaaksi määritellyn maaseudun kulttuurimaiseman elinvoimaisuuden merkitys, maaseutumaiseman kerroksellinen ja muuttuva luonne sekä nykyaikaisten maatalousrakennusten merkitys osana arvokkaaksi määriteltä maatalousmaisemaa. Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksessa esitetyt maisema-alueiden rajaukset pohjautuvat maisema-alueiden päivitysinventoinnissa määriteltyihin rajauksiin. Rajauksia on tarkennettu olemassa olevan tilanteen mukaisiksi maastoanalyysien ja kartta-analyysien perusteella. Rajaukset on määriteltä ympäristöministeriön laatiman inventointiohjeen mukaisesti. Rajauksissa tavoitteena on ollut yhtenäisten aluekokonaisuuksien hahmottaminen. Rajauksissa on noudatettu maisemarakenteen näkyvissä olevia luontevia rajoja, joita ovat mm. avointa viljelymaisemaa rajaavat yhtenäiset metsäiset reunavyöhykkeet ja selänneiden lakialueet. Avointa maisematilaa rajaavien reunavyöhykkeiden mukaanotto rajaukseen on oleellista, sillä juuri ne nousevat merkittävään rooliin alueen hoidon ja maankäytön suunnittelussa.</p>

man toiminnan tulokseksi, jossa näkyvät kullekin ajalle ominaiset asumisen ja elinkeinoelämän piirteet.

MTK Pohjois-Suomi katsoo, että maisema-aluestatuksen vaikutuksista toimintaan valtakunnallisesti arvokkailla maisema-alueilla ei ole annettu riittävästi tietoa koskien maisema-alueiden rajauksia, maisema-aluestatusta ja sen vaikutuksia alueiden kehittämiseen sekä maisema-alueiden oikeusvaikutuksia. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue ei saa tuoda mukanaan merkittäviä maatalouden ja metsätalouden sekä asutuksen kehittymistä rajoittavia tekijöitä, vaikeuttaa kylien kehittämistä ja rajoittaa maanomistajien oikeutta rakentaa uusia rakennuksia, kunnostaa ja ylläpitää entisiä rakennuksiaan ja maa-alueitaan. Maisema-aluestatus ei saa vaikeuttaa osayleiskaavoitusta ja asemakaavoitusta tai lisätä kaavoituksesta aiheutuvia kustannuksia. Maisema-aluestatus ei saa aiheuttaa epätarkoituksenmukaisuutta tuotantorakennusten sijoittelussa tai tuoda käyttörajoituksia metsänhoitoon. Vastustamme maisema-alueiden rajausten laajentamista viljelysmaisemaa reunustaviin metsiin tai vaarojen lakialueille, koska se hankaloittaa metsätalouden toimenpiteitä. Jälleen korostamme, että elinvoimainen maa- ja metsätalous on luonut kulttuurimaiseman.

Maaseudun asutusrakennetta koskeissa kaavamerkinnän kuvauksessa nousee esille, aiheellisesti, maatalouden toimintaedellytysten huomioon ottaminen. Sen sijaan ihmettelemme, miten kaavamääräyksiin voidaan jokilaaksoissa kiinnittää erityistä huomiota jokien vedenlaadun parantamiseen? Maataloutta säätelee runsas joukko normeja ja säädöksiä, jotka ohjaavat maataloustoimintaa vesistöjen läheisyydessä. Näitä ovat mm. ympäristökorvausjärjestelmän vaatimukset, nitraattiasetus, viljelijätukien ehtoina olevat täydentävät ehdot sekä ympäristölupa-järjestelmän ehdot. MTK Pohjois-Suomi ei pysty näkemään, miten muutoin enää maatalouden vaikutusta vedenlaatuun voitaisiin ohjata. Päinvastoin, byrokratian keventämistavoitteen takia monia edellä mainittuja säädöksiä ja ehtoja pitäisi yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa.

Maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö sisältää paljon maatalojen pihapiireihin ja ympäristöön kuuluvia rakennuksia. Jos yhteiskunta haluaa näiden kohteiden säilymisen turvata, siihen pitäisi myös varata yhteiskunnan resursseja. Historiallisten rakennusten kunnostusavustukset ovat nykyään mitättömiä. Näiden rakennusten ylläpito on vaivalloista, kallista ja paneutumista vaativaa. Jos kaavamääräyksiin rajoitetaan esim. rakennusten purkamismahdollisuutta, täytyy olla myös saatavissa julkista tukea näiden rakennusten ylläpitämiseen. Tässä tarvitaan maakunnallistakin edunvalvontaa.

MTK Pohjois-Suomi haluaa kiinnittää huomiota moottorikelkka- ja ulkoilureittien osalta maanomistajien oikeuksiin. Reittien sijoittamisessa ja suunnittelussa täytyy huomioida maanomistajien ja ympäröivien elinkeinojen näkökulma.

Maisema-aluestatusta ja sen vaikutuksia alueiden kehittämiseen sekä maisema-alueiden oikeusvaikutuksia on tuotu esille kaavaselostuksessa luvussa 4. Vaihemaakuntakaavan vaikutukset.

Suunnittelumääräyksen tarkoitus on kiinnittää huomiota ensisijaisesti yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa suunniteltavaan rakentamiseen, mm. jätevesien käsittelyn ohjeistukseen. Se ei tuo erityislailla säädelyihin maa- ja metsätalouden tai turvetuotannon lupamenettelyihin lisävoittoja.

Korjausavustuksia on saatavilla maakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin, rakennusten määrittely arvokkaiksi edesauttaa tukien saamista. Tuet ovat toki pieniä.

Maaseudun pihapiirit ovat erittäin tärkeä osa maakunnan rakennettua kulttuuriympäristöä, jonka säilyttäminen on varmasti yhteinen tahto. Maakuntakaavamääräys ei edellytä rakennusten suojelua. On kuitenkin totta, että status vaikuttaa purkamisilmoitusten käsittelyyn ja edellyttää käytännössä museoviranomaisen lausuntoa. On totta, että rakennusperinnön hoitoon tarvittaisiin enemmän varoja.

Moottorikelkka- ja ulkoilureittien perustaminen vaatii aina joko virallisen reittitoimituksen tai maanomistajan luvan. Maanomistajan oikeudet ja mielipiteet huomioidaan kaikkien reittien suunnittelussa ja toteutuksessa. Vaihemaakuntakaavaan merkittävät reitistöt ovat valtaosin jo olemassa ja monet reiteistä sijaitsevat valtion mailla. Lisätään tekstiä kaavaselostukseen.

<p>Kaavaluonnoksessa on etenkin Oulun seudulle esitetty hyvin vähän ampuratojen paikkoja. MTK Pohjois-Suomi toteaa, että metsästys on etenkin maaseudulla yleinen harrastus ja se palvelee myös yhteiskunnallista etua mm. hirvikannan säätelyn kautta. Ampumataitojen harjoittelupaikkoja pitää olla käytettävissä riittävästi myös suurimman asumiskeskitymämme läheisyydessä.</p>	<p>Oulun seudun kasvaneet ammuntharjoittelutarpeet on tiedostettu ehdotusvalmistelussa. Tämän takia on esitetty uudet ampumarata-alueet OuluZoneen, Ruutikankaalle (Liminka/Lumijoki) ja Teerikankaalle (Muhos/Utajärvi). Nykyisistä radoista on esitetty kehitettäviksi kaikki ne, joilla on kohtuulliset kehittämisedellytykset. Ehdotusta vielä tarkistetaan Ruutikankaan osalta: se osoitetaan kehitettäväksi kansainvälisen luokan ampumaurheilukeskuksena.</p>
<p>Museovirasto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa 2014–2017 maakunnan monimuotoisen kulttuuriperinnön ja -ympäristön vahvistaminen on määritelty yhdeksi maakuntakaavoitukseen liittyväksi kärkiteemaksi. Kulttuuri- ja luonnonperinnön alueidenkäyttötavoitteilla vahvistetaan maakunnan kulttuuriympäristöjä ja luontoarvoja vetovoimatekijöinä. Museovirasto pitää tätä tavoitetta positiivisena.</p> <p>Arkeologinen kulttuuriperintö, Maakuntakaavan tausta-aineisto ja kaavamääräykset: Museoviraston luonnosvaiheen ehdotukset on huomioitu kaavaselostuksessa hyvin. Kaavakartassa ja selostuksen liitteessä 6a on esitetty kaikki Pohjois-Pohjanmaan 2812 kiinteää muinaisjäännöskohdetta, jotka ovat 8.3.2016 olleet Museoviraston muinaisjäännösrekisterissä. Luonnosvaiheessa 26.2.2015 kohteita oli 2568 kappaletta, mikä kertoo rekisteritiedon muuttuvan jatkuvasti ja kuinka tärkeää on tarkistaa aina ajantasaisin tieto suunnittelun yhteydessä muinaisjäännösrekisteristä.</p> <p>Kohdevalikoima ja kaavamerkinnt: Museovirasto esittää, että muinaismuistokohteen kaavamääräystä muutetaan jo aiemmin ehdotettuun muotoon: ”Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydetävä museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto.” Esitystään virasto perustelee sillä, että määräyksessä nyt esiintyvä sana ”maankäytön” sulkee pois esimerkiksi kohteella tapahtuvan luvanvaraisen hoidon. Lisäksi tiedot kohteista voivat muuttua, jolloin ajantasaisen tiedon tarkastaminen on tärkeää</p> <p>Arkeologista kulttuuriperintöä esittelevään osuuteen ei ole muuta huomauttamista. Jotkut väliotsikot olisi kuitenkin aiheellista erottaa tyylillisesti muusta tekstistä.</p> <p>Luonnosvaiheen lausunnossaan Museovirasto esitti, että 2. maailmansodan aikaiset linnoitus- ja sotarakenteet tulee merkitä kaavaan ja suojella maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) keinoin soveltuvin kaavamerkinnoin ja -määräyksin. Keskeisimmät ja laajimmat kokonaisuudet Kuusamon ja Taivalkosken kuntien alueilla on merkitty ja osoitettu maakunnallisesti arvokkaina kulttuuriympäristöinä. Museovirasto pitää merkintätapaa hyvänä. Maakuntakaavan selostustekstissä todetaan (s. 40), että ”toisen maailmansodan aikaiset kohteet ovat niin kutsuttuja muita kulttuuriperintökohteita, eivät kiinteitä muinaisjäännöksiä. Niiden suojelutarve ratkaistaan tapauskohteisesti”. Arkeologisissa</p>	<p>-</p> <p>Museoviraston esittämä lisäys on osittainen lainaus muinaismuistolain 1 §:n toisesta momentista, jonka mukaan ”Ilman tämän lain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty.” Lisäys tekisi kaavamääräyksestä lakia ankaramman. Lakitekstien toistaminen kaavamääräyksessä ei muutenkaan ole tarkoituksenmukaista. Maakuntakaavan tehtävä on ohjata nimenomaan maankäyttöä, siksi kaavamääräyksessä on pitäydytty maankäytön suunnitelmien luvanvaraisuuden korostamiseen.</p> <p>-</p>

inventoinneissa dokumentoidut 2. maailmansodan aikaiset kohteet on luetteloitu muinaisjäänösrekisteriin statuksella ”muu kulttuuriperintökohde”. Ne tulevat esille maankäytön suunnittelussa, jolloin niiden suojelua voidaan tarkastella ja ratkaista.

Uutena aluemerkinä 2. vaihemaakuntakaavassa on Museoviraston ja Pohjois-Pohjanmaan museon ehdottamat Pohjois-Pohjanmaan arkeologisen perinnön erityispiirteitä käsittävät muinaisalueet. Niiden aluerajauksilla ei ole oikeusvaikutuksia mutta niiden sisältämät kohteet ovat muinaismuistolain suojeltavia. Muinaisalueilla voi olla merkitystä matkailun ja ympäristötietoisuuden mutta myös maakunnallisen identiteetin edistämiseksi.

Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö, Maakuntakaavan tausta-aineisto:

Museovirasto piti tärkeänä 13.5.2015 antamassaan lausunnossa 2. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta, että valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä koskevien inventointien lisäksi kaavan tausta-aineistona on käytettävissä ajantasainen inventointi maakunnallisesti merkittävistä kohteista. Tämä inventointi oli tuolloin keskeneräinen. Maakunnallinen inventointi Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 on valmistunut kaavaan sisältyvien alueiden osalta vuoden 2016 alussa, joten tietopohja on ehdotusta laadittaessa ollut rakennetun ympäristön osalta maakuntakaavalle riittävä.

Aluevaraukset, kulttuuriympäristön kohteet ja kaavamääräykset:

Kaavaselostuksen luvussa Maakuntakaavan oikeusvaikutukset (s. 83–85) on yleisenä huomiona todettu, että 2. vaihemaakuntakaavassa ei ole suojelumerkintöjä vaan suunnittelumääräyksiä, ja monet maakuntakaavan kulttuuriympäristöön liittyvistä merkinnöistä ovat informatiivisia; alueiden erityisominaisuudet tulee ottaa huomioon kunnan kaavoituksessa joka tapauksessa huomioon riippumatta siitä, onko alueita osoitettu maakuntakaavassa. Kaavaselostus toteaa niin ikään, että maakuntakaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muuten toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Kaavaan koottu tieto alueiden ja kohteiden inventoinneista ja kaavaselostuksessa sekä sen liitteissä 3, 4 ja 5 esitetyt tiedot ohjaavat riittävästi yksityiskohtaisempaa kaavoitusta.

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt on osoitettu maakuntakaavassa Museoviraston RKY2009-inventoinnin mukaisesti (www.rky.fi). Alueet on esitetty kaavakartalla sekä tarkemmin kaavaselostuksen liitteessä 5. Valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä koskevan suunnittelumääräyksen mukaan alueiden käytön suunnittelussa ”...tulee varmistaa kulttuuriympäristön valtakunnallisten ja maakunnallisten arvojen säilyminen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota RKY2009-inventointiin sekä Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvitykseen kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.” Museovirasto esittää, että suunnittelumääräyksen viimeinen lause täydennetään muotoon: ”Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota RKY2009-inventointiin sekä Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvitykseen kirjattuihin arvoihin, kohteisiin ja ominaispiirteisiin.”

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on esitetty maakuntakaavassa voimassa olevan valtioneuvoston vuoden 1995 päätöksen mukaisesti. Arvokkaina maisema-alueina on kaavaan merkitty myös maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventoinnin 2013–2015 esittämät, valtakunnallisesti merkittäviksi ja maakunnallisesti merkittäviksi arvioidut

-

-

-

Rakennettua kulttuuriympäristöä edustavien alueiden ja kohteiden arvot ja ominaispiirteet on esitetty kohdekuva- uksissa, joihin kaavamääräyksessä viitataan. Ei muutosta kaavamääräykseen.

-

maisema-alueet (Ympäristöministeriö, MAPIO-työryhmä, 11.1.2016), joista molemmille on omat merkintänsä kaavassa. Arvokkaita maisema-alueita koskien kaavamääräyksissä on näin ollen kolme kategoriaa. Koska valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden luettelon päivittämistä koskeva päätöksenteko on kesken, ratkaisua voi tässä tilanteessa pitää perusteltuna. Suunnittelun jatkuessa tulee ottaa huomioon valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivituksen mahdollinen eteneminen ennen vaihemaakuntakaavan hyväksymistä.

Maisema-alueista annettujen suunnittelumääräyksen mukaan alueilla (a) tulee kiinnittää huomiota vuoden 1993 mietinnön kuvausten sekä (b) kaavaselostuksen luvussa 3.2.1 esitettyjen aluekuvausten selostamien ominaispiirteiden ja arvojen säilymiseen. Muiden kuin valtakunnallisesti arvokkaiksi esitettyjen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden osalta kaavamääräyksissä viitataan päivytysinventoinnista julkaistun materiaalin selostuksiin. Suunnittelumääräys on pääosin riittävä. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevissa suunnittelumääräyksiä on kuitenkin syytä täydentää esimerkiksi seuraavasti: ”Uudis- ja täydennysrakentamisen sekä tie- ja vesirakennushankkeiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan.”

Isolla kaavakartalla maisema-alueita koskevien kategorioiden merkinnät erottuvat toisistaan heikosti. Kaavaselostuksen liitteen 5 tarkemmissa kartoissa kategoriat ovat paremmin erotettavissa toisistaan, joskin päällekkäisyydet tuottavat niissäkin vaikealukuisuutta ja voivat mahdollisesti aiheuttaa sekaannuksia.

Museovirasto kiinnitti kaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa huomiota myös ns. Haag-luettelon kohteiden huomioimiseen maakuntakaavassa. Kyse on Haagin yleissopimuksen pohjalta laaditusta, vielä vahvistamatta olevasta luettelosta kohteista, jotka on erityisesti turvattava aseellisen selkkauksen sattuessa. Luettelon kohteilla on valtakunnallinen merkitys. Niitä ovat Oulun kaupungin alueella Kiimingin kirkko, Oulun yliopisto ja SOK:n konttori- ja varastorakennus, Kempeleellä Kempeleen vanha kirkko sekä Raahessa Saloisten tapuli. Ne sisältyvät 2. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteiden 4 ja 5 luetteloihin arvokkaista kulttuuriympäristöistä. Kaksi kohteista, Oulun yliopisto ja Saloisten kellotapuli, sisältyvät RKY-kohteisiin ilman erillistä mainintaa. Ratkaisu on riittävä.

Vaikutusten arviointi:

Museovirasto totesi kaavan luonnoksesta antamassaan lausunnossa 13.5.2015, että kaavaluonnoksen vaikutusten arvio oli suppea. Arviointia on nyt jonkin verran täydennetty maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten osalta selostuksen luvussa Vaihemaakuntakaavan vaikutukset, mutta ei Museoviraston esittämässä laajuudessa.

Selostuksen mukaan tuulivoima-alueiden ja arvokkaiden maisema-alueiden suhdetta arvioidaan tarkemmin 3. vaihemaakuntakaavan yhteydessä.

Kaavaehdotuksen selostuksessa on arvioitu (s. 77), että vaihemaakuntakaavassa ei ole osoitettu sellaista uutta maankäyttöä, joka olisi ristiriidassa kulttuuriympäristön arvojen kanssa. Kaavaselostuksessa on myös todettu, että suunnittelumääräykset ohjaavat esimerkiksi maisema-alueiden osalta sovittamaan alueiden kehittämistarpeet yhteen maisemaan liittyvien arvojen kanssa. Museoviraston mielestä eri vaihemaakuntakaavoissa olevat aluevaraukset sisältävät potentiaalisia ristiriitoja. Eri tavoitteista lähtevien maankäyttöintressien yhteen sovittaminen edellyttää ristiriitojen

Kaavaselostuksessa tarkennetaan, että suunnittelumääräyksessä rakentamisella tarkoitetaan myös tie- ja vesirakennushankkeita. Ei muutosta määräykseen.

Maisema-alueiden merkintäperiaate säilytetään, esitystapaa kaavakartalla pyritään selkiyttämään. Kaavakartan merkinnät ovat parhaiten luettavissa sähköisessä aineistossa.

-

Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaselvitys on parhaillaan laadittavana – selvitykseen sisältyy arviointi tuulivoima-alueiden suhteesta arvokkaisiin maisema-alueisiin.

MRL:n mukaan maakuntakaava voidaan laatia myös vaihemaakuntakaavoituksen periaatteella. Tämä on arvioitu tarkoituksen mukaiseksi lähtökohdaksi Pohjois-Pohjanmaan toimin-

<p>esiin tuomista hyvissä ajoin ja siksi niiden arvioiminen on aiheellista jo maakuntakaavoituksen yhteydessä.</p> <p>Maaseudun asutusrakenne: Maaseudun asutusrakenne on käsitelty voimassa olevan maakuntakaavaratkaisun mukaisesti osoittamalla maaseudun kehittämisvyöhykkeet sekä maaseutuasutuksen ja aluerakenteen kannalta tärkeät kylät. Näillä alueilla valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen ja maisema-alueiden arvojen ja erityispiirteiden huomioon ottamista ohjataan alueiden erityisominaisuuksia kuvaavien rasterimerkintöjen perusteella. Yleismääräyksessä esitettävä viittaus Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvityksessä mainittuihin kohteisiin parantaisi edellytyksiä ottaa ne huomioon kaavoituksessa ja lupaharkinnassa myös muilla alueilla.</p> <p>Matkailu ja virkistys: Kohdemerkinnällä Matkailupalvelujen keskus (rm kohdemerkintä) on osoitettu seudullisesti merkittäviä matkailupalveluiden keskittymiä ja kehittämiskohteita. Niiden joukossa on Oulun (Yli-iin) Kierikkikeskus, jonka toiminta, merkitys ja arvo perustuvat arkeologiseen kulttuuriperintöön ja maisemaan ja jotka siten ovat avainasemassa kohteen kehittämisessä. Kulttuuriympäristön arvojen huomioimisen tärkeys on Museoviraston mielestä perusteltua tuoda esiin matkailupalvelujen keskuksen kaavamääräyksessä.</p>	<p>taympäristössä. Menettelytapa on perusteltu kaavaselostuksen Lähtökohdat ja nykytila -kappaleessa.</p> <p>Kierikkikeskus on Pohjois-Pohjanmaan matkailuelinkeinon kehittämisstrategian mukainen kohde. Kierikkikeskuksen erityispiirteet voidaan kuvata tiiviisti kaavaselostuksessa.</p>
<p>Paliskuntain yhdistys Pohjois-Pohjanmaan kaava-alueelle sijoittuvat kokonaan tai osittain Kiimingin, Kollajan, Oijärven, Ikosen, Pudasjärven Livon, Pudasjärven, Pintamon, Taivalkosken, Hossa-Irnin, Kallioluoman, Oivangin, Alakitkan, Tolvan ja Akanlahden paliskunnat. Taivalkosken ja Jokijärven paliskunnat yhdistyivät Taivalkosken paliskunnaksi vuonna 2014. Paliskuntien suurimmat sallitut eloporomäärät ovat yhteensä 24 700 poroa. Paliskunnissa oli poronhoitovuonna 2013–2014 yhteensä 676 poron omistajaa. Poronhoidolla on alueella vuosisataiset perinteet ja se on merkittävä sidostoimiala lihanjalostukselle ja matkailulle erityisesti Syötteen, Taivalkosken ja Ruka-Kuusamon alueilla. Lisäksi poronhoidolla on suuri merkitys hiljenevän maaseudun asuttuna pitämiseksi.</p> <p>Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa: Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan lailla turvattu erityinen oikeus (poronhoitolaki, PHL 848/1990, 3§). Poronhoitolain lisäksi valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) edellyttävät että poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon alueidenkäyttölliset edellytykset. Maakuntakaavaa laadittaessa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista (MRL 132/1999, 24.2 §). Velvoite koskee oikeudellisesti kaikkea kaavoitusta. Maakuntakaavan sisältövaatimuksissa (MRL 28 §) edellytetään kiinnitettävän erityisesti huomiota muun muassa maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin sekä maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen. Poronhoito on poronhoitoalueella keskeinen osa alueen elinkeinoelämää ja laajojen maa-alueiden käyttäjänä altis muun maankäytön vaikutuksille. Poronhoito on lisäksi kiinteä osa Pohjois-Suomen kulttuuriperintöä. Poronhoitoalueella tapahtuva maankäytön suunnittelu on siis elinkeinon ja kulttuuriperinnön jatkuvuuden kannalta keskeinen kysymys.</p> <p>Poronhoitoalueella vuorovaikutteisuutta on käytännössä toteutettu erilaisilla osallistavilla suunnittelu- ja neuvottelu-</p>	<p>-</p> <p>PHL 53 § mukainen neuvottelu paliskuntien ja valtion viran-</p>

prosesseilla. Poronhoitolain (PHL 848/1990) 53 § velvoittaa viranomaisen neuvottelemaan asianosaisen paliskunnan kanssa valtion maita koskevan suunnittelun yhteydessä, mikäli sen katsotaan olennaisesti vaikuttavan poronhoidon harjoittamiseen. Vaikka alue ei olisikaan valtion mailla, on poronhoitolain mukaisten neuvotteluiden tyyppisiä neuvotteluita käyty useissa maankäyttöhankkeissa ja maakuntakaavojen yhteydessä, sillä ne on todettu hyväksi osallistamisen välineiksi. Neuvottelut asianosaisten paliskuntien kanssa tulee aloittaa riittävän aikaisessa vaiheessa kaavan tai hankkeen suunnittelua. Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavasta ei ole neuvoteltu paliskuntien kanssa.

Porotalouden paikkatietoaineistoa paliskuntien toiminnasta, porolaitumista, poronhoidon rakenteista ja maankäytön häiriövaikutuksista on koottu SYKE:n ja Luken toimesta TOKAT-hankkeessa. Pohjois-Pohjanmaan alueelta pääosa paliskunnista on valmiina ja toimitettu maakuntaliitolle huhtikuussa 2016. Paikkatiedon monipuolinen hyödyntäminen vuorovaikutteisen suunnittelun tukena ehkäisee erilaisten elinkeinon välisiä ristiriitoja ja edesauttaa kestävästä, kaikki intressit ja toimijat paremmin huomioivaa kaavoitusta ja maakunnan kehittämistä. Tähän vaihemaakuntakaava 2 -aineistot eivät ehtineet, mutta ovat käytössä 3. vaihemaakuntaa varten. Vanhoja, osittain ajantasaisia poronhoidon aineistoja on kuitenkin ollut käytettävissä.

Kaavan vaikutukset poronhoitoon

Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavassa yhtenä erityisenä tavoitteena mainitaan porotalouden huomioon ottaminen muun maankäytön suunnittelussa, kun kehitetään maaseutuasuutusta ja aluerakennetta. Poronhoito tunnustetaan myös yhdeksi elinkeinoksi, joka kuuluu maaseudun kulttuurimaisemaan.

Maaseudun kehittämisen kohdealueen suunnittelumääräyksen, joka koskee maaseutuasuutuksen ja maaseutuelinkeinon edellytysten turvaamista, kerrotaan kaavan vaikutusten arvioinnissa tarkoittavan poronhoitoalueella Iijoki- ja Kii-minkijokivarressa myös poronhoitoa (kaavaselostus, s. 82).

Ekologisen yhteystarpeen kehittämisperiaatemerkinä on säilytetty kaavassa. Merkinnällä osoitetaan hirvieläinten ja muiden nisäkkäiden tärkeät liikkumisyhteydet, jotka aiheuttavat yhteensovittamisen tarvetta muun maankäytön kanssa. Poronhoidon kannalta tärkeitä yhteystarpeita osoitetaan kaksi Pudasjärven ja Taivalkosken välille valtatiellä 20. Merkinnän suunnittelumääräyksellä halutaan edistää osoitettua ekologista yhteyttä. Tämä koskee maankäyttöä ja tienpitoa. Ratkaisut yhteyksien edistämiseksi edellyttävät käytännössä hankekohtaista suunnittelua. Ekologisia käytäviä käsitellään selostuksen mukaan tarvittaessa laajemmin 3. vaihemaakuntakaavassa. On tärkeää, että yhteystarpeen merkintä on säilytetty informoimassa porojen liikkumista ja tarvetta vähentää porokolareita alueella. Parhailaan on käynnissä nk. Porovaroittaminen liikenteessä -hanke, jossa kokeillaan reaaliaikaista porojen liikkeistä informoimista muun muassa kyseisellä vt. 20 tieosuudella. Porokolareiden vähentämisen edistäminen tulee olla kaikkien alueella asiassa toimivien tavoitteena.

Poronhoitoa ei käsitellä kaavaselostuksessa erikseen. Poronhoitoa ei myöskään erikseen huomioida kaavamääräyksissä, eikä poronhoidolle osoiteta omia kaavamerkintöjä. Kaavan aihepiirien puolesta niitä olisi ollut mahdollisuus kehittää. Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa poronhoitoalueen raja ja rajaan liittyvä suunnittelumääräys otettiin mukaan vanhassa muodossa kaavan viimeisessä vaiheessa ilman, että sitä olisi ajanmukaistettu tai käsitelty PHL 53§ mukaisissa neuvotteluissa. Kaavamääräys on puutteellinen ja sitä olisi ollut tarvetta muuttaa. Muutenkin kaavassa

omaisten (Metsähallitus ja Ely-keskus) kesken pidetään ennen kuin kaavaehdotus tulee julkisesti nähtäville.

-

-

-

Kaavaselostuksen maaseutuasuutusta ja -elinkeinoja koskevaa osaa täydennetään porotalouden osalta.

<p>olisi mahdollista osoittaa poronhoidolle tärkeitä kohteita. Jos 2. vaihemaakuntakaavassa kyse oli poronhoidon ajantasaisten aineistojen puutteesta, asia korjaantuu 3. vaihemaakuntakaavaan. Maakuntakaavat ovat luonteeltaan yleispiirteisiä, eikä niillä voida ratkaista kaikkia yksityiskohtaisempaa suunnittelua vaativia maankäytön yhteensovittamisen kysymyksiä. Ne kuitenkin ohjaavat tarkempaa kaavoitusta sekä erilaisten maankäyttöhankkeiden alkutaipaletta. Poronhoitoon liittyvillä kaavamerkinnöillä ja -määräyksillä olisi merkitystä kaikissa yksityiskohtaisemmissa kaavoissa ja myös muussa alueiden ja luonnonvarojen käytön suunnittelussa. Siksi olisi äärimmäisen tärkeää saada poronhoidon huomioon ottaminen maakuntakaavassa asianmukaiselle tasolle.</p> <p>Kaiken kaikkiaan vaihemaakuntakaavan poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset arvioidaan vähäisiksi. Selostuksen mukaan ”poronhoitoalueelle ei ole osoitettu sellaisia merkintöjä, jotka olisivat ristiriidassa porotalouden kanssa tai voisivat merkittävästi vaikeuttaa poronhoidon toimintaedellytyksiä.” Ainakin reitistöjen ja matkailutoiminnan osalta yhteensovittamisen tarvetta voi kuitenkin paikallisesti olla.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavassa on otettu poronhoitoa huomioon kehittämisperiaatemerkinnoissä. Poronhoidon omia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ei ole kehitetty. Paliskuntien osallistamista esim. paliskuntien edustajien kanssa käytävien lakisäätteisten neuvotteluiden muodossa ei ole tehty. Nämä tulee kaavan jatkovaiheissa ja seuraavassa 3. vaihemaakuntakaavassa hoitaa asianmukaisesti.</p>	<p>Täydennetään vaikutusten arviointia.</p> <p>Poronhoitoa koskevia kaavamerkintöjä tarkistetaan ja täydennetään tarkoituksenmukaisessa laajuudessa 3. vaihemaakuntakaavassa TOKAT-hankkeen aineistoa hyödyntäen.</p>
<p>Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Maaseudun asutusrakenne: Maaseudun asutusrakenteen osalta ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa laadittuun kaavaehdotukseen.</p> <p>Kulttuuriympäristö: Aiemmassa lausunnossaan ELY-keskus totesi, että rakennettujen maisema-alueiden osalta tulisi huolehtia myös siitä, että maisemallisten arvojen säilyttämistavoite ei estä esim. taajamien ja matkailukeskusten kehittämistä.</p> <p>Alustavan kaavaehdotuksen suunnittelumääräyksiä on täydennetty mm. siten, että ”Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä alueen maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.” Taajamat ja matkailukeskukset on osoitettu maakuntakaavassa omilla aluemerkinnoillä. ELY-keskuksen mielestä kaavamääräys turvaa riittävästi myös rakennettujen alueiden kehittämistavoitteet arvokkailla maisema-alueilla. Asiaa on käsitelty myös kaavaehdotuksen vaikutusten arvioinnissa. Kuntia on kuultu erikseen arvokkaan kulttuuriympäristön inventoinneista kaavaluonnoksen nähtävillä olon jälkeen. ELY-keskuksen mielestä olisi hyvä, jos saadusta palautteesta keskustellaan tulevassa viranomaisneuvottelussa.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan arvokkaan maisema- ja kulttuuriympäristön inventoinnissa on tehty kattava ja arvokas työ, joka on esitetty osana kaavaselostuksen liiteosaa. Lukemista helpottaisi, jos laajassa liiteosassa olisi sisällysluettelo.</p> <p>Matkailu- ja virkistys: Matkailu- ja virkistysteeman kuvausta on täydennetty kaavaehdotuksen selostukseen. Virkistysaluevarausten osalta</p>	<p>-</p> <p>Kuntien palautetta inventointiaineistosta on esitelty viranomaisneuvottelussa 30.5.2016.</p>

<p>aluerajauksiin on tehty joitakin tarkistuksia luonnosvaiheen jälkeen. Laadittua selvitystä on tarkistettu 31.3.2016, mutta siinä ei ole perusteltu muutoksia kaavaluonnokseen verrattuna. Ainakin merkittävimpien muutosten osalta ne olisi syytä perustella.</p> <p>Aiemmassa lausunnossaan ELY-keskus totesi, että virallisia reittejä ei voi perustaa jääpeitteisille vesistöille. Vastineessaan liitto totesi, että reitit poistetaan suurten vesistöjen kohdalta, mutta ainakin Kuusamossa ne ovat edelleen kaavakartalla.</p> <p>Materiaalikeskus- ja jätteenkäsittelyalueet: Materiaalikeskus- ja jätteenkäsittelyalueiden osalta ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa laadittuun kaavaehdotukseen.</p> <p>Seudulliset ampumaradat: Aiemmassa lausunnossaan ELY-keskus totesi, että kaavamääräyksessä tulisi mainita, että melualueet on esitetty kaavaselostuksessa ja ne tulee ottaa huomioon toimintojen ja rakenteiden suunnittelussa. Esitystä ei ole otettu huomioon alustavassa kaavaehdotuksessa. ELY-keskuksen mielestä lisäys olisi tarpeellinen, koska se ohjaa tarkempaa suunnittelua lieventämään haitallisia meluvaikutuksia.</p> <p>Utajärven riistanhoitoyhdistyksen ampumaradan kehittäminen seudulliseksi ampumaradaksi on ristiriidassa alueella vireillä olevan yleiskaavan tavoitteiden kanssa.</p> <p>Puolustusvoimien alueet ja rajavyöhyke: Puolustusvoimien alueiden ja rajavyöhykkeen osalta ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa laadittuun kaavaehdotukseen.</p> <p>Kaavaehdotuksen vaikutukset: Kaavaehdotuksen vaikutusten arviointi kaavaselostuksen kohdassa 4 on täydentynyt erityisesti maiseman ja kulttuuriympäristön osalta. Joiltakin osin vaikutuksia on arvioitu myös voimassa oleviin maakuntakaavoihin. Vaikutusten arviointi on pääosin sanallinen ja yleispiirteinen. Vaikutuksia on kuitenkin arvioitu laajasti myös teemakohtaisten selvitysten yhteydessä, joten kokonaisuutena ELY-keskuksen mielestä arviointia voidaan pitää riittävänä.</p> <p>Vaikka liikenne- ja liikenneverkkokysymykset eivät olleet 2. vaiheen teemana, niin osalla teemoista on myös liikenteellisiä vaikutuksia. Kaavaselostuksessa liikennejärjestelmänäkölma on hyvin huomioituna niissä teemoissa, joilla katsotaan olevan liikenteellisiä vaikutuksia.</p>	<p>Täydennetään kaavaselostusta.</p> <p>Vaihemaakuntakaavan mittakaavan ja yleispiirteisyyden vuoksi vain isoimpien vesistöjen päälle merkityt viralliset reitit/urat poistetaan.</p> <p>-</p> <p>Melualueita ei ole tarkoituksenmukaista merkitä kaavakarttaan niiden muuttuvuudesta johtuen. Samasta syystä määräyksen suora kytkentä selvityksen aikaisiin melualueisiin ei ole tarkoituksenmukainen. Suunnittelumääräys tarkennetaan muotoon: "Suunnittelussa tulee ottaa huomioon ampumaratojen melutasosta annetut ohjearvot ja vastaavat melualueet". Kaavaselostuksen mukaisesti selvityksessä esitetyt laskennalliset melualueet tulisivat käytännössä olemaan lähtökohtana määräyksen edellyttämässä melualueitulkinnassa.</p> <p>Utajärven riistanhoitoyhdistyksen ampumarata jätetään pois vaihemaakuntakaavasta. Yleiskaavan tavoitteiden ja meluntorjunnan yhteensovittaminen tulisi olemaan vaikeaa.</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>
--	--

<p>Yleistä: Maakuntakaavojen vahvistusmenettelystä on luovuttu 1.2.2016 voimaan tulleella lainmuutoksella ja se muuttaa myös tämän kaavan käsittelyprosessia. Nyt lausunnolla oleva kaavaehdotus on alustava ja se asetetaan nähtäville vasta siten kun kaikki viranomaisten lausunnot on saatu ja kaavaa koskeva viranomaisneuvottelu pidetty. Myös ELY-keskus osallistuu toukokuun lopussa pidettävään viranomaisneuvotteluun, jolloin käytettävissä ovat myös muiden viranomaisten lausunnot ja kannanotot. Viranomaisneuvottelussa ELY-keskus tarvittaessa täydentää nyt antamaansa lausuntoa.</p>	<p>Viranomaisneuvottelu on pidetty 30.5.2016.</p>
<p>Pohjois-Pohjanmaan museo Arvokkaat maisemaalueet ja rakennettu kulttuuriympäristö: Valtakunnallisesti arvokkaiksi uusiksi alueiksi on ehdotettu 15 uutta maisema-alueita, joista mukana on sekä kulttuuri- maisemia, jokivarsien tai -laaksojen, merenrannan sekä saariston maisema-alueita, lakeuden ja vaaramaisema-alueita että suoalueita. Arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennetunkulttuuriympäristön merkintöjen eriyttäminen, osoittaminen omina kokonaisuuksinaan selkeyttää maisemien ja aluekohteiden tarkastelua suurmaisemassa sekä määrittäessä tulevien maankäytön tarpeiden sijoittumista. Omilla merkinnäillä on mahdollista paremmin turvata arvokkaiden kohteiden säilyminen osana maisema-alueen elävää maaseudun ja ympäristön miijöötä. Pohjois-Pohjanmaan jokivarsiin sijoittunut perinteinen haja-alueen asutus ja niihin tukeutuvat maaseudun kehittämisalueet on otettu johtavaksi teemaksi ja nostettu hyvin esiin tiivistyvän kaupunkirakenteen vaihtoehtona, haja-asutuksen laajentumissuuntana. Niissä on korostettu huomioonotettavaksi luonnon ja ympäristön ehdoilla tehtävä kestävä kehittäminen. Vesien laatuun ja sitä kautta asumisviihtyisyyteen sekä perinteisen asutun miljöön säilymiseen on kiinnitetty jokilaa ksokohtaisesti määräyksissä erityistä huomiota. Maisemallisesti rajausta on laajennettu vesistön, jokien ja järvien, vastarannalle näkemäalueet huomioiden. Kunkin arvotettavan sekä valtakunnallisesti että maakunnallisesti arvokkaan maisemakonaisuuden tekstissä on kuvailtu ja arvotettu ko. kohde sekä tehty rajaus. Tässä vaiheessa on nähtävissä myös rajaus- ten kasvaminen, aikaisempi rajaus on näkyvissä suppeampana alueena; maisemanasema korostuu. Jokimaisemat ja niihin tukeutuva asutus- ja virkistys, viheryhteystarpeet on hyvin esitetty kaavakartalla. Toimintojen laajentuminen ja yhteen liittäminen merkitty yhteyksien täydentymistarpeina on esitetty havainnollisesti. Toimintojen laajentuminen, tiivistyminen ja tukeutuminen oleviin toimintoihin, perinteiseen kylä- tai taajama-asumisen ja elinkeinoihin antaa suun- taa sekä keskittämiseksi aluekeskuksi in että haja-alueen olevien kylien vaikutusalueelle on nähtävissä. Taajam ien ja tiivistymien välisen väljän tilan osoittamien vapaa-ajan mahdollisuuksiin ja antaa mahdollisuuden monipuoliseen elä- mistä palvelevien verkostojen luomiseen. Myös hiljaiset alueet on rekisteröity voimavarana. Olemassa olevien mootto- rikeikkareittien sitominen tai ulottaminen paikallisen reittien ja maakunnallisten sekä valtakunnallinen verkkojen väli- nen yhteystarpeen luominen on huomioitu periaatetasolla. Uusien reittien linjauksissa on onnistuneesti hyödynnetty jo käytössä olevat maisemaa halkovat maisemavau riot, sähkösiirtolinjat (yhdistelmäkartta).</p> <p>Rakennetun kulttuuriympäristön osalta maakunnallinen inventointityö on varsin kattavaa. Valtakunnalliset kohteet löytyvän kartalta, jotka on merkitty RKY 2009 - mukaisen museoviraston luetteloinnin mukaisesti. Maakunnallisten kohteiden osalta määrä on huomattava eikä niiden keskinäinen yhdenvertaisuuden tarkastelu ole ollut mahdollista. Tarkastelu ei ole kuitenkaan voinut olla riittävän objektiivista, koska useiden inventoijien osalta tarkastelu on tehty lähtökohtaisesti kunkin omien kohteiden keskinäisenä vertailuna, ei koko aineiston yhdenvertaisena tarkasteluna. Tasapuolista vertailua ei ole tehty tai siihen ei ole käytettävissä olevan ajan puitteissa ollut mahdollisuutta.</p>	<p>-</p> <p>Kohteiden arviointi on tehty Pohjois-Pohjanmaan kulttuu- riympäristötoimikunnassa. Toimikunnassa on käyty syste- maattisesti läpi kaikki kohteet, joiden statukseen inventoi- jat ovat ehdottaneet muutoksia. Toimikunta koostuu useis- ta kulttuuriympäristöä monipuolisesti tuntevista asiantunti- joista, joten sillä voidaan arvioida olevan kattava käsitys koko maakunnan alueen aineistosta.</p>

Oulun kaupungin alueella oleva modernien kohteiden maakunnallinen taso on inventointiaineistoon merkittynä varsin runsas. Runsauden kompastuskivenä saattaa olla arvon rapautuminen suuressa joukossa arvon noston sijaan. Myös nimekkäiden arkkitehtinimien nostaminen erityisesti arvoituskriteeriksi eritoten lukuisissa koulukohteissa ei ole ollut perusteltua. Kyläkoulujen nostaminen maakunnalliselle tasolle ei myöskään ole perusteltua, lähiö- tai kyläkoulujen kulttuurihistoriallinen merkitys on lähinnä paikallinen kuten lähimyymlöiden tai kyläkauppojen. Yleensä sodan jälkeisen rakennuskannan arvon nostaminen suurella määrällä ei ole perustelua, parempi olisi korostaa ja nostaa harvempia ja aikaa kestäviä kohteita esimerkeiksi. Paikalliset arvokohteet alueen sisällä nostaa ne muita vastaavia yksittäisiä kohteita selvemmin näkyviin. Alueen sisällä olevat paikalliset kohteet olisi voinut jättää kokonaan merkitsemättä karttaan, vaikka ne tosiasiaassa yhdessä ovat arvo. Rajaveto kohteiden välillä ei nähtävästi ole ollut ongelmatonta.

Valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin on otettu mukaan myös mm. 4-tien Kontinkangas - Laanila osuus, sen nostaminen valtakunnallisesti merkittäväksi maisema- alueeksi herättää kysymyksiä. Maisemallisesti tiealueen parantaminen, lisäkaistojen yms. tien parannushankkeen sovittaa yhteen arvotuksen kanssa voi olla ongelmallista. Valtakunnallisen arvon kannalta Oulujoen maisema on tien käyttäjän näkökulmasta ymmärrettävä mutta 4-tien valtakunnallisesti merkittävät tielinjasta huolimatta kuitenkin paikallinen.

Määräystekstejä on onnistuneesti täsmennetty, pyrkimyksistä on tullut edellytyksiä ja vaatimuksia. Yhdistelmäkartalta löytyi eräs puute merkinnön selityksistä: Oijärven koillispuolella (Kuivaniemi) on sininen rajaus ja se-merkintä (tai onko merkintä poistumassa nähtävillä olevaan aineistoon), selityksistä selvennys puuttuu. Merkintä liittyy suojeltaviin suoalueisiin (SL-1) sekä ge-2 ja ge-3 merkintöihin. Pääosin Pohjois- Pohjanmaan 2.vaihemaakuntakaa va on perusteellisesti laadittu eikä Pohjois- Pohjanmaan museolla ole muuta huomautettavaa maakuntakaavaehdotuksesta.

Maakunnan rakennuskanta on nuorta: noin ¼ rakennuksitamme on valmistunut vuoden 1959 jälkeen. Edellisestä inventoinnista poiketen 2013-16 toteutettu päivitysinventointi kohdistui myös tähän moderniin rakennuskantaan ja nimenomaan vuosina 1960 - 1990 rakennettuihin ympäristöihin. Tarkasteluajankohtana pääosa rakentamisesta on keskittynyt maakunnan pääkaupunkiin, jossa on panostettu laadukkaaseen kaavoitukseen ja julkiseen arkkitehtuuriin. Myös esimerkiksi Oulunsalon kunta kehitti 1980-luvulta lähtien määrätietoisesti kuntakuvaansa modernin arkkitehtuurin avulla. Tämä tavoitteellinen työ näkyy luonnollisesti myös maakuntakaavaehdotuksessa.

Paikallisesti arvokkaita kohteita ei ole kaavakartalla tai selostuksen liitteissä, ne on mainittu vain selvitysaineistossa osana maakunnallisesti arvokkaita aluekokonaisuuksia. Inventointia ohjannut kulttuuriympäristötoimikunta katsoi, että joissakin tapauksissa paikallisesti arvokkaat kohteet yksin muodostavat maakunnallisesti arvokkaan aluekokonaisuuden (esim. Miilurannan asutustilakylä Kärsämäellä) tai täydentävät sitä (esim. Ruotasen kaivoskylä Pyhäjärvelä).

Maisema-alueiden päivitysinventoinnissa Pohjantie on huomioitu maakunnallisesti (ei valtakunnallisesti) arvokkaana tiemaisemakokonaisuutena. Täydennetään kaavaselistusta esitettyjen näkökulmien pohjalta, tuodaan paremmin esille tiemaiseman muuttuva luonne ja se, että maisema-alueen status ei ole este valtatie 4 hyväksytyyn tiesuunnitelman mukaiselle kehittämiselle eikä muutenkaan maanteiden ja tieympäristöjen parantamiselle ja kehittämiselle.

Maakuntakaavojen epävirallisen yhdistelmäkartan merkintöjen selitykset ja määräykset ovat voimassa olevien kaavojen osalta kunkin kaavan asiakirjoissa. Selvitysalue (se) on 2005 vahvistetussa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa eikä sitä ole käsitelty 2. vaihemaakuntakaavassa. Merkin-

<p>Arkeologinen kulttuuriperintö: Pohjois-Pohjanmaan museon kaavaluonnoksesta antama ssa lausunnossa (12.5.2015) olevat huomautukset on kaavaehdotuksessa otettu huomioon arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.</p> <p>Kaikki muinaisjäännösrekisterissä 8.3.2016 olleet kiinteät muinaisjäännökset, 2812 kpl on merkitty kaavakarttaan kohdemerkinnällä Maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaita muinaisjäännöksiä ei kaavaan ole erikseen merkitty. Kartalta kohteet eivät ole yksilöitävissä, mutta ne on listattu liitteeseen 6a. Liitteen mukaan listaus vastaisi 9.3.2016 tilannetta, ei 8.3.2016, kuten selostuksessa on mainittu. Vaikka muinaisjäännösrekisteri mainitaan lähdetietona selostuksessa, se olisi hyvä lisätä myös liitteen 6a otsikkoon.</p> <p>Koska muinaisjäännöksiä löydetään koko ajan lisää, voidaan maakuntakaavan karttaa pitää muinaisjäännösten osalta vanhentuneena heti valmistuttuaan. Pelkästään luonnosvaiheen jälkeen kohteiden määrä on kasvanut lähes kahdella ja puolella sadalla. Uusien, maakuntakaavaan nyt merkitsemättömien kohteiden löytyminen ei sinänsä ole ongelma maankäytön suunnittelussa, sillä muinaismuistolain määräyksiä sovelletaan viranomaistoiminnassa maakuntakaavan sisällöstä riippumatta. Vaikka arkeologisen perinnön alati kasvava luonne tuodaankin esille kaavaselostuksen asiaa käsittelevässä kohdassa 3.2.4 (s. 36), olisi suositeltavaa tuoda sama esiin myös liitteessä 6a. Sen otsikointia tulisi täydentää vaikkapa muotoon "Pohjois-Pohjanmaan kiinteät muinaisjäännökset. Muinaisjäännösrekisterin mukainen tilanne 8(9?).3.2016. Ajantasainen tilanne tulee tarkastaa muinaisjäännösrekisteristä ". Tämäntapaista menettelyä esitettiin luonnosvaiheen lausunnossa.</p> <p>Kaavamääräyksestä on poistettu viittaus muinaisjäännösrekisteriin. Määräystä on syytä tarkentaa muotoon: Merkinällä osoitetaan muinaismuistolain (295/ 1963) rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset. Aluetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto. Ehdotuksessa nyt käytetty sanamuoto "maankäytön suunnitelmista" rajaa pois osan sellaisista hankkeista, joilla voi olla vaikutusta muinaisjäännösten suojelun toteutumiseen.</p> <p>Luonnosvaiheen lausunnoissa esitetty ajatus yksittäisiä kohteita laajempien aluekokonaisuuksien, muinaisalueiden, merkitsemisestä on toteutettu tunnistamalla 19 muinaisaluetta (liite 6b). Muinaisalueilla ei ole oikeusvaikutusta, eikä niitä ole merkitty kaavakarttaan. Niiden esiin tuomisella pyritään nostamaan tietoisuutta maakunnan muinaisuuden ominaispiirteistä kertavasta arkeologisesta kulttuuriperinnöstä.</p>	<p>nällä osoitetaan kaivosmineraali-, maa-aines- ja pohjavesiesiintymän aluetta, jossa on erityistä selvitystarvetta.</p> <p>Liitteen 6a otsikkoa täydennetään lauseilla "Muinaisjäännösrekisterin mukainen tilanne 9.3.2016. Ajantasainen tilanne tulee tarkastaa muinaisjäännösrekisteristä "</p> <p>Maakuntakaavan tehtävä on ohjata nimenomaan maankäyttöä, siksi kaavamääräyksessä on pitäydytty maankäytön suunnitelmien luvanvaraisuuden korostamiseen.</p> <p>Maakunnan suunnittelujärjestelmään kuuluu maakuntasuunnitelma, -ohjelma ja maakuntakaava. MRL:n mukaan maakuntakaavan rooli on ohjata nimenomaan alueiden käyttöä ja maankäytön suunnittelua. Kokonaisuus on esitetty seikkaperäisesti kaavaselostuksessa.</p> <p>-</p>
<p>Pohjois-Savon liitto Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen päivitystyö etenee hyvin vaihteellisella menetelmällä. Selostuksessa kuvattuun Pohjois-Pohjanmaan tavoitteelliseen aluerakenteeseen esitämme lisättäväksi ylimaakunnallisten kehittämissyöhykkeiden osalta Oulun eteläisten kaupunkien vyöhykettä, joka jatkuu Pohjois-Savon puolelle Kiuruvesi-lisalmi linjalla voimassaolevassa maakuntakaavassa.</p> <p>Pyhännän luontokohteet luonnon monikäyttöalueen merkinnällä poistuu alueen paikallisen merkityksen johdosta Pohjois-Savon luoteisosan läheisyydestä. Merkinnän poisto on perusteltu myös Pohjois-Savon näkökulmasta ja huomioi-</p>	<p>Pohjois-Pohjanmaan tavoitteellinen aluerakenne 2040 on maakuntavaltuuston 2014 hyväksymässä maakuntasuunnitelmassa. Sitä ei voida avata tässä yhteydessä. Kaupunkikettu on esitetty voimassa olevassa maakuntakaavassa osana Oulun Eteläisen kaupunkiverkkoa (kk-3). Merkinnän tarkistamistarvetta arvioidaan 3. vaihemaakuntakaavassa.</p>

<p>daan Pohjois-Savon maakuntakaavapäivitystyössä.</p> <p>Pohjois-Savon liitolla ei ole voimassaolevien maakuntakaavojen näkökulmasta Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakunta-kaavasta mitään muuta huomautettavaa.</p>	
<p>Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto Ei lausuntoa.</p>	-
<p>Suomen Ampumaurheiluliitto Ampumaratoja käyttävät metsästäjät, ampumaurheilijat, ampumahiihtäjät, reserviläiset, muut ammuntaa harrastavat, varusmiehet ja ammatissaan ampumataitoa tarvitsevat viranomaiset. Ampumarajoittelun ja – kilpailutoiminnan lisäksi ampumaratoja tarvitaan myös lakisääteisten ampumakokeitten tasapuoliseen järjestämiseen. Uuden 2015 voimaan tulleen ampumaratain tavoitteena on edistää turvallista harrastusta, varmistaa ampumaharrastukselle toimivat edellytykset sekä kehittää sitä laatimalla kehittämissuunnitelma, jolla varmistetaan toiminnalle riittävät toimintaedellytykset sekä toimiva rataverkosto, joka muodostuu vähintään maakunnallisista ratakeskuksista sekä pienemmistä paikallisista keskuksista sekä jopa vähäisistä ampumapaikoistakin.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan maakunta on laaja ja väestöstä noin 50 000 henkilöä harrastaa metsästyksen liittyvää tai muuta ampumatoimintaa mukaan lukien kilpa-ammunta. Maakunnassa on vajaa 80 ampumarataa.</p> <p>Saatavuus: Kokonaistavoitteena on ja tulee olla taata ja turvata koko maahan yhtenäiset, turvalliset, viranomaismääräysten mukaiset, toiminnalliset ja koulutukselliset edellytykset vapaaehtoiselle, järjestäytyneelle ampumaharrastukselle ja sen kehittämiseksi tulevaisuudessa. Koko maan kattavalla, eritasoisten suorituspaikkojen verkostolla taataan ampumarastusmahdollisuudet aina kaikille ampumaharrastajille sekä ammatissa ampumataitoa tarvitseville. Ampumaurheilu on liikuntalain alaista toimintaa ja Opetusministeriö on hyväksynyt ampumaradat lähiliikuntapaikoiksi, joihin lasten ja nuorten on helppo lähteä mukaan ampumaharrastuksen pariin, mikä tulee huomioida myös maakuntakaavoituksessa. Ampumaurheilujärjestöt ovat asettaneet tavoitteen, että 90 % harrastajista pääsee lähimmälle ampumaradalle kotoaan noin puolessa tunnissa, joka mielellään tulisi olla saavutettavissa myös julkisella liikenteellä. Kilpailutoiminnan kannalta radoille pääsy, helppo saatavuus, on myös merkittävä ympäristöä säästävä tekijä. Riittävän ampumarata- ja keskusverkoston kehittäminen onnistuu parhaiten yhteistyöllä. Suomen Ampumaurheiluliitto esittääkin, että ampumaharrastajien olosuhteita ja niiden kehittämistä suunnitellaan ja tehdään jatkossa entistä tiiviimmässä jatkuvassa yhteistyössä toimijatahojen kanssa heidän tarpeita huomioiden.</p> <p>29.4.2016 täydennetyssä selvityksessä Pohjois-Pohjanmaan ampumaradat, selvitys maakuntakaavan uudistamista varten esitetään maakuntakaavaan sisällytettäväksi vain 14 olemassa olevaa rataa ja 4 suunniteltuasteella olevaa ratahanketta. Tämän lisäksi maakuntakaavassa on Rajavartiolaitoksen rata Kuusamossa, joka palvelee yksinomaan viranomaistarvetta. Puolustusvoimien radat Hiukkavaarassa ja Haapajärvellä palvelevat myös siviilikäyttöä.</p> <p>Nykyisten ratojen turvaaminen ja lajikohtainen tarkastelu Uuden ampumaradan perustaminen on haastavaa, kallista ja lisäksi se on prosessina hidas mistä syystä olemassa olevien ratojen kehittäminen tulisi yhteiskunnalle huomattavasti</p>	<p>Valmistelun tavoite on ollut sama kuin Ampumaurheiluliitolla, eli turvata kohtuulliset edellytykset ammuntharrastukselle kaikissa osissa maakuntaa. Kehityskulku on kuitenkin tuonut hyvin selvästi esille, ettei kaikkien aiempien paikallisten ratojen kehittämiseen ole edellytyksiä tiukentuneiden ympäristövaateiden ja osalla aluetta vähentyneiden harrastajamäärien takia. Tämän takia eri ratojen edellytyksiä on luokiteltu. Kaavakartalla osoitetaan väestömäärien mukaan painotettu, varsin kattava seudullisesti kehittävien ratojen verkko. Tämän lisäksi kaikki muut radat on tarkasteltu kaavaselostuksen kartalla. Myös paikalliset radat ovat palvelutason kannalta tarpeen ja niitä kannattaa ylläpitää resurssien ja lupaehtojen puitteissa.</p> <p>Lajikohtaisuus on ollut mukana tarkastelussa siten, että seudullisilta radoilta on edellytetty vähimmäistasona mah-</p>

edullisemmaksi. Ampumaurheiluliitto esittääkin, että olemassa olevien ratojen toimintaedellytykset on ensisijaisesti turvattava. Sillä varmistetaan maankäyttö sekä ympäristövaikutusten minimointi. Koska uusien ratojen käyttöönottoon voi kulua useita vuosia tai ne eivät toteudu koskaan, ei niitä voida ottaa vielä tarkastelussa huomioon. Mikäli olemassa olevaa ampumaratatoimintaa joudutaan rajoittamaan tai toiminta lopettamaan, tämä tulee tehdä Ampumaurheiluliiton mielestä vasta sen jälkeen, kun korvaavat radat ovat kokonaisuudessaan toimivat ja käytössä. Luonnosehdotuksen mukainen seudullinen rataverkosto ei takaa ampumarataverkoston riittävää alueellista kattavuutta, koska nykyisellään rataverkosto koostuu käytännössä 14 radasta. Suomen Ampumaurheiluliitto esittää maakuntakaavan sisällytettävien ratojen määrään kasvattamista sekä alueellista kattavuuden tarkastelua lajiradoittain. Ratojen määrä ei ole yksinomainen mittari tarvetta tarkasteltaessa, vaan siinä on myös huomioitava lajikohtainen ratatarve. Ellei ratakapasiteettia tarkastella lajeittain, saattaa jonkin lajin harrastaminen ja jopa myös kilpaileminen vaikeutua huomattavastikin, jos ratakeskukset mahdollisesti poistetaan kategorisesti. Ampumaurheiluliitto esittääkin ns. laji- ja asiakas/käyttäjakeskisen tarkasteluun siirtymistä. Ampumaurheiluliiton mielestä kaavaselvityksessä tulisi olla maakunnallisesti tärkeiden ampumakeskusten lisäksi merkittynä kaiken tasoiset ampumaradat. Tämän avulla pystytään tarkastelemaan saatavuuden ja tarpeen kohtaamista sekä rataverkoston riittävyyttä.

Mikäli ampumarataverkosto ei ole riittävän kattava ja käyttäjien helposti saavutettavissa, voi seurauksena pahimmassa tapauksessa olla ampumatoiminnan siirtymistä valvotuista ja tarkoituksenmukaisista paikoista epäasiallisiin ja ympäristövaikutuksia sekä rakenteiltaan turvallisuusnäkökulmia huomioimattomiin paikkoihin. Tästäkin syystä kaavasunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomioita eri harrastusmuotojen alueellisen kattavuuden turvaamiseen sekä järjestöjen kilpailutoiminnan järjestämisen mahdollisuuksiin ja myös metsästäjille sekä viranomaisille lain määrittämien ampumakokeiden järjestämiseen.

Huomioita:

Raportissa on virheellisesti sivulla 9 todettu, että Oulunsalon ampumarata on suljettu. Raportissa on myös esitetty että, luokitellulla pohjavesialueella sijaitsevana ratana Oulunsalon ampumarata ei katsottaisi seudullisesti merkittäväksi ja kehitettäväksi radaksi johtuen pohjavesialueen aiheuttamista rajoituksista. Oulunsalon ampumaradalla on voimassa oleva ympäristölupa ja radalla on tehty merkittäviä toimenpiteitä pohjaveden suojaamiseksi sekä siirrytty teräshaulien käyttöön. Rata on ensiluokkainen ja täyttää seudullisesti merkittävän ampumaradan kriteerit.

Suomen Ampumaurheiluliitto esittää, että Oulunsalon haulikorata lisätään maakuntakaavaan seudullisesti merkittävänä ja kehitettävänä rata. Radan liittäminen on perusteltua harrastuksen näkökulmasta vähintään siihen saakka (jopa kiinteästikin), kunnes ns. Ruutikankaan ampumaurheilukeskus on valmistunut ja toiminnassa. Toisaalta se toimii myös lähiliikuntapaikkana ja siksi sen merkitseminen kaavaan on myös perusteltua.

Ratojen suoja-alueet ja luokittelu:

Kaikella ihmistoiminnalla on ympäristövaikutuksia. Tarkasteltaessa ampumaratamelua kannattaa muistaa, että useimmat radat on perustettu useampi vuosikymmen (jo 1970–80-luvulla), jopa puoli vuosisataa sitten kauas asutuksesta. Tämän jälkeen asutusta on kaavoitettu ampumaratojen läheisyyteen, joten haaste on pikemminkin kaavoituksellinen kuin pelkästään ampumameluun perustuva. Näin ollen tulevaisuudessa on erityisellä huolellisuudella varmistettava kaavoituksella, ettei melualueille kaavoiteta häiriintyviä kohteita. Ampumaurheiluliitto esittääkin, että ratojen ympäri-

dollisuus kivääriammuntaan metsästyskokeiden osalta sekä haulikoharjoitteluun jossakin haulikkoammunnan lajissa (yleensä skteet tai trap). Oletuksena on, että nimenomaan seudullisilla kehitettävillä radoilla pystytään tulevaisuudessa järjestämään nykyistä paremmin edellytyksiä ammunnan erikoislajeille. Paikallisemmilla radoilla, joita ei osoiteta kaavakartalla, ei pääsääntöisesti ole erikoislajien ratoja.

Pääosin liikunta- ja urheilualueiden yhteyteen sijoittuvien ampumahiihtopaikkojen käsittelyä kaavassa vielä selvitetään ottaen huomioon ampumahiihtoseurojen näkemykset.

Uudessa ampuratalaissa on säilytetty maanomistajan oikeus pienimuotoiseen harjoitteluun omalla maalla. Siten mahdollisuudet aseiden kohdistamiseen säilyvät syrjäisilläkin alueilla joka tapauksessa tapahtuvasta pienimpien ratojen taantumisesta huolimatta.

Oulunsalon radan käyttöön otto täydennetään selostukseen. Rata on ammuttamäärältään tällä hetkellä tärkeä, mutta pohjavesialue tulee jatkuvasti aiheuttamaan käyttörajoitteita, ja sitä mukaa kun uusi Ruutikankaan rata kehitetty, käytön voidaan olettaa suuntautuvan sinne.

le nyt ja jatkossakin merkitään 1,5 km suoja-aluemerkintä, jolle ei ole luvallista kaavoittaa äänestä häiriintyvää toimintaa. Tehdyssä ampumaratapaikkojen soveltuvuusarviossa on määritetty rajoittavilla kriteereillä alueet, joille ampumaradat soveltuvat huonosti. Arviossa ampumaradan sijainti pohjavesialueella tarkoittaa automaattisesti huonoa luokkaa. Ampumaurheiluliitto esittää, että pohjavesialuetarkasteluita ei tehdä kategorisesti siten että sijainti pohjavesialueella tarkoittaa automaattisesti luokkaa huono. Kuivilla kankailla tai harjumailla, joita luokitellut pohjavesialueet useimmiten ovat, lyijyn sitoutuminen maaperän ylimpiin kerroksiin on erittäin tehokasta johtuen jo maaperän kemiallisista prosesseista. Geologian tutkimuskeskuksen tekemän tutkimuksen mukaan ampumatoiminnasta aiheutuvien haitta-aineiden kulkeutuminen maaperässä on äärimmäisen hidasta. Tutkimuksen mukaan esim. lyijyn kulkeutuminen 10 metrin syvyydellä sijaitsevaan pohjaveteen kestäisi noin 16 000 - 120 000 vuotta.

Lopuksi:

Jotta Ampumaratalain henki ja tarkoitus toteutuisivat mahdollisimman hyvin samoin kuin harrastusmahdollisuuksien jatkuminen, ampumarataverkoston tulee olla maakunnallisesti mahdollisimman kattava, jotta harrastajille taataan niin aseiden kohdistamis- ja harjoittelu- ja kilpailumahdollisuudet turvallisissa olosuhteissa minimoiden myös ympäristölle aiheutuvat vaikutukset.

Ampumaurheiluliiton mielestä on erityisen tärkeää, että ampumatoiminta keskittyisi radoille, jolloin ampumatoiminnan aiheuttamat haitat minimoitaisiin ensisijaisesti teknisten rakenteiden avulla ja vasta toissijaisesti käyttöaikojen säätelyllä. Mikäli ampumarataverkosto on harva ja radoille pääsy hankalaa, on olemassa suuri riski, että ampumaharjoittelu siirtyy täysin laillisesti yksityismaalle metsiin, pelloille ja sora- ja kiviainekasvustoille. Tämä ei ole ympäristön, yhteiskunnan tai ihmisten edun mukaista.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry

Maisema-alueet:

Arvokkaiden maisemien asema maankäytössä on yksi 2. vaihemaakuntakaavoituksen teemoista. Osa maisema-alueista on arvokkaita valtakunnallisesti ja osa maakunnallisesti. Jonkin verran sekavuutta esitykseen tuo maisema-alueiden määrittelyn keskeneräisyys. Valtakunnallisesti arvokkaista alueista on valmisteilla uusi valtioneuvoston periaatepäätös. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ovat kuitenkin myös päivitettyssä esityksessä pääosin samoja kuin vuoden 1995 päätöksessä. Muutama uusi kohde on luetteloon lisätty. Ne ovat Kalajoen Hiekkasärkät ja Rahjan saaristo, Miilurannan asutusmaisema, Rokuanvaara ja Olvassuo. Näistä vain Olvassuo on maisema-alueena uusi kohde. Sillä haetaan tukea alueen matkailun kehittämiseen.

Maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita on listattu kymmenittäin maakuntaliiton julkaisussa 'Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla'. Kohteet on niiden lukuisuudesta huolimatta myös merkitty kaavakarttaan.

Arvokkaan maisema-alueen statuksen merkitys maankäytössä on yleensä hyvin epäselvä. Siitä johtuen se on myös huonosti otettu huomioon. Kaavaselostuksessa todetaan, että valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä osoittavat merkinnät ilmaisevat alueiden erityisominaisuutta, jonka säilyminen halutaan turvata tai jonka asettamat reunaehdot tulee ottaa huomioon alueiden käyttöä maakuntakaavaa tarkemmin suunniteltaessa. Kuvaukset arvokkaista maisema-alueista on hyvä apu maisema-arvojen säilyttämisessä

-

-

-

taan kiinnittämään erityistä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen ja ympäristöarvojen säilymiseen. Tässäkin tapauksessa kaavavarausten ja suunnittelumääräysten tulisi olla yksiselitteisempiä ja ohjaavampia, jotta voisi ennustaa niiden pohjalta paremmin tulevaa maankäyttöä. Epämääräiset määräykset eivät lisää luottamusta ja vaikeuttavat kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia, kun kaavan hyväksyjien tulkintavapaus on hyvin laaja.

Alueidenkäyttöratkaisujen on tuettava matkailua ja virkistystä, todetaan kaavaselostuksessa. Tosiasiassa varsinkin matkailun alueidenkäyttöratkaisujen on tuettava maiseman ja luontoarvojen suojelua. Onhan matkailukeskustenkin vetovoimana nimenomaan ympäristön suojelualueet.

Oulun virkistysalueet:

Oulun kaupunkiseudun virkistysalueita on käsitelty erikseen. Niiden merkittävydestä yhdistys on samaa mieltä kaavoittajan kanssa. Erityisen tärkeitä alueita ovat Oulujoen suisto saarineen sekä Sanginjoen ulkometsä.

Kaavamerkintä V on saanut muutaman lisämääreen: merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittäviä, viheralueverkoston kannalta tärkeitä retkeily-, ulkoilu-, urheilu- ja virkistysalueita. Suunnittelumääräyksellä veloitetaan kiinnittämään huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen ja ympäristöarvojen säilymiseen.

Kaavaselostuksessa todetaan maakuntakaavan oikeusvaikutuksista, että maakuntakaavan viranomaisvaikutukset koskevat vain niitä maakuntakaavan alueita, joilla ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa. Toisaalta maakuntakaavan ottaminen huomioon ja edistämismuutokset koskee kaikkia sellaisia valtion ja kuntien viranomaisia, jotka harjoittavat alueiden käyttöön liittyvää suunnittelua tai toteuttamista.

Kun alue on maakuntakaavassa V-alueita, sen pitäisi velvoittaa alempia kaavatasoja aina kun niitä päivitetään tai uudistetaan. Toistaiseksi esimerkiksi Oulun Hietasaareen kohdistetuissa muutoksissa ei ole voimassa olevan maakuntakaavan V-merkintää noteerattu ainakaan rakentamisen rajoitteena, mistä on seurannut ylimitoitettuja maankäytön muutoksia ja suunnitelmia lisämuutoksille. Samalla on rikottu myös maankäyttö- ja rakennuslain alueidenkäyttötavoitetta, joka koskee luonto- ja kulttuuriympäristöjen erityisiä aluekokonaisuuksia.

Kaavaselostuksessa todetaan muun muassa, että rannikon kulttuuriympäristöjä turvaavat maisema- ja rakennetun kulttuuriympäristöalueiden merkinnät ja suunnittelumääräykset. Rannikolle sijoittuvien matkailun ja virkistysalueiden kehittämisperiaatteiden mukaan alueiden kehittäminen perustuu luonnon- ja kulttuuriympäristöön liittyviin toimintoihin. Hietasaaren vireillä olevat asemakaavoitushankkeet eivät valitettavasti vahvista käsitystä oikeaksi. Niitä välineitä, joita on käytettävissä maakuntakaavan toteutumisen tueksi, ei ole käytetty riittävällä tavalla hyväksi.

Luonnoksesta esittämässämme lausunnossa viittaamme tarpeeseen ylläpitää mahdollisuutta kansallinen kaupunkipuisto -statuksen hakemiselle. Kaavaselostuksen kappaleessa 2 Tavoitteet todetaan niin ikään Kulttuuriympäristöt-otsikon alla, että luodaan edellytyksiä kansallisten kaupunkipuistojen ja maisema-alueiden perustamiselle. Kaavoittajan vastineessa todetaan, että maakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti harkitaan kaupunkipuiston tavoitteen esittämistä kaavassa tai kaavaselostuksessa. MRL:n mukaisen kansallisen kaupunkipuiston ohella muukin keskeisen virkistysalueen luonto- ja kulttuuriperintöarvot sekä matkailun kehittämistavoitteet yhdistävä merkintä on mahdoll-

Oulun kaupunki on päättänyt, että se ei hae Oulujoen suistoalueelle MRL:n mukaista kansallisen kaupunkipuiston statusta, vaikka hanketta on valmisteltu. Uuden Oulun yleiskaavassa aluetta koskee kaupunkipuiston merkintä, jolla tuodaan esille alueen arvoja. Maakuntakaavan selos-

nen. Kansallisen kaupunkipuiston selvitys on ollut vireillä myös Raahessa. Kaavaselostuksesta ei kakkoskappaleen lisäksi eikä myöskään kaavakartasta ja kaavamääräyksistä löydy kuitenkaan mitään mainintaa tai merkintää kansallisesta kaupunkipuistosta. Niinpä siitä ei ole tueksi tulkittaessa valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaan sekä virkistysalueena tärkeän alueen maankäytön kehittämismahdollisuuksia.

Ekologinen yhteystarve:

Ekologinen yhteystarve -merkintää ei ole noudatettu alemmissa kaavoituksissa. Vaihekaavaluonnoksestakin merkintä esitettiin poistettavaksi. Kaavaehdotukseen se on palautettu. Alemmissa kaavoissa pitäisi noudattaa maakuntakaavaa. Merkinnän parempaa huomioon ottamista tukee velvoittava suunnittelumääräys. Ekologisen yhteyden säilyttäminen lisää muun muassa liikenneturvallisuutta. Eläinten liikkumisreittien huomioon ottaminen onkin Etelä-Suomessa vakiintunut osaksi liikennesuunnittelua. Se on aika lisätä myös Pohjois-Pohjanmaan liikennehankkeisiin. Ekologinen yhteystarve -merkintää on vaihekaavassa käytetty edelleen hyvin säästeliäästi, mutta tärkeää on, että se on palautettu siihen.

Ekologisia käytäviä käsitellään tarvittaessa laajemmin 3. vaihemaakuntakaavassa. Tarvehan on tosiasia. Muun muassa trendi sijoittaa tuulivoimapuistoja erämaisille alueille aiheuttaa niissä maaston pirstoutumista ja liikenteen lisääntymistä. Ekologisten käytävien turvaaminen tukee monimuotoisuuden säilymistä ja samalla myös virkistyskäyttöä ja viihtymistä.

Moottorikelkkareiteistä:

Vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa ei edelleenkään ole erotettu toisistaan olemassa olevia moottorikelkkareittejä ja uria tai suunnitteilla olevia. Vain kaavakartan moottorikelkkailun yhteystarvetta osoittava merkintä erottuu muista moottorikelkkareiteistä. Kaavaselostuksen kuvassa 17 urat ja reittitoimituksella toteutetut moottorikelkkareitit on värein erotettu. Selvästi ei sanota, onko kyse aina olemassa olevista, kun kaavakartan merkintä tarkoittaa myös suunniteltuja.

Kaavakartasta tulee poistaa muut kuin olemassa olevat reitit. Yleisesti ottaen merkintä ei perustu riittäviin selvityksiin ja muun maankäytön huomioon ottamiseen. Kaavalla ei pidä luvata kelkkareittejä ikään kuin se olisi jokin perustarve, joka pitää pyrkiä joka paikassa tyydyttämään. Huomiota kiinnittää, että yhteystarvemerikintä keskittyy maakunnan eteläosiin alueille, joista näyttävät reitit ja urat kokonaan puuttuvan. Yhteystarve on selvästi ylimitoitettu ja riittämättömin tiedoin kaavaan merkitty.

Lausuntoamme Litokairan länsipuolitse merkityn moottorikelkkareitin tai -uran muuttamisesta ei ole otettu huomioon. Se on 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksessa edelleen samalla paikalla kuin kaavaluonnoksessa. Voimassa olevassa maakuntakaavassa reitti tai ura on merkitty huomattavasti kauemmaksi länteen Litokairan rajalta. Vaikka ura olisi maastossa olemassa, se olisi pitänyt kaavaa noudattaen siirtää. Uran on paikallinen kelkkakerho linjannut, joten se ei perustu asiallisiin selvityksiin ja suunnitelmaan, jossa olisi eri näkemykset ja vaikutukset otettu huomioon. Epätyydyttävää ratkaisua ei pidä nyt vaihekaavalla legitimoida, vaan siirtää reitti sopivampaan, esimerkiksi lainvoimaisen maakuntakaavan osoittamaan paikkaan tai poistaa merkintä kokonaan. Litokaira on arvokas suometsäerämaa, jolla on jonkin verran varsinkin omaehtoista retkeilykäyttöä. Paitsi eläimille myös ihmisille kairalla on suuri merkitys luonnonrauhan alueena. Moottorikelkan melu on sellaisen äänimaisemassa vahva häiriötekijä. Vaihtoehtoisia paikkoja uralle on olemassa, joten asian korjaamiselle ei ole pätevää estettä.

tusta täydennetään tältä osin.

Tavoite on nimenomaan ohjata moottorikelkkailu ja muu liikkuminen reiteille ja urille. Käytettävien maakuntakaavamerkintöjen vuoksi urien ja reittien erottaminen toisistaan kaavakartalla on erittäin vaikeaa ja huonontaisi entisestään kaavakartan luettavuutta. Asiaa on selkeytetty kaavaselostuksen kuvalla moottorikelkkareiteistä ja -urista (kuva 17).

Litokairan länsipuolitse kulkeva kelkkaura on siirretty kelkkakerhon ja Metsähallituksen toimesta vuonna 2008 nykyiselle paikalleen suojelusuon kiertämiseksi. Kelkkauran maankäyttösopimukset ovat kunnossa. Merkinnän uudelleensiirtämiseksi ei nyt ole perusteita. Mikäli asiassa on ristiriitaa luvattoman kelkkailun tai meluhaittojen vuoksi, niin valvonta- ja ympäristöviranomaiset puuttuvat asiaan ja tekevät tarvittavat muutosesitykset.

<p>Suomen Metsäkeskus Julkiset palvelut Pohjois-Suomen palvelualue</p> <p>Suomen metsäkeskus on antanut lausunnon Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta 29.4.2015. Siinä annettujen esitysten lisäksi Metsäkeskuksella ei ole lisättävää. Maakuntahallituksen 15.6.2015 käsittelemä yhteenveto lausunnoista ja mielipiteistä sekä niihin annetut vastaukset -kirjausten mukaiset täydennykset selostukseen on tarpeen sisällyttää kaavaselostukseen.</p>	<p>Kaavaselostusta tarkistetaan.</p>
<p>Suomen Metsästäjäliiton Oulun piiri ry</p> <p>Maakuntakaavan 2. vaiheen ehdotuksessa käsitellään alueen maankäyttöä, johon myös ampumaradat sisältyy. Suunnittelussa on käytetty apuna alueella tehtyä ampumarataselvitystä. Pohjois-Pohjanmaan alueella on noin 50 000 metsästäjää sekä muuta ammunnanharrastajaa ja radan käyttäjää. Metsästyksen merkitys on Pohjois-Pohjanmaalla erittäin tärkeä ja etenkin pienemmillä paikoilla niitä harvoja mahdollisia harrastuksia. Alueella löytyy nykyisellään noin 80 erikokoista ampumarataa, joita käytetään harjoitteluun ja kilpailuihin, mikä ei ole paljon alueen laajuus huomioon ottaen.</p> <p>Lausuntoaineistossa on merkittynä 14 jo olemassa olevaa ampumarataa sekä 4 suunniteltua radanpaikkaa. Suunnitella olevien ratojen toteuttaminen käyttökuntoon tulee kuitenkin ottamaan aikaa, pelkästään kartalla oleva rata ei vielä mahdollista harjoittelua. Ampumarataverkostoa tarkasteltaessa ja ratojen määrää suunniteltaessa tulee huomioida lajikohtaiset harrastusmahdollisuudet, jolloin verkosto on huomattavan erilainen kuin kaikkia ratoja yhdessä tarkasteltaessa. Seudulliset ampumaradat ovat erittäin tervetullut lisä täydentämään nykyistä ampumarataverkostoa, ja mahdollistavat harjoittelun lisäksi myös suurempien tapahtumien järjestämisen.</p> <p>Suomen riistakeskus ja Suomen Metsästäjäliitto ovat suunnitelleet ja tuomassa toteutukseen metsästysammunnan ABC-koulutusta, jolla tutustutetaan metsästäjätkinnon suorittaneita turvalliseen aseenkäsittelyyn ja metsästysammunnan perusteisiin. Kun ampumarataverkosto on mahdollisimman kattava ja riittävän lähellä metsästäjätkinnon suorittaneita, niin osallistuminen koulutuksiin on nuorillakin helpompaa, jos henkilöllä ei ole esimerkiksi ajoneuvoa, ajokorttia tai käytettävissä toimivaa julkista liikenneyhteyttä. Pienten ratojen säilyminen on erittäin tärkeää aseiden kohdistamisen ja harjoittelun kannalta. Tällöin ampuminen suoritetaan sille osoitetulla paikalla, eikä esimerkiksi omalla maalla, mikä voisi olla huonompi turvallisuuden ja ympäristönkin kannalta.</p> <p>Ampumaratoihin on panostettu runsaasti, työtä ja talkootunteja, useilla radoilla on jo tehty toimia, joilla rata on saatu vastaamaan ajantasaisen lainsäädännön vaatimuksia. Näitä jo olemassa olevia, erikokoisia, turvallisuus- ja ympäristövaatimukset täyttäviä ratoja säilyttämällä on mahdollista kehittää kustannustehokkaasti kattavaa ja laadukasta ampumarataverkostoa, mitä aineisto ei tällaisenaan vaikuttaisi takaavan. Monilla näistä radoista on tärkeä merkitys alueen harrastajille, ratoja kannattaisi myös ajatella sekä hyödyntää lähiharrastusmahdollisuutena, jolloin radalle on mahdollista kulkea ympäristöystävällisemmin kuin esimerkiksi puolen tunnin matkan päähän. Ampumataitojen kehittäminen vaatii keskittymistä sekä toistoja. Osalla radoista on tiukkojakin rajoituksia esimerkiksi aikojen suhteen, tämä selkeästi rajaa harjoittelumahdollisuuksia kun käyttäjiä on paljon. Myös korvaavien haulien käyttö estää osalta harjoittelun, läheskään kaikki metsästysaseet eivät sellaisille patruunoille sovellu. Monia ratoja on jouduttu sulkemaan, kun asutus on esimerkiksi laajentunut radan läheisyyteen. Jo olemassa olevia, nykyvaatimukset täyttäviä ampumaratoja tulisi merkitä kaavaan huomattavasti enemmän, jolloin ne ja niiden melurajat pystyttäisiin huomioimaan paremmin kunnallisessa suunnittelussa.</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>Ks. vastine Suomen Ampumaurheiluliitto, lisäksi:</p>

<p>Suomen Metsästäjäliiton Oulun piiri esittää ampumaratojen tarkastelua myös eri lajien harrastusmahdollisuuksien mukaan sekä huomioimaan kaavassa ampumarataverkoston laatua myös esitettyä suuremmalla määrällä. Toivottavasti jatkossa myös metsästäjät, muut ampumaharrastajat sekä ratojen käyttäjät voivat olla mukana yhteistyössä kaavoituksen uudistamisen suunnittelun sekä ampumarataselvityksen mahdollisen päivittämisen eri vaiheissa.</p> <p>Olvassuon aluetta on luonnosaineistossa esitetty pyrittävän toteuttamaan kansallispuistona matkailu- ja virkistyskohteiden kehittämiseksi. Edellisellä hallituskaudella Olvassuon aluetta tarkasteltiin kansallispuiston näkökulmasta, silloin se päätettiin olla toteuttamatta. Alueen käyttäjät ovat pääsääntöisesti metsästäjiä, marjastajia ja eräretkeilijöitä, erämaisuus näkyy alueen eläin- ja etenkin lintulajistossa, on todettu Metsähallituksen selvityksessä.</p> <p>Olvassuolla ja sen lähiympäristössä on erittäin pitkät perinteet metsästyksellä, joten olisi erittäin merkittävää pyrkiä säilyttämään metsästysmahdollisuudet myöskin jatkossa. Harrastajat ovat sopineet aiemminkin kyseiselle alueelle yhdessä, joten matkailu- ja virkistyskohteita on hyvin todennäköisesti mahdollista kehittää metsästysmahdollisuuksien säilyessä nykyiselläänkin. Metsästys ja alueen kehittäminen eivät ole toisiaan pois sulkevia toimintoja.</p> <p>Kansallispuiston edistämistä ja merkitsemistä maakuntakaavaan tulee harkita tarkkaan sekä myös sitä, että onko se ainoa vaihtoehto kehittää matkailu- ja virkistyskohteita.</p>	<p>Olvassuon alueen metsästyskäytön osalta tavoite on yhtenevä Metsästäjäliiton kanssa. Metsästys kuuluu alueen käyttöperinteeseen ja tulee säilyttää huolimatta tavoitteena olevasta etenemisestä kansallispuistoksi. Metsähallituksen tekemän selvityksen mukaan tähän on edellytykset, vaikka kansallispuisto perustettaisiin.</p>
<p>Pääesikunta, logistiikkaosasto</p> <p>Pääesikunta esittää, että puolustusministeriö huomioi Pohjois- Pohjanmaan liitolle antamassaan lausunnossa seuraavassa esitetyt asiat: Pääesikunnan näkemyksen mukaan Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihe maakuntakaava ei sellaisena, kuin se on nyt lausuttavan (ehdotus), turvaa riittävällä tavalla maanpuolustuksen toimintamahdollisuuksia. Puolustusvoimien toiminnan kannalta on tärkeää, että puolustusvoimien toimintaedellytykset säilyvät vähintään nykyisellään Pohjois- Pohjanmaan maakunnan alueella.</p> <p>Puolustusvoimien käytössä olevat alueet:</p> <p>Haapajärvellä sijaitseva varikko- ja varastoalueet sekä Hiukkavaarassa sijaitseva varastoalue on merkitty kaavaehdotuksessa EP -merkinnällä (Puolustusvoimien alue). Vastaavalla merkinnällä tulee merkitä myös kaikki muutkin puolustusvoimien käytössä olevat alueet, kuten Hiukkavaarassa olevat ampumarata-alue ja Häkin alue.</p> <p>Puolustusvoimien alue (EP):</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksen maakuntakaavamerkinnoissä ja määräyksissä EP Puolustusvoimien alue on merkitty seuraavasti:</p> <p><i>Merkinnällä osoitetaan puolustusvoimien käytössä olevia harjoitus-, ampumarata-, varikko-, varastotai vastaavia alueita, joilla liikkuminen saattaa olla turvallisuus- ym. syistä rajoitettua</i></p> <p><i>Suunnittelumääräys: Alueen toiminnot ja rakenteet tulee suunnitella siten, että otetaan huomioon ampumaratojen melutasosta annetut ohjeavot.</i></p> <p>Pääesikunnan näkemyksen mukaan suunnittelumääräyksen teksti tulee muuttaa alla näkyvään muotoon:</p>	<p>Puolustusvoimien toimintaedellytykset pyritään säilyttämään Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa vähintään nykyisellään.</p> <p>Vain laajat alueet on merkitty aluevarauksella EP (Puolustusvoimien alue), jollaiseksi on katsottu Haapajärven asevarikko. Hiukkavaaran alue sisältäen myös ampumaradan ja Häkin alueet on merkitty mittakaavan vuoksi yhdellä Puolustusvoimien aluetta kuvaavalla kohdemerkinnällä (ep). Keväällä 2016 hyväksytyssä Uuden Oulun yleiskaavassa Hiukkavaaran alueet on merkitty myös yhdellä kohdemerkinnällä, eikä maakuntakaavassa ole tarkoituksenmukaista käyttää tarkempaa merkintätapaa. Lisäksi epkohdemerkinnällä on osoitettu myös Maijanlammen harjoitusalue Taivalkoskella.</p> <p>Suunnittelumääräyksessä ei ole tarpeen toistaa valtakun-</p>

Suunnittelumääräys: Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava riittävät edellytykset puolustusvoimien käytössä oleville alueille.

Räjähdyksvarastojen suoja-alueet:

Räjähdyksvarastojen suoja-alueet Haapajärvellä ja Hiukkavaarassa on esitetty kaavaselostuksen liitteessä 9, jossa on esitetty suojavyöhykkeet A ja B. Kaavakartassa on esitetty vain suojavyöhyke B (sisempi suojavyöhyke), joka on merkitty sv-1 -merkinnällä. Liitteessä 9 esitetty suojavyöhyke A tulee myös merkitä kaavakarttaan ja se tulee merkitä sv-2 -merkinnällä. Kaavaan tulee sisällyttää maanpuolustuksen toimintaedellytykset riittävällä tavalla turvaavat maakunta-kaavamääräykset

Mikäli kaavan selkeyden takia ei ole mahdollista merkitä kahta suojavyöhykettä, niin silloin kaavaan tulee merkitä vain ulompi suojavyöhyke eli suojavyöhyke A.

Ampumaratojen melualueet:

Kaavakarttaan ei ole merkitty Hiukkavaaran ja Haapajärven ampumaratojen melualueita. Tiedot melualueista on kaavan luonnosvaiheessa annetun lausunnon (2. viiteasiakirja) perusteella toimitettu Pohjois-Pohjanmaan liittoon jo aiemmin ja Hiukkavaaran osalta myös luonnosvaiheessa annetun lausunnon liitteenä.

Pääesikunnan näkemyksen mukaan melualueet tulee merkitä kaavakarttaan ja kaavaan tulee sisällyttää maanpuolustuksen toimintaedellytykset riittävällä tavalla turvaavat maakunta-kaavamääräykset.

Hiukkavaaran ja Haapajärven ampumaratojen yli 65 dB LA_{imax} (me 1) ja yli 60 dB LA_{imax} (me-2) melualueet tulee merkitä maakunta-kaavaan. Pääesikunnan näkemyksen mukaan melualueita koskevien suunnittelumääräyksiä teksti tulisivat olla seuraavanlaiset:

Ampumaradan melualue (me 1): Merkinnällä osoitetaan ampumaradan melualue, jolla melutaso on yli 65 dB(LA_I max).

Suunnittelumääräys: Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava riittävät edellytykset puolustusvoimien käytössä oleville ampumaradoille.

Ampumaradan melualue (me 2): Merkinnällä osoitetaan ampumaradan melualue, jolla melutaso on vähintään 60 dB(LA_I max) ja 65 dB(LA_{imax}).

Suunnittelumääräys: Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava riittävät edellytykset puolustusvoimien käytössä oleville ampumaradoille.

nallisissa alueidenkäyttötavoitteissa esitettyä. Puolustusvoimien tarpeet on turvattu asianmukaisilla maakunta-kaavamerkinnöillä.

Maakunta-kaavakarttaan merkitään ulompi suojavyöhyke A. Molemmat vyöhykkeet näkyvät selostuksen liitekartalla.

Melualueita ei ole tarkoituksenmukaista merkitä kaavakarttaan niiden muuttuvuudesta johtuen. Tätä linjausta sovelletaan yhtenevästi sekä puolustusvoimien radoille että siviiliradoille. Suunnittelumääräys tarkennetaan muotoon: ”Suunnittelussa tulee ottaa huomioon ampumaratojen melutasosta annetut ohjeavot ja vastaavat melualueet”. Kaavaselostukseen lisätään liitekartta, jossa esitetään puolustusvoimien ampumaratojen laskennalliset melualueet.

MUUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Lausunto

Vastine

Ampumaharrastusfoorumi

Ampumaratoja käyttävät metsästäjät, ampumaurheilijat, ampumahiitäjät, reserviläiset, muut ammuntaa harrastavat, varusmiehet ja ammatissaan ampumataittoa tarvitsevat, kuten poliisit sekä puolustusvoimien ja raja-vartiolaitoksen henkilökunta. Ampumarjoittelun ja – kilpailutoiminnan lisäksi ampumaratoja tarvitaan myös lakisääteisten ampumakokeitten tasapuoliseen järjestämiseen. Ampumarataverkoston tulisi muodostua maakunnallisista ampumaurheilukeskuksista ja niihin verkostoituneista muista ampumaradoista sekä vähäisistä ampumaradoista. Pohjois-Pohjanmaan väestöstä noin 50 000 henkilöä harrastaa metsästyksen liittyvää tai muuta ammuntaa ja laajassa maakunnassa on vajaa 80 ampumarataa.

Joulukuun alussa 2015 voimaan astuneen ampumaratalain tavoitteena on edistää turvallista ampumaharrastusta, turvallisuutta ampumaradoilla ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä maakunnallisen ampumarataverkoston suunnitelmallista kehittämistä. Ampumaratalain mukaan maakunnan liiton tulee laatia ja pitää ajan tasalla kehittämissuunnitelmaa, jossa esitetään arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten sekä muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja niiden sijoitustarpeesta maakunnassa. Kokonaistavoitteena on taata ja turvata koko maahan yhtenäiset, turvalliset, viranomaismääräysten mukaiset, toiminnalliset ja koulutukselliset edellytykset vapaaehtoiselle, järjestäytyneelle ampumaharrastukselle ja sen kehittämiseksi tulevaisuudessa. Koko maan kattavalla, eritasoisten suorituspaikkojen verkostolla taataan ampumaharrastusmahdollisuudet aina kaikille ampumaharrastajille sekä ammatissa ampumataittoa tarvitseville. Opetusministeriö on hyväksynyt ampumaradat lähiliikuntapaikoiksi, joihin lasten ja nuorten on helppo lähteä mukaan metsästyks- ja ampumaharrastuksen pariin mikä tulee huomioida myös maakuntakaavoituksessa. Tavoitteena myös on, että 90 % harrastajista pääsee lähimmälle ampumaradalle kotoaan noin puolessa tunnissa, joka mielellään tulisi olla saavutettavissa myös julkisella liikenteellä.

29.4.2016 täydennetyssä selvityksessä Pohjois-Pohjanmaan ampumaradat, selvitys maakuntakaavan uudistamista varten esitetään maakuntakaavaan sisällytettäväksi 14 olemassa olevaa rataa ja 4 suunniteltuasteella olevaa ratahankeketta. Tämän lisäksi maakuntakaavassa on Rajavartiolaitoksen rata Kuusamossa, joka palvelee yksinomaan viranomais-tarvetta. Puolustusvoimien radat Hiukkavaarassa ja Haapajärvellä palvelevat myös siviilikäyttöä.

Kestävän maankäytön varmistamiseksi ja ympäristövaikutusten minimoimiseksi on ensisijaisesti turvattava olemassa olevien ratojen toimintaedellytykset. Uuden ampumaradan perustaminen on haastavaa, kallista ja lisäksi se on prosessa hidasta mistä syystä olemassa olevien ratojen kehittäminen tulisi yhteiskunnalle huomattavasti edullisemmaksi. Koska uusien ratojen käyttöönottoon voi kulua useita vuosia tai ne eivät toteudu koskaan, ei niitä voida ottaa vielä tarkastelussa huomioon. Mikäli olemassa olevaa ampumaratatoimintaa joudutaan rajoittamaan tai toiminta lopettamaan, tämä tulee tehdä vasta sen jälkeen kun korvaavat radat ovat käytössä. Luonnosehdotuksen mukainen seudullinen rataverkosto ei takaa ampumarataverkoston riittävää alueellista kattavuutta, koska nykyisellään rataverkosto koostuu käytännössä 14 radasta.

Ampumaharrastusfoorumi esittää, että maakuntakaavan sisällytettävien ratojen määrää nostetaan ja alueellista katta-

Ks. vastine Suomen ampumaurheiluliiton lausuntoon.

vuotta tarkastellaan lajiradoittain. Pohjois-Pohjanmaalla tarvitaan jatkossakin seudullisia ampumaratoja, kuten kaavaselvityksessä on esitetty, mutta näiden rinnalle tarvitaan lisäksi pieniä ratoja harrastus- ja harjoittelukäyttöön. Myös nämä pienemmät radat tulee merkitä maakuntakaavaan ohjaamaan kuntien maankäytön suunnittelua. Mikäli ampumarataverkosto ei ole riittävän kattava ja käyttäjien helposti saavutettavissa, voi seurauksena pahimmassa tapauksessa olla ampumatoiminnan siirtymistä valvotuista ja tarkoituksenmukaisista paikoista epäasiallisiin ja ympäristövaikutuksia sekä rakenteiltaan turvallisuusriskokulmia huomioimattomiin paikkoihin. Tästäkin syystä kaavasunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota eri harrastusmuotojen alueellisen kattavuuden turvaamiseen sekä järjestöjen kilpailutoiminnan järjestämisen mahdollisuuksiin ja myös metsästäjille lain määräämien ampumakokeiden järjestämiseen. Ampumahihtourheilun tilapäiset ampumaratatarpeet tulisi myös huomioida suunnittelussa varaamalla latuverkostojen yhteyteen sopivat alueet.

Ampumaharrastusfoorumi esittää, että ainakin seuraavat ampumaradat Oulunsalon lisätään maakuntakaavaan seudullisesti merkittävänä ja kehitettävänä ratoina: Oulunsalon haulikkorata, Tyrnävän Rauhionojan, Kempeleen sekä Kiimingin Reposelän ampumaradat. Raportissa on virheellisesti sivulla 9 todettu, että Oulunsalon ampumarata on suljettu. Raportissa on myös esitetty että, luokitellulla pohjavesialueella sijaitsevana ratana Oulunsalon ampumarata ei katsottaisi seudullisesti merkittäväksi ja kehitettäväksi radaksi johtuen pohjavesialueen aiheuttamista rajoituksista. Oulunsalon ampumaradalla on voimassa oleva ympäristölupa ja radalla on tehty merkittäviä toimenpiteitä pohjaveden suojaamiseksi sekä siirretty teräshaulien käyttöön. Myös Rauhionojan, Kempeleen ja Reposelän ampumaradat ovat monipuolisia, palvelevat laajoja harrastajajoukkoja ja kaikilla radoilla on tehty mittavia ja kalliita pohjavesialueiden suojaustoimenpiteitä. Radat ovat ensiluokkaisia ja täyttävät seudullisesti merkittäviään ampumaratojen kriteerit.

Kuten kaikella ihmistoiminnalla on ampumaratatoiminnalla ympäristövaikutuksia. Tarkasteltaessa ampumaratamelua kannattaa muistaa, että useimmat radat on perustettu useampi vuosikymmen, jopa puoli vuosisataa sitten kauas asutuksesta. Tämän jälkeen asutusta on kaavoitettu ampumaratojen läheisyyteen, joten haaste on pikemminkin kaavoituksellinen kuin pelkästään ampumameluun perustuva. Näin ollen tulevaisuudessa on erityisellä huolellisuudella varmistettava, ettei melualueille kaavoiteta häiriintyviä kohteita. Tehdyssä ampumaratapaikkojen soveltuvuusarviossa on määritetty rajoittavilla kriteereillä alueet, joille ampumaradat soveltuvat huonosti. Arviossa ampumaradan sijainti pohjavesialueella tarkoittaa automaattisesti huonoa luokkaa.

Ampumaharrastusfoorumi esittää, että pohjavesialuetarkasteluja ei tehdä kategorisesti siten että sijainti pohjavesialueella tarkoittaa automaattisesti luokkaa huono. Kuivilla kankailla tai harjumilla, joita luokitellut pohjavesialueet useimmiten ovat, lyijyn sitoutuminen maaperän ylimpiin kerroksiin on erittäin tehokasta johtuen jo maaperän kemiallisista prosesseista. Geologian tutkimuskeskuksen tekemän tutkimuksen (Tarvainen ym. 2011. Haitta-aineiden kulkeutumisen arviointi Mansikkakuopan ampumarata-alueella. GTK ja SYKE, arkistoraportti) mukaan ampumatoiminnasta aiheutuvien haitta-aineiden kulkeutuminen maaperässä on äärimmäisen hidasta. Tutkimuksen mukaan esim. lyijyn kulkeutuminen 10 metrin syvyydellä sijaitsevaan pohjaveteen kestäisi noin 16 000 - 120 000 vuotta. Toisaalta monilla luokitelluilla pohjavesialueilla sijaitsevilla ampumaradoilla on tehty pohjaveden suojaustoimenpiteitä, joiden seurauksena erittäin pieni pohjaveden pilaantumisriski on eliminoitu.

Ampumarataverkoston tulee olla maakunnallisesti mahdollisimman kattava jotta harrastajille taataan aseiden kohdis-

Lisäksi: kaikki lisättäviksi esitetyt radat sijaitsevat pohjavesialueella.

<p>tamis- ja harjoittelumahdollisuudet turvallisissa olosuhteissa minimoiden myös ympäristölle aiheutuvat vaikutukset. Ampumaharrastusfoorumi pitää erityisen tärkeänä, että ampumatoiminta keskittyisi radoille, jolloin ampumatoiminnan aiheuttamat haitat minimoitaisiin ensisijaisesti teknisten rakenteiden avulla ja vasta toissijaisesti käyttöaikojen säätelyllä. Mikäli ampumarataverkosto on harva ja radoille pääsy hankalaa, on olemassa suuri riski, että ampumaharjoittelu siirtyy täysin laillisesti yksityismaille metsiin, pelloille ja soraomontuille. Tämä ei ole ympäristön, yhteiskunnan tai ihmisten edun mukaista.</p>	
<p>Oulun Seudun Haulikkoampujat</p> <p>Oulun seudulla ja laajemminkin Pohjois-Pohjanmaan alueella on viimeisten vuosien aikana lakkautettu useita ampumaratoja. Ampumaurheilun kannalta suuntaus on erittäin huolestuttava ja on täysin vastoin 2015julkautetun ampumaratalain henkeä. Ampumaratalain mukaan maakunnan liiton tulee laatia ja pitää ajan tasalla kehittämissuunnitelmaa, jossa esitetään arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten sekä muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja niiden sijoitustarpeesta maakunnassa. Nykyisessä maakuntakaavan ehdotuksessa ampumaratojen määrää vähennetään merkittävästi ja esim. Oulunsalon ampumarata, joka on Pohjois-Suomen ainoa rata jossa voidaan järjestää kansallisia ennätyskelpoisia kilpailuja, ehdotetaan poistettavaksi kaavasta. Esitämme Oulunsalon rataa lisättäväksi maakuntakaavaan merkittävänä alueellisena ampumaratana.</p> <p>Maakuntaehdotuksessa mainitaan virheellisesti Oulunsalon radan olevan suljettu. Meillä on kuitenkin ympäristölupa voimassa 31.12.2020 asti. Samoin mainitaan pohjavesialueen aiheuttavan ongelman ampumaradan olemassaololle. Olemme tehneet merkittäviä toimenpiteitä alueen kehittämiseksi viimeisten kymmenen vuoden aikana ja olemme varmistaneet ympäristön puhtauden siirtymällä korvaaviin hauleihin sekä Eko-kiekkoihin. Käyttämällä korvaavia hauleja (teräs) sekä Eko-kiekkoja joissa ei ole lainkaan PAH-yhdisteitä varmistamme, että pohjavedelle ei aiheudu edes teoreettista vaaraa. Pohjaveden suojelemiseksi olemme lisäksi tehneet oma-aloitteisesti alueelle puhdistuskentän, lisänneet pohjavesiputkia joista tutkitaan raskasmetallit joka vuosi, rakentaneet Eko-wc:t, tehneet kierrätysohjeistuksen jne. Teetämme lisäksi vuoden 2017 aikana maaperätutkimuksen. Oulunsalon ampumarataa pidetään yleisesti erittäin siistinä sekä viranomaisten, että urheilijoiden parissa. Olemme sitoutuneet erittäin voimakkaasti radan kehittämiseen ja yhteistyöhön viranomaisten kanssa.</p> <p>Oulunsalon ampumarata on toiminut koko Pohjois-Suomen merkittävimpänä haulikkoratanajana. Meidän ampujia on edennyt urheilijana aina olympialaisiin saakka. Mikäli Oulunsalon rata suljetaan, niin lähin vastaava rata löytyy Lempäälästä minne on täysin kohtuuton matka Oulun alueen kilpa-ampujilla.</p> <p>Ampumarataverkoston harventamisella on lisäksi muita erittäin negatiivisia vaikutuksia ammunnan siirtyessä sora-kuopille, pelloille, metsiin ja mahdollisesti järvien tai merien rannoille. Ympäristövaikutuksia ei pystytä millään tavalla kontrolloimaan näillä tilapäisillä radoilla kuten niitä kontrolloidaan ampumaurheilukeskuksissa. Isoilla radoilla on tiukat ympäristövaatimukset, palkattua työvoimaa ja erinomaiset harjoittelu mahdollisuudet kuten Oulunsalossa.</p>	<p>Ks. vastine Suomen ampumaurheiluliiton lausuntoon.</p>
<p>Pentti Kesti, Muhos, kirjattu asianomaisen toiveesta puhelinkeskustelusta Karhu /Kesti 28.4.2016</p> <p>- Vastustaa seudullista ampumarataa vt 22 varressa, Muhos/Utajärvi rajalla siltä osin kuin koskee asianomaisen tilaa.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - Ensisijaisina toiveina Muhoksen nykyisen pv-alueella sijaitsevan ampumaradan osoittaminen tai merkinnän siirtäminen vt 22 toiselle puolelle valtion maalle, radan ja vt:n väliin. - Toissijaisena toiveena ampumaratamerkinnän rajaaminen niin, että se rajoittuu koskemaan vain naapurin maata. 	<p>Teerikankaan kaavamerkintä kohdistetaan ensisijaisesti Utajärven puolelle Pentti Kestin tilan ulkopuolelle.</p>
<p>Maanpuolustuskoulutusyhdistys, Pohjois-Suomen maanpuolustuspiiri</p> <p>Yhdistyksen toiminnan kannalta ampumaradat ovat välttämättömiä ja korvaavat radat tulisi rakentaa ennen kuin vanhoista luovutaan muistaen, että uusien ratojen rakentaminen ei kuitenkaan liene tässä taloudellisessa tilanteessa mahdollista ja järkevää.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön alueella järjestettiin viime vuonna 206 erilaista kurssia, joihin osallistui lähes 4000 henkilöä ja kurssivuorokausia oli yli 5000. Pohjois-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön toiminnan kannalta on erittäin tärkeää, että kaikki mahdolliset ammunnat voivat jatkua Hiukkavaaran ampumarata-alueilla tulevaisuudessakin. Esimerkiksi tälle vuodelle on suunniteltu yli 50 MPK:n johtamaa ampuma-koulutustapahtumaa Hiukkavaaran radoille. Tämän lisäksi suurin osa MPK:n jäsenjärjestöistä käyttää ratoja omissa ampumatapahtumissa ja kilpailuissa. Pohjois-Pohjanmaan 2.vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa koskien ampumaratoja todetaan: ”Ampumaratatoimintojen jatkuvuutta uhkaa myös väestön ja harrastajien väheneminen useilla sijaintipaikkakunnilla. Väestön viime vuosikymmeninä tapahtunut keskittyminen on johtanut ammuntatarpeiden kasvuun Oulun seudulla”. Toisin sanoen Hiukkavaaran kaltaisen radan merkitys tulee entisestään korostumaan. Hiukkavaaran ampumaradat ovat kaikkien kaupunkilaisten näkökulmasta keskeisellä alueella. Tiedossa ei ole ainuttakaan vahinkoa aiheuttanutta tapahtumaa. Meluongelma, joka kohdistuu Hönttämäen ja Valkeisjärven suuntaan on mahdollista pienentää säädösten mukaiseksi riittävällä suojausrakenteilla. Oulun lähialueelle kukaan ei pysty rahoittamaan niin paljon ratoja, kun käyttäjäkunta niitä tulevaisuudessa tarvitsee, koska yhdelläkään rata-alueella ei voida ampua ympärivuotisesti sääoloista johtuen. Käytännössä ammunnan harjoittelu on mahdollista tehokkaasti noin kuuden kuukauden ajan, koska pimeys ja pakkanen rajoittavat erittäin paljon toimintaa.</p> <p>Oulun alueen väestönkasvusta ja lähialueiden ampumaratojen sulkemisesta johtuen Hiukkavaaran ampumatoiminta tulee todennäköisesti entisestään kasvamaan. Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen Pohjois-Suomen maanpuolustuspiirin näkökulmasta Hiukkavaaran radat tulee säilyttää jatkossakin ja kaikissa tilanteissa niiden kehittäminen tulee edullisemmaksi kuin uusien rakentaminen. Toisin sanoen nykyisen kaavan mukaisen tilanteen tulee säilyä jatkossakin eikä lähteä edes suunnittelussa siitä, että sitten joskus alue kaavoitetaan asumiselle. Mieluummin alueelle tulisi rakentaa kansainväliset mitat täyttävä ampumaurheilukeskus, jolloin Oulun kaupunki tulisi jatkossa saamaan näkyvyyttä tälläkin toiminnalla kansainvälisessä mittakaavassa.</p> <p>(Liitteinä Oulun metsästys- ja ampumaseuran sekä Range Mastersin lausunnot.)</p>	<p>Hiukkavaaran rata sisältyy puolustusvoimien alueen merkintään ja radan sotilaskäytön oletetaan jatkuvan. Sen siviilikäyttö tulisi supistumaan sitä mukaa, kun lähialueen muut ampumaradat kehittyvät. Toivottu kansainväliset mitat täyttävä ampumaurheilukeskus sisältyy Ruutikankaan kaavamerkintään. Luvitus tulee joka tapauksessa asettamaan reunaehdot Hiukkavaaran ampumaradan toiminnalle.</p>